3 - y - 6

7

GEBRI ARABIS PHILOSOPHI AC ALCHIMISTAE ACVTISSIMI,

De Alchemia

Traditio ſummæ perfectionis in duos libros diviſa.

Item:

Liber inveſtigationis magiſterij eiuſdem.

Ab innumeris, quibus antè ſcatebat, mendis repurgata: priſtinoq; ordini reſtituta.

SCIENTIA

IMMVTABILIS.

Impenſis Lazari Zetzneri,
CIↃ IↃ XCIIX.

AMPLISSIMO AC PRVDENTISSIMO VIRO, VIRTVTE, DOCTRINA MERITISQVE CLARISSIMO Dom. MICHAELI THEVRERO, Inclytæ Argentinenſis Reipub. Quindecimviro &c. Domino fautori ac patrono ſuo plurimùm colendo S. D.

NON eſt mihi dubiũ, vir ampliſſime ac prudentiſſime, quin de libelli huius editione, meis hoc tempore ſumptibus adornatâ, multa multorum eaque diverſa ſint futura iudicia. Quippe non deerunt quib. abſurdum nimis, imò ſtolidum ineptũq; videbitur, artem CHemicam verbis commendare alijs: ut quæ de ſummâ incer-

titudine peßimisq́ impoſturis à tot ſeculis fuerit ſuſpecta: & cuius finem, propter quem maximè omnis in eâ labor ſuſcipitur, nullus unquã quod ſcitur, aut certè rarißimi ſint aſſecuti. Erunt etiã qui in publica peccare commoda eos clamitabunt, qui artẽ hanc editis libris divulgare atque hac ratione excolere & propagare inſtituunt. Nam avaritiæ illã ſervire pleriq; credunt, & improborum hominum animos ſpecioſis illecebris ac ſpe divitiarum, quibus illi ſuam expleant libidinem, adeò ineſcare, ut cæci quaſi in exitium ruant: & non fortunarũ ſolùm ſuarũ, ſed etiam famæ ac valetudinis, non rarò etiam animæ

mæ iacturam faciant. Quis .n., inquiunt illi, inficiabitur, præter fumivendulos quoſdam, qui ipſi egentiſsimi alĳs mirè ad fraudē cōpoſitâ oratione totos auri montes & immenſas divitias pollicētur, artificioſiſsimos quoq; venenorum coctores, monetarum adulteratores, nec non infinitam hominum perverſiſsimorum ex huius artis officinâ prodire multitudinem? proinde non commēdanda alĳs, multò minus libris editis divulganda eſt hæc ars ac propaganda: ſed ex omnibus benè conſtitutis rebus publicis, atq; adeò omnium hominum conſortio prorſus eĳcienda & extirpanda. Quorum ego ſanè iudicio a-

*liquid tribuerē, lubensq́; tàm ſe-
veræ ſubſcriberem ſententiæ, ſi i-
pſius artis, nō hominum arte ab-
utentium mihi narrarent vitia.
Verùm enimverò ſi neglectis ho-
rum calumnijs conſideremus,
quanta bona huius artis benefi-
cio ad omnes vitæ humanæ par-
tes pervenerint, non poſſumus il-
lam non magnifacere. Omiſsis e-
nim illis, quos Medicinæ præſtat
uſibus, dum rerum latentes inda
gare formas, corpora craſſa, ut i-
ta dicam, ſubtiliare, in ijs purum
ab impuro ſeparare, ijsq́; incorru
ptibilem formam induere, qua
abſque impedimēto craſsi & im-
puri corporis, vires ſuas exercere
poſsint, docet. Annon aurichal-
cum*

cum & metallorum mixtiones, glutimina, examina, ſeparationes huic arti debemus? An non ex hac arte utiliſsimũ vitri conficiendi artificium, unà cum alijs infinitis artibus, quibus hominum vita hoc tempore non carere commodè poteſt, prodijt. Ad hæc ferè affirmare auſim artem hanc neminem oſorem habere, q̃ ignaros, malè feriatos, & qui nihil, niſi quod ipſi faciant, probare ſolent: quiq; caninâ quadam invidiâ alios à pabulo, quo ipſis frui nõ licet, arcere ſtudẽt. Quod ſanè ipſum artem hanc quodam modo commendatiorem reddere debet. Nam quæ de abuſu, impoſtura, & malis artificibus dicũ-

tur: non ea ſunt, propter quæ res alioqui bona damnari poſſit aut debeat. Quæ.n.res, ſi ea abutaris, in hominis exitium vergi nõ queat? adeò, ut quò melior ſit, eò exitiabiliores abuſus habeat.

Quæ omnia, meo quidem iudicio, hactenus multos doctos & egregios viros impulerũt, ut hãc artem ſummo ſtudio excolerent: multis egregijs ſcriptis atq; libris editis perpetuæ conſecrarent poſteritatis memoriæ. Inter quos certè GEBER hic ARABS, qſquis is tandem fuerit, vel principẽ obtinere locum meritò poteſt. Cuius Auctoris opuſculũ hoc de ALCHIMIÆ TRADITIONE SVMMÆ PERFE-CTIO-

CTIONIS, ut inſcribitur, IN DVOS LIBROS DIVISA, cùm mihi nuper à docto quodã viro offerretur ac ſummè commendaretur, id non invidorum quorundam more ſupprimere, ſed pro candore meo & Rempub. literariam iuvandi ſtudio cum Philoſophiæ & naturalium myſteriorum indagatoribus communicare placuit. Et quoniam huic rerum naturalium nobiliſſimæ contemplationi Te quoque, vir ampliſſime ac prudentiſſ. inprimis favere, & interdum ubi à tractãdis Reip. negotijs (quod rariſſimè fit) aliquantulum otij nactus es, animi reficiendi gratià temporis aliquid largiri co-

gnovi: hunc laborem alienum quidem, ſed tamen impenſis meis aliquo modo iam meum factum peculiariter TIBI inſcribere ac dedicare volui: ut non ſolùm patronum haberem adverſus eos, qui meum in divulgando iſthoc opuſculo inſtitutũ inhumanius poſſent accipere: ſed etiam ut pro ſingulari Tua erga me iam ſæpè declarata benevolentia & favore, vel levem ſaltem aliquam grati animi ſignificationem hac ratione præberem. Hoc igitur tenue quidem, ſed ab officioſo animo profectum munuſculum, ut eâ, qua me hactenus complexus es, benevolentiâ accipias: & verò poſthac ſolitum tuũ in omnes

bonos

bonos favorem erga me quoque conſerves, etiam atq; etiam vehementer oro. Vale vir ampliſſime ac prudentiſſime. Argentinæ XXIX. Auguſti, Anno ſalutis reparatæ cIↄ Iↄ XCIIX.

T. Amplit.
deditiſsimus
Lazarus Zetzner Bibliopola
& civis Argentinenſis.

INDEX

PRooemium. CAPVT I. fol. 1.
Diviſio Libri. CAP. II. 4
PRIMA PARS LIBRI PRIMI. De impedimentis huius artis. CAP. III. 5
De impedimentis operis ex parte corporis artificis. CAP. IV. 6
De impedimentis ex parte animæ artificis. Cap. V. 7
De impedimẽtis externis opus impedientib. Ca. VI. 9
Epilogus qualẽ oporteat eſſe artificem. CAP. VII. 11
SECVNDA HVIVS LIBRI PARS, in qua ponuntur rationes artem hanc negantium, deinde confutantur. CAP. IIX. 15
Rationes quibus moventur hanc artem ſimpliciter negantes. CAP. IX. 16
Occupatio, fieri nec poſſe nec debere, ut ars naturam in omnib. proprietatũ differẽtijs imitetur. Ca. X. 22
Confutatio rationum artem ſimpliciter negantium. CAP. XI. 25
Diviſio opinionum eorum qui artem eſſe ſupponunt. CAP. XII. 35
Rationes negantium artem in ſulphure ſuppoſitam. CAP. XIII. 37
Confutatio præcedentium. CAP. XIV. 38
Rationes negantium artem in Arſenico ſuppoſitam. CAP. XV. 40
Rationes negantium artem ſuppoſitam in ſulphure, argento vivo, tutia magneſia, marchaſita, ſale ammoniaco, &c. CAP. XVI. 41
Rationes negantium artem ſuppoſitam in ſpiritibus unà cum corporibus. CAP. XVII. 43
De negantib. artẽ in corporib. ſuppoſitã. Ca. XIIX. 45
Rationes negantium artem ſuppoſitam in plumbo albo, quod ſtannum vulgò dicunt, CAP. XIX. ibid.

Ratio-

Rationes negantium artem in plumbo ſuppoſitam. CAP. XX. 48
Rationes negantium artẽ in mixtione corporum durorum cum mollibus, ſuppoſitam. CAP. XXI. 49
Rationes negantium artem in extractione animi ſuppoſitam. CAP. XXII. 51
Rationes negantium artem in vitro & gemmis ſuppoſitam. CAP. XXIII. 52
Rationes negantium artem in ſalibus & aluminibus ſuppoſitam. CAP. XXIV. 53
TERTIA PARS HVIVS LIBRI. De principijs naturalibus, & eorũ effectib. Cap. XXV. 55
De principijs naturalibus ſecundum opinionem recẽtiorum. CAP. XXVI. 57
Diviſio principiorum naturalium. CAP. XXVII. 60
De ſulphure, CAP. XXIIX. ibid.
De Arſenico. CAP. XXIX. 64
De Argento vivo. CAP. XXX. ibid.
De effectibus naturæ, quæ ſunt corpora metallica. CAP. XXXI. 66
De Sole & Auro. CAP. XXXII. 67
De Luna ſive argento. CAP. XXXIII. 70
De Saturno ſeu plumbo nigro. CAP. XXXIV.
De Iove, ſive plumbo albo. CAP. XXXV. 72
De Venere ſive Ære. CAP. XXXVI. 74
De Marte ſive Ferro. CAP. XXXVII: 75
De eſſentia metallorum magiſteriũ. Ca. XXXIIX. 76
QVARTA PARS HVIVS LIBRI: De principijs huius magiſterij & perfectione eiuſdem. CAP. XXXIX. 78
De materia perficiente. CAP. LX. 80
De examinibus. CAP. XLI. 81
De ſublimatione in genere. CAP. XLII. 82
De ſublimatione ſulphuris & arſenici. Ca. XLIII. 85

De quantitate fecum, diſpoſitione fornacis, materia, & qualitate vaſorum, in prædictis ſublimandis. CAP. XLIV. 93
De ſublimatione Mercurij. CAP. XLV. 92
De ſublimatione Marchaſitæ. CAP. XLVI. 95
De ſublimatione Magneſiæ, & Tutiæ. Ca. XLVII. 102
De Deſcenſione. Eliquatio. Fuſio. CAP. XLIIX. 104
De diſtillatione. CAP. XLIX. 108
De Calcinatione. CAP. L. 116
De Solutione. CAP. LI. 125
De Coagulatione. CAP. LII. 129
De Fixione. CAP. LIII. 138
De Ceratione. CAP. LIV. 141

CAPITVM LIBRI SECVNDI INDEX.

De conſideratione perfectionis & eorum quæ ad eam ſpectant. CAP. I. 145
De cognitione principiorum corporum. CAP. II. 146
De cognitione ſulphuris & arſenici particulariter. CAP III. ibid.
De natura Mercurij. CAP. IV. 150
De cognitione veræ Marcheſitæ, Magneſiæ, & Tutiæ, CAP. V. 153
De eſſentia Solis. CAP. VI. 156
De cognitione naturæ Lunaris. CAP. VII. 160
De natura Martis. CAP. IIX. 162
De natura Aeris. CAP. IX. 166
De natura Stanni. CAP. X. 172
De natura Saturui. CAP. XI. 177
CAPVT XII. 192
CAPVT XIII. 199
CAPVT XIV 201
De præparatione Saturni & Iovis. CAP. XV. 205
De præparatione Veneris. CAP. XVI. 210

De præparatione Martis. Cap. XVII. 211
De mundificatione argenti vivi. Cap. XIIX. 214
De medicinis trium ordinum. Cap. XIX. 215
Dealbatio Martis. Cap. XXI. 227
De medicina Lunam citrinantis. Cap. XXII. 229
De medicinis ſecundi ordinis. Cap XXIII. 233
De medicina coagulante argentũ vivũ. Ca-XXIV. 239
De medicina tertij ordinis. Cap. XXV. 244
De medicina tertij ordinis ſolari. Cap. XXVI. 247
De experientijs perfectionis operis. Cap. XXVII. 250
De Cineritio. Cap. XXIIX. 251
De Cemento. Cap. XXIX. 257
De ignitione. Cap. XXX. 262
De Fuſione. Cap. XXXI. 263
QVARTA PARS de examinatione perfectionis corporum: nempe, de expoſitione ſuper vapores acutorum. Cap. XXXII. 266
De extinctione. Cap. XXXIII.
De adurentis ſulphuris mixtione. Cap. XXXIV. 270
De calcinatione & reductione. Cap. XXXV. 273
De facili ſuſceptione argenti vivi, Cap. XXXVI. 274
De complemento totius operis. Cap. XXXVII. ib.
CAPVT XXXIIX. 276

EVIDENS ET MANIFESTA ARTIS CHEMICAE COMPROBATIO.

Ex Petri Apiani Antiquitatibus deſumpta.

PAtavij ante aliquot annos mirabile Alchymicæ artis argumentum inventum eſt.

Vrna fictilis erat, his notata verſibus.

Plutoni ſacrum munus ne attingite fures:
Ignotum eſt vobis hac quod in urna latet.
Namq́; elementa gravi clauſit digeſta labore,
Vaſe ſub hoc modico Maximus Olibius.
Adſit fecundo cuſtos ſibi copia cornu,
Ne pretium tanti depereat laticis.

Intra hanc urnam reperta eſt minor alia, quâ apertâ, duæ ampullæ inventæ ſunt affabrè elaboratæ; altera ex argento, altera ex auro, puriſsimo quodam liquore plenæ, quo lucerna adhuc ardens permulta ſecula conſervata putatur.

Vrnulæ inſculpti erant hi verſus:

Abite hinc peßimi fures,
Vos quid voltis veſtris cum oculis emißitijs?
Abite hinc veſtro cum Mercurio petaſato caduceoq́;:
Maximus maximo donum Plutoni hoc ſacrum facit.

GEBRI ARABIS DE ALCHEMIA SVMMAE PERFECTIONIS TRADITIO.

IN DVOS LIBROS DIVISA.

LIBER PRIMVS QVI CONTINET QVATVOR PARTES.

Prœmium

CAPVT I.

TOTAM noſtram metallorum tranſmutandorum ſciẽtiam, quam ex libris antiquorum philoſophorum abbreuiauimus, compilatio'ne diuerſa, in noſtris voluminibus, hîc in vnam ſummam redegimus. Et quæ in alijs libris à nobis ſcriptis diminuta exiſtunt, in hac ſummæ perfectionis

traditione, compenſauimus, ipſorumque defectum breui oratione ſuppleuimus, ſimiliter & quod occultatum fuit à nobis in parte vna: alibi manifeſtauimus illud in eadem parte hoc noſtro volumine: Vt ſic prudentibus cõplementum tam excellentis nobiliſque partis philoſophiæ patefiat. Scias igitur fili Chariſsime in hoc volumine, huius artis operationem, in capitulis generalibus vniuerſaliter ſine diminutione aliqua, ſufficienter contineri. Per Deum, qui ſecundùm hunc librum operatus fuerit, verum finem huius artis ſe inueniſſe lætabitur. Sed ſcito chariſſime, quod qui principia naturalia in philoſophia ignorat, multum remotus eſt ab hac arte noſtra, cum non habeat radicem veram, ſuper quam intentionem ſuam fundet. Ille verò qui principia cognouerit naturalia & cauſas mineralium, propinquus eſt: Non tamen adhuc adeptus eſt veram radicem ſeu finem proficuũ huius artis occultiſſimæ, licet habeat faci-

faciliorem aditum ad artis huius principia, quàm is cui cadit ignorantia ſuper mentẽ de modo ac progreſſu huius noſtri operis; & ſcito quòd hic parum remouetur ab artis introitu. Qui verò ſciuerit omnia principia naturæ & cauſas mineralium, & modũ generationis eorundem, qui ex intentione naturæ conſiſtit paruum quiddam ab iſto, de operis complemẽto aufertur, ſine quo non poteſt perfici ſciẽtia noſtra, quòd ars in omnibus ſequi nõ valeat naturam operationibus, ſed imitatur eam in quantum poteſt. Chariſſime igitur fili ſecretum illud tibi pandimus, quod in hoc inquirentes hanc artem errant, quia naturam in omnibus differentis proprietatum actionis imitari deſiderant. Labora itaque ſtudere in noſtris voluminibus, præcipuè in hoc libro, & dicta noſtra ſæpiſſimè in corde tuo reuolue: Vt intentionem ex noſtræ loquelæ modo veram elicias: in iis enim inuenies ſuper quæ intentionẽ tuam fundare poſſis, & ſcies

ex eis errores à te repellere, & in quibus imitari naturam poſſis in artificio noſtri famoſi ac ingenioſi operis.

Diuiſio Libri.

CAPVT II.

PRimo igitur breuiter ponem⁹ impedimenta omnia, quibus in hoc opere artifex impeditur, ne verum finem adipiſcatur. Et tandē dicemus ea, quæ artificem huius operis in ſe habere expedit & oportet. Secundò diſputabimus contra ignorātes & ſophiſtas, qui propter ſuam ignorantiā ac impotentiam huius artis magiſterium, proficuumq; inquirēdo, artem interimūt, & eam nō eſſe affirmant. Ponemus ergo in primis omnes rationes & perſuaſiones eorum, & poſtea illas euidentiſſimè deſtruemus, ita quòd prudētibus ſatis pateat illorum ſophiſtarum argumentationes in nulla parte veritatem continere. Tertiò diſputabimus ſuper principia naturalia quæ ſunt de intentione naturæ, & ibidem ſuper modo commix-

commixtionis eorundē conſequetur, & ſuper eorum effectu ſecūdum antiquorum philoſophorum ſententias. Quartò narrabim⁹ principia quæ ſunt de intētione huius noſtri magiſterii, in quibus imitari naturam poſſumus, & modum commiſcendi & alterandi ſecūdùm curſum naturalem cum cauſis ſuis & experiētiis manifeſtis, ut ex his artificis induſtria dilatetur ad reducendum ea ad huius operis ingenioſi intentionem.

PRIMA PARS LIBRI PRIMI.

De impedimentis huius artis.

Diuiſio impedimentorum.

CAPVT III.

SVnt ergo impedimenta huic operi ſuperuenientia duo generalia, naturalis ſcilicet impotentia, & impenſæ neceſſariæ defectus, vel etiam occupationes laborum extraneorū. Naturalem tamen impotentiam multiplicem fore dicimus. Ex parte ſcilicet organi artificis, & ex parte animæ ipſius. Ex parte autem organi artificis

multipliciter, aut enim quia organum artificis ſit debile, aut ex toto corruptum. Ex parte vero animæ ſimiliter multipliciter: vel quia ipſa anima ſit peruerſa in organis ipſius, vel in corruptione ſicut anima inſani vel fatui, vel quia eſt phantaſtica, contrariarum facilè formarum ſuſceptiua indebitè, & iam de vno ſcibili ad illius oppoſitū extenſiua ſubito, & de vno velle, ad eius oppoſitum ſimiliter.

De impedimentis operis ex parte corporis artificis.

CAPVT IV.

IAm tibi generaliter determinauimus huius operis impedimenta. Nunc verò ſpecialiori te fili oratione alloquemur in hoc capitulo & magis apertè, & narrabimus tibi omnia illa impedimenta pleniſſimè ac ſeriatim. Dicimus igitur, quia ſi ipſe artifex non habuerit ſua completa organa & ſana, non poterit ad huius operis complementum per ſe ipſum deuenire, puta ſi cæ-

ſi cæcus fuerit, vel in extremis detruncatus membris, quod non iuuabitur à membris, quibus neceſſariò ars noſtra perficitur, tanquam naturæ miniſtrantibus. Si verò fuerit artificis corpus debile ſeu ægrotum, puta febricitantium vel leproſorum, cui membra cadunt, vel iam ætatis decrepitæ, ad huius artis complementum per ſe nunquam perueniet.

De impedimentis ex parte animæ artificis.

CAPVT V.

PRæmiſimus capitulũ vnum, in quo narrauimus ratione abſoluta & manifeſta, impedimenta huius operis ex parte corporis artificis dependentia. Reſtat nunc videre breuiter impedimenta quæ ſunt ex parte animæ artificis, quæ maxima ſunt impedimenta complementi huius operis. Dicimus igitur, quod ſi ipſe artifex non habuerit ingenium naturale, & animam perſcrutantem ſubtiliter principia naturalia & naturæ fundaměta & artificia,

quæ conſequi poſſint naturam in ſuæ actionis proprietatibus, nunquam inueniet huius artis prçcioſiſſimç veram radicem. Sunt enim multi qui habent ceruicē omni perſpectione ingenioſa vacuam: qui etiam vix ſenſum & rationem communē intelligere queunt, & opera ſimiliter vulgo communia cum difficultate addiſcūt. Ab his etiā multi ſunt qui animam habent facillimè phantaſiam quamlibet opinantem, ſecundùm quod credunt iam ſe verū inueniſſe, phantaſticum eſt, totum etiam rationi deuium, errore plenū, & à principijs naturalibus ſemotum, quoniam eorū cerebrum multis repletum phātaſijs & fumoſitatibus nō poteſt recipere veram rerum naturaliū intentionem. Sunt etiam præter iſtos nōnulli, qui mobilem habent animum, ſcilicet de opinione in opinionem & de volūtate in voluntatem, & modò credunt hoc, & idem volunt ſine rationis vllius fundamento, poſt illud verò parum, & aliud credunt, & aliud volunt, qui tam mobi-

mobilis ſunt animi, vt vix minimum eius ad quod intendunt valeant conſumare, ſed diminutũ potius relinquũt. Sunt & alii, qui nullam ex rebus naturalibus poſſunt intelligere veritatem, velut incantati, veſani & pueri. Sũt autem alii, qui ſimpliciter contemnunt hanc ſcientiam, nec eam eſſe putant, quos & ſimiliter hęc ſcientia contemnit, & ipſos ab ipſius epulis & fine p̃cioſiſſimo procul repellit. Sũt deniq; & alii q̃ ſunt ſerui pecuniæ & auaritiæ, deſiderantes hanc artem inuenire, & licet ipſam affirment, impenſas tamen interponere timent, quare huiuſmodi non conſequuntur finem ipſius, propter pecuniæ auaritiam. Ad hos igitur omnes non peruenit ſcientia noſtra. Qualiter enim qui eam ignorauerit, & ipſam inueſtigare neglexerit ad ipſam perueniet?

De impedimentis externis opus impedientibus.

CAPVT VI.

REduximus ad duo capitula, impe-

dimēta huius magiſterii omnia, ipſius finem retardantia, quæ ſunt ex principiis radicalibus ſecūdum naturam artificis. Expedit ergò tantum nunc narrare impedimenta extrinſecè ſuperuenientia, à contingentibus, quibus impeditur hoc opus glorioſum. Videmus enim quoſdā ingenioſos & aſtutos, non ignorantes opera naturæ, & eā in hoc opere, in quibus fuerat poſſibile, ſequētes principiis, & in omnibus eius operibus, quibus eſt inueſtigatio & phantaſia, in omnibus rebus, quæ naturæ regulantur actionibus; infra lunarem circulum, hi tamen vltima paupertate depreſſi, & impenſę omnis indigentia hoc tam excellentiſſimum magiſterium coguntur poſtponere. Sunt & alii curioſi, huius mundi vanitatibus curis & ſpectaculis detenti à quibus hęc noſtra ſcientia refugit. Iam ergo patet ex prædictis, quæ ſunt in hac arte retrahentia impedimenta, ne quis finem eius adipiſcatur.

Epilo-

Epilogus qualem oporteat eſſe artificem.
CAPVT VII.

COncludimus igitur ex prædictis, quod artificē huius artis in ſcientiis philoſophiæ naturalis optimè eruditum eſſe, & ingeniū naturaliter profundum habere, cū magno deſiderio feruēte in hoc artificio. Quia id quod per ingenium naturale nō acquiritur, huic per artem & doctrinam ſubuenitur. Oportet igitur altiſſima perſcrutatione artificem adiuuari. Per doctrinam enim quantamcunque ſcientiam acquiſiuerit, niſi ab induſtria iuuetur naturali, ad noſtras epulas tam precioſſimas non inuitabitur. In pūcto enim errorem ſuum emendare poterit per ſuam induſtriam, cui remedium ignoraret adhibere, ſi ſola doctrina fundatus foret, quoniam ars ab ingenio, & ingenium ab arte iuuatur. Inſuper neceſſe eſt ipſum artificē eſſe conſtantis volūtatis in operatione, ne modò hoc, modò illud attentare præſumat, quia in rerū multitudine ars no-

ſtra non perficitur. *Eſt enim lapis vnus: medicina vna: decoctio vna: in quo totum magiſterium conſiſtit, cui non addimus rem extraneam neque aliquid diminuimus, niſi quod in præparatione eius, ſuperflua remouemus.* Oportet enim artificem ſedulò operi uſq; ad conſumationem inſiſtere, ne opus iam inceptũ detruncatum dimittat, quia neq; ſciẽtiam neq; profectum ex opere detrũcato & diminuto acquireret, ſed damnum potius & deſperationẽ. Expedit etiã ipſum huius artis principia & radices principales, q ſunt de eſſe operis, nõ ignorare, quòd qui principium ignorat finem non inueniet. Nos autẽ narrabimus tibi, fili chariſſime, in hoc libro omnia illa principia ſermone cõpleto, nec non & prudentibus ſufficiẽter aperto & manifeſto, ſecundũ omnẽ artis exigentiam competẽtem. Expedit etiam ipſum artificem manſuetum & temperatũ ad iram eſſe, ne fortè ſubitò propter iræ impetũ iam inceptũ opus diſſipet & deſtruat. Similiter expedit

pedit vt pecuniam ſuam cuſtodiat, ne præſumptuoſis eam vanè dilapidet & diſtribuat, ne ſi fortè artem non invenerit, relinquatur in miſeria paupertate & deſperatione; vel ne fortè cum iam ad finem per ſuã induſtriam & indagationem appropinquarit, cõſumptæ ſint ipſius expenſæ, & verum finẽ miſer ex paupertate relinquat: Sicut q̃ à principio cum adhuc artem ignorãt, prodigaliter ſuum theſaurum totũ exterminãt; & cum iam affines arti & veritati fuerint, non habent ultra ex quo laborẽt. Vnde duplici tales in mœrore ſepeliuntur, quia ſcilicet pecuniam ſuam inutiliter expenderũt & diſſipauerũt, & ſcientiam hanc nobiliſſimam amiſerũt. Non enim oportet bona tua cõſumere, quod fili (ſi huius artis principia nõ ignoraueris, & dicta noſtra recte intellexeris) ad artis verum cõplementum, ſine notabilibus expẽſis poteris peruenire. Si ergo pecuniam tuã perdideris, non attendendo præcepta noſtra ſeu doctrinas quas tibi in hoc li

bro conſcripſimus, nos vtiq; non vili-
pēdas inique, ſed tuę imputa ignoran-
tię & infelicitati. Nō enim hęc ſcientia
conuenit pauperi vel indigēti: ſed po-
tius eſt ei inimica. Nec adinuenire ni-
taris operis ſophiſticā metam, ſed ſo-
li complemento intendas: Veruntamē
ars noſtra in potentia Dei reſeruatur,
quam cui vult largitur & ſubtrahit, qui
eſt glorioſus & ſublimis & omni iuſti-
tia & bonitate repletus, fortè enim ex
vindicta ſophiſtici operis artē tibi de-
negaret, inq; deuium erroris & ex er-
rore in infelicitatem & miſeriam per-
petuam detruderet. Miſerrimus & in-
felix eſt, cui Deus ſemper poſt operis
ſui atq; laboris finem veritatem con-
ſpicere denegat: nam vitę ſuæ ſpacium
in errore concludit & terminat, qui in
labore conſtitutus perpetuo, omniq;
infortunio & infelicitate obſeſſus, o-
mnem huius ſeculi conſolationem &
gaudium amittit, vitamq; ſuā in mœ-
rore abſq; commodo conſumit. Stu-
deas autē fili cum in operatione fue-
ris,

ris, omnia ſigna quæ in qualibet operatione vel decoctione apparent, in mente tua recondere & ſigillare, illorumque cauſas ſedula lectione in noſtris voluminibus inueſtigare.

SECVNDA HVIVS LIBRI pars, in qua ponuntur rationes artem hanc negantium deinde confutantur.

Diuiſio dicendorum.

CAPVT VIII.

QVONIAM in ſumma vna huius libelli noſtri iam præmiſimus tibi omnia impedimenta artis, & doctrinam tradidimus ad huius artis adhærentiam ſufficienter: Expedit ergò ſecundùm noſtri propoſiti intẽtionem contra ſophiſtas & ignorantes diſputare. Primò ipſorum rationes & motiua diſponendo, ſecundùm quòd promiſimus in principio huius libri nos determinaturos fore. Dehinc verò eas omnes interimendo, & manifeſta oſtenſione nil veritatis continere

ſapientibus probabimus.

Rationes quibus mouentur hanc artem ſimpliciter negantes.

CAPVT IX.

SVnt autem qui negant artem & deſtruunt. Alii ſimpliciter, alii ex datis & ſupponentibus illã reprobant. Qui verò ſimpliciter artem illam negãt: taliter opiniones ſuas corroborant, dicentes: Quod enim diſtinctæ ſunt rerũ ſpecies & diuerſæ, & ſimiliter diſtinctę elemẽtorum ad inuicem in commixtioné proportiones ab ingenio humano ignotæ: Igitur cõmiſcibilium proportiones, quib. acquiritur forma rei & perfectio, ignoramus. Eſt enim aſinus diuerſus ab homine in ſpecie, quia multò diuerſam habuit elementorum in ſui cõpoſitione proportionem, ſic & in cæteris rerum diuerſitatibus eſt inducere: ergo & in mineralibus. Ignota itaque miſcibilium proportione qua acquiritur forma & rei perfectio; quomodo & mixtum formare

mare ſciemus, ſed quia ignoramus Solis, Lunæ vel elemẽtorum proportionem, igitur & formare ipſa ignorare debemus. Ex his igitur concludũt: Inutilis eſt ars iſta & impoſſibilis. Similiter etiam aliter arguunt, magiſterium noſtrum interimentes: Dicunt enim, etſi proportiones elementorum ad inuicem bene ſcires, modum tamẽ commixtionis naturalem illorum ad inuicem ignoras, quòd in cauernis & mineris & abſconditis locis, hæc natura procreat; Ergo cum modũ mixtionis eorum ignoras, & hoc facere ſimiliter ignoras. Similiter iterum arguũt. Etiamſi proportiones & cõmixtiones bene ſcires: calorem tamen, in commixtionis actione, quo mediante res perficitur, penitus ignorares. Certam enim habet natura caloris quantitatẽ qua metalla in eſſe deducit, cuius mẽſuram ignoras, ſimiliter & alias naturæ cauſarum differentias agentiũ neſcis, ſine quibus non poſſet natura intentionem ſuam cõplere. His ergo omni-

bus ignoratis totus agẽdi modus huius magiſterii ignorabitur. Amplius & alii arguunt, quod per experientiam videmus, nam pluſquam mille annis hæc ſcientia ad prudentum aures peruenit, quę ſi poſſibilis eſſet & vera milleſies iam foret inuenta. Similiter etiam cum philoſophi nõ ſint in ſuis voluminibus auſi eam tradere, nec in eis veritatem reperiamus manifeſtam; ſatis per hoc eſt probabile, hanc ſcientiã non eſſe. Similiter & multi huius mũdi principes theſaurum infinitum & philoſophorum copiã habentes hanc artem adinuenire deſiderant: non tamen ad hunc præcio ſiſſimæ artis fructum pertingere potuerunt, hoc vtiq; ſufficiens argumentum eſt, quod ars hæc ſit friuola & merum commentũ. Similiter etiam in debilibus mixtionibus ſpecierum ſequi naturam non valemus: Aſinum enim fingere ignoramus, & cætera ſimilia, quarum mixtiones ſunt debiles & manifeſtæ quaſi ſenſibus, quare & multò magis metal-

lorum

lorũ mixtionem quę eſt fortiſſima figere ignorabimus, quæ eſt etiam noſtris ſenſib. & experientiis occultata penitꝰ cuius ſignũ eſt difficultas reſolutionis elemẽtorũ ex ipſis. Similiter etiã non videmus bouẽ in caprã transformari, nec aliquam ſpeciem in aliam per aliquod artificium reduci, quomodo igitur cum metalla differant ſpecie, niteris ad inuicem ſecundum ſpeciẽ tranſformare, vt de tali ſpecie talem ſpeciẽ facias. Abſurdũ ſatis hoc nobis videtur, & à veritate dato ex principiis naturalibus ſemotum. Similiter etiam in millibus annorũ natura metalla perficit, quomodo & tu in artificio tranſmutationis per annorum millia durare poteris, cum vix annorum centum metam pertingere valeas. Si tamen ad hoc, utique taliter reſponderes, quòd nõ poteſt natura perficere in maximo temporis ſpacio, in breui per artificiũ noſtrum implemus, quoniã artificium in multis naturæ defectum complet. Dicimus tamen quia & hoc impoſſi-

bile eſt, & in metallis ſpecialiter, cum ſint ſubſtantiæ ſubtiliſſimæ, quia temperata decoctione indigent, vt in ſeipſis ſecundum æqualitatem inſpiſſetur humiditas propria, & nõ fugiat ab eis, & relinquat ipſa omni humiditate priuata, quia concuſſionem & extenſionem ſuſcipiunt. Si igitur per artificium tuum volueris tẽpus decoctionis naturæ in mineralibus & metallicis corporibus abbreuiare, oportebit per exceſſum caloris hoc facere, qui non adæquabit, ſed potius humiditatem diſſoluẽdo ex eorum corporibus diſſipabit & deſtruet. Solus enim tẽperatus calor humiditatis eſt ſpiſſatiuus, & mixtionis perfectiuus, nõ ignis excedens. Similiter etiam eſſe & perfectio datur à ſtellis tanquam primis perficientibus & mouentibus materiam corruptionis & generationis, ad nõ eſſe, & eſſe ſpecierum. Hoc autem fit ſubitò, & in inſtanti, cum peruenit vna ſtella aut plures, ex motibus, ad ſitum determinatum in firmamento, à

quo datur perfectionis eſſe, quia vnaquæque res ex certo ſitu ſtellarum acquirit ſibi eſſe in momento, & non eſt ſolummodo vnus ſitus, imo plures, & ſibi inuicem diuerſi, quemadmodum ipſorum effectus ſunt diuerſi. Et horũ diuerſitatem & diſtinctionem ab inuicem prouocare non poſſumus, cum nobis ſint incogniti & infiniti. Quomodo ergo ſupplebis defectum in opere tuo ex ignorantia diuerſitatum ſituum ſtellarum ex motu earum, & tamen ſi ſitum vnius aut plurium ſtellarum certũ quo datur in metallis profectio ſcires, non tamen opus ad intẽtionem tuam perficeres. Non eſt enim alicuius operis pręparatio ad ſuſcipiẽdum formam per artificium in inſtanti, ſed ſucceſſiua, ergo operi non dabitur forma cum non ſit in inſtãti. Similiter etiam in rebus naturalibus iſte eſt ordo, quoniam facilius eſt cauſam deſtruere quam conſtruere, ſed vix aurũ poſſumus deſtruere, quomodo igitur & conſtruere præſumimus? Pręter has

igitur rationes ſophiſticas, & alias his minùs apparentes credunt hanc artē diuinam interimere. Prædictæ omnes ſunt perſuaſiones & argumentationes ſophiſtarū artē noſtrā ſimpliciter negantiū. Rationes verò eorū qui ex ſuppoſitione artem negant, ponam cū deſtructionibus ſuis in ſequentibus. Dehinc verò, ad harū interēptiones nunc poſitarū tranſeundū à nobis erit, priùs ponentibus, ſuper his veram intentionem ad huius operis complementum.

Occupatio fieri nec poſſe nec debere vt ars naturam in omnibus proprietatum differentijs imitetur.

CAPVT X.

DIcimus autē quòd hæc principia ſuper quæ natura ipſa ſuā fundat intentionem, ſunt compoſitionis fortiſſimæ, & ſunt ſulphur & argentum viuum, vt dicunt quidā philoſophi. Quia igitur ſunt fortiſſimæ & duriſſimæ cōpoſitionis, difficillimæ ſunt reſolutionis, quia inſpiſſatio eorum ad inuicē & induratio taliter, quòd fiat in eis concuſſio & extenſio per mallei cōpulſio-

nem abſque confractione, non eſt niſi quod humidũ viſcoſum, in ipſorum ad inuicem cõmixtione ſaluatur per ſucceſſiuam & diuturnam inſpiſſationem & temperatiſſimã in minera decoctionem. Sed regulã tibi tradimus generalem, quoniam non fit inſpiſſatio alicuius humidi, niſi priùs fiat ex eodem partiũ ſubtiliſſimarũ exhalatio, & partium magis groſſarum conſeruatio: Ita quod ſit humidũ in mixtione ſuperãs ſiccũ, & quia vera cõmixtio ſicci & humidi eſt, vt humidũ contẽperetur à ſicco, & ſiccũ ab humido, & fiat ex eis ſubſtãtia vna in ſuis partib. omnino homogenea mera & tẽperata, habens mediũ inter durũ & molle, & extenſiua in cõtuſione. Hoc aũt nõ fit niſi per diuturnã commixtionem humidi viſcoſi, & ſubtiliſſimæ terræ ad inuicem per minima quouſq; humidũ idem cũ ſicco, & ſiccum idem cum humido fiat. Sed huius ſubſtãtiæ ſubtilis non fit reſolutio ſubita, imò valde paulatiua, & in multis millibus annorũ. Et hoc ideo

quod vniformis eſt illorũ principiorum ſubſtantia, ſi ergo ſubitò fieret talis reſolutio, fieret vtiq́ue ab eis, cum non differat humidum à ſicco, propter fortem eorum mixtionẽ reſolueretur vtiq́ue humidum cum ſicco, quare totum in fumũ evaneſceret, nec ſeparari poſſet humidũ à ſicco in reſolutione, propter fortem vnionem quam habẽt ad inuicem. Huius vtiq́; videmus manifeſtam experientiam in ſpirituum ſublimatione, quòd cum in eis per ſublimationem fiat ſubita reſolutio, non ſeparatur humidum à ſicco nec ſiccũ ab humido, ita quod diuidãtur in partes totalis cõmixtionis eorum, ſed tota conſcendit eorum ſubſtãtia aut parum de eorum componentibus diſſoluitur. Reſolutio ergo huiuſmodi ſubtilis fumoſi diuturna & ęqualis, eſt cauſa inſpiſſationis metallorum. Hãc autẽ inſpiſſationem, facere nõ poſſumus per hunc modum naturæ: Ergo in hoc ſequi naturam nõ valemus. Non enim poſſumus naturã in omnibus proprie-

tatum

tatum differentiis imitari, vt ſupra in procœmio huius libri explanauimus. Noſtra igitur intentio non eſt in iſtis principijs omnino naturam ſequi, nec in proportione commiſcibilium elementorum, nec in modo mixtionis ad inuicem ipſorum, nec in adminiſtratione huius caloris naturæ metalla inſpiſſantis ſicut natura operatur. Cum hæc omnia ſint nobis impoſſibilia & penitus ignota. Reſtat ergo rationes ſophiſtarum interimere, hanc excellẽtiſſimam artem negantium.

Confutatio rationum artem ſimpliciter negantium.

CAPVT XI.

SI dixerint ergo nos proportionem elementorum, & modum mixtionis eorum ad inuicem, etiam ęquationem caloris metalla inſpiſſantis, cauſasque alias multas, & accidentia naturæ actionem ſequentia, ignorare. Concedimus eis vtique, ſed propter hoc ſcientiam noſtram diuinam non

interimunt, quod nec ſcire volumus hæc, nec poſſumus. Sed aliud ad hoc nobis principium aſſumimus, aliumq́; generationis metallorum modum, in quibus ſequi naturã poſſumus. Si verò dixerint, etiã philoſophos & principes huius mundi hãc deſideraſſe ſciẽtiã, & ipſam non inueniſſe: breuiter reſpõdemus, eos mentiri, quoniam & quoſdã principes (licet paucos) & maxime antiquos, & ſapientes, in noſtro tẽpore repertos, iam ex ſua induſtria, hanc conſtat indagaſſe ſcientiam, ſed talibus nec ore nec ſcriptis eã tradere voluerunt, cum indigni ſint. Ergo quia non viderunt aliquos hanc ſcientiam poſſidere, cecidit ſuper mentes illorũ error, vt æſtiment, nullos hãc inveniſſe ſcientiã. Ad hoc etiã ſi arguant phantaſticè aſſerentes, impotentiã noſtram non poſſe ſaltem in debilib. mixtionibus naturam imitari: ſicut in mixtione aſini vel bouis: Ergo ſimiliter nec in fortibus, reſpõdemus quod in arguẽdi modo nõ cadat neceſſitas, qua coartemur

temur artẽ noſtram non eſſe cõcede-re,quia tales à ſimili,vel à maiori ad mi-nus ſuã corroborant phantaſiam & er-rorẽ,in quibus non continetur neceſ-ſitas,ſed contingẽtia vt in pluribus. O-ſtendimus quoq; per aliã viam demõ-ſtrando,illos nullam aſſignare apparẽ-tem ſimilitudinẽ inter debilẽ mixtio-nis compoſitionem animaliũ & mine-ralium firmam & fortem. Et hoc ideo, quoniã in animalib.& aliis viventibus, in quibus cõpoſitio eſt debilis,non eſt perficiens ſolum proportio,nec miſci-bilia proportionis,nec qualitas miſci-biliũ, nec commixtio quæ ſequitur ex illarũ actione ad inuicem & paſſione, quæ eſt ex aggregatione illarũ prima-rum qualitatum: Sed eſt anima,ſecun-dum opinionẽ plurium,quæ eſt ex oc-cultis naturæ, ſicut ab eſſentia quinta, vel à primò motore: Et hoc etiã ſecũ-dum ſentẽtiam pluriũ dicimus, & hui⁹ occultũ ignoram⁹.Ideò hæc talia,licet in eis ſit debilis mixtio, perficere ne-ſcimus, quia perfectiuũ,quod eſt ani-

ma, infundere ignoramus. Per hoc vtique patet, quoniam non eſt defectus ex parte mixtionis, quod nõ perficiamus bouem vel caprã: ſed ex defectu infuſionis animæ. Quoniam ſic debilẽ & magis debilem, ſic fortem & magis fortem compoſitionem facere, ſecundùm viam & curſum naturalem imitantes artificium noſtrum ſciremus. In metallis igitur perfectio minor eſt quàm in eis, & verſatur illorum perfectio magis circa proportionem & cõpoſitionem, quàm circa aliud. Ideo cũ in eis minor ſit perfectio quàm in aliis quæ narrauimus, liberiùs hæc perficere poſſumus, illa vero non. Diuerſificat ergo Deus altiſſimus & glorioſus perfectiones ad inuicem multiformiter. Nam in quibus compoſitio, quæ eſt ſecundum naturam, fuit debilis: In illis maiorem & nobiliorẽ perfectionem poſuit, quæ eſt ſecundùm animã: Sed quædam fortioris condidit compoſitionis & firmioris, ſicut lapides & mineralia: verùm in eis poſuit minorẽ

perfe-

perfectionem & ignobiliorem, & quæ eſt ex mixtionis modo. Patet itaque, quòd nõ eſt bona illorum ſimilitudo, quoniam non ignoramus, bouem vel capram formare ratione compoſitionis, ſed formæ perfectiuæ, quoniã perfectio in boue vel in capra nobilior & magis occultata eſt, quàm quæ in metallo conſiſtit. Si autem aliter arguant, quoniam non mutatur ſpecies in ſpeciem. Dicimus eos mentiri iterum, ſicut conſueuerunt ſæpius, quòd & ſpecies mutatur in ſpeciem, ſecundùm hunc modum: quod indiuiduũ vnius, in alterius ſpeciẽ manifeſtè mutatur. Videmus namq; vermem naturaliter & per artificium in muſcam mutari, & vitulum ſtrangulatum in apes, & frumentum in lolium, & canem ſtrangulatum in vermem per ebullitionis putrefactionem. Sed hoc nos non facimus, facit autem natura, cui adminiſtramus. Sic etiam metalla non tranſmutamus, ſed natura cui per noſtrum artificiũ ingenioſum adminiſtramus,

materiam præparamus & viam diſponimus, quoniam ipſa per ſe ſemper operatur, nos verò adminiſtratores eius ſumus. Et ſi per aliam rationem taliter arguunt, & ſuam corroborant ſophiſticè opinionem, quòd in millibus annorum natura metalla perficit, tu in millibus perdurare non potes. Dicimus quoniam natura ſuper principia ſua ſecũdum opinionem antiquorum philoſophorum agens perficit in millibus annorum, ſed quia principia illa ſequi non valemus, ideoq́ue ſi in millibus annorum ſiue in pluribus ſiue in paucioribus, vel momento hæc natura perficiat non tenet illorum perſuaſio. Quod autem in principiis imitari naturam non poſſumus, iam ex pręcedenti negatiuo ſermone abbreuiato determinauimus, & completiori ſermone in ſubſequentibus demonſtrabimus. Secundum tamen opinionem aliquorum euidentium & perſpicacium, intentionem ſuam ſubitò natura perficit, ſcilicet vna die vel breuiori tem-

ri tempore. Et ſi hoc verum ſit, non tamen valemus in principijs naturam imitari, quod manifeſtius oſtenſione ſufficiente probauimus, reſiduum tamen huius quæſtionis confitemur, quoniam totum verum eſſe concedimus. Et ſi dicant quod à certo ſitu vnius vel plurium ſtellarum, datur metallorum perfectio & eſſe vel non eſſe quem ignoramus. Reſpondemus nos, hunc ſitum & motum nos non curare, nec etiam vt illum ſciamus neceſſariò requiri: Quoniam non eſt ſpecies aliqua generabilium & corruptibiliũ, quin ex indiuiduis eius quotidie & in omni inſtanti fiat generatio & corruptio. Et ideo patet quod omni die ſitus talis ſtellarum eſt bonus & perfectiuus quarumlibet ſpecierum indiuiduorũ & corruptiuus ſimpliciter. Non ergo expedit neceſſariò artificẽ ſtellarum ſitum expectare, licèt eſſet vtile, quod ſufficit ſolũ viã naturæ diſponere, & adminiſtrare vt & ipſa, quæ ſagax eſt, diſponat ſitibus conuenientibus,

mobilium corporum. Nihil enim poteſt natura perficere ſine motu & ſitu mobilium. Vnde ſi naturæ artificium diſpoſueris, & conſideraueris, quæcũque ex contingentibus huius magiſterii fuerint debitè, perficietur ſub debito ſitu per naturam ſibi conuenientem, abſque conſideratione illius. Cũ enim videmus vermem ex cane vel alio animali putreſcibili deductum in eſſe, non conſideramus immediatè ſitum ſtellarum, ſed diſpoſitionem aëris circumſtantis, & alias cauſas putrefactionis perfectiuas, præter illum. Et ex tali cõſideratione ſufficientes ſcimus vermes ſecundũ naturam in eſſe producere. Natura enim ſibi inuenit conuenientem ſitum, licet à nobis ignoretur. Et ſi dicant perfectionem in inſtanti dari, & præparationem noſtram non in inſtanti fieri, & concludunt ex hoc, non perficietur per artificium, ergo ars eſt nulla. Dicimus capita illorũ eſſe vacua ratione humana, & magis illos beſtiis quam viris aſſimilari. Cõ-

cludunt

cludunt enim ex pręmiſſis, nulla ſe habitudine ad id quod illatum eſt habẽtibus. Tantùm ergo tenet hæc argumentatio, Aſinus currit, ergo tu es capra, quãtum & ſua. Et hoc ideo: Quoniam etſi non fiat pręparatio in inſtanti, non prohibetur tamen hoc, quòd forma vel perfectio non poſſit præparato dari in inſtanti. Non enim præparatio eſt perfectio, ſed habilitatio ad ſuſcipiendam formam. Si dicunt etiã, quòd faciliùs eſt res naturales deſtruere, quàm componere, ſed ſecundum eos aurum deſtruere non poſſumus: Multò ergo minus componere poterimus. Reſpondemus eis taliter, quòd ipſi in hoc non concludunt de neceſſitate qua coartemur credere, aurum non poſſe conſtrui. Nam cum difficulter deſtruitur difficilius conſtruitur, non autem impoſſibile eſt, illud poſſe cõſtrui, huius autem aſſignamus cauſam, quia fortem habuit compoſitionem, ideoque difficiliorem habuit reſolutionem, propterea difficul-

ter deſtruitur. Et hoc eſt quod faci
eos opinari, impoſſibilē eſſe eius con-
ſtructionem, quia deſtructionem arti-
ficialem ex curſu naturæ ignorāt. Pro-
bauerūt fortè, quòd ſit fortis compo-
ſitionis, ſed quantæ fortitudinis com-
poſitionis ſit, non probauerunt. Suffi-
cienter vtiq; tibi chariſſime fili, ſophi-
ſtarum phātaſias attulimus. Reſtat er-
go ex quo te attētum promiſſione fe-
cimus, ſecundum viam promiſsionis
ad ea venire determinanda, quæ ſun
principia de intentione naturæ, quo-
rum eſſentiam nos oportet diſputare
ſufficientiùs in ſequentibus. Poſt illam
verò determinationem etiam de ipſis
ſermonem faciemus, quæ ſunt princi-
pia magiſterii noſtri. In prima tamen
traditione ſingularem de vnoquoque
principiorum faciemus ſermonem, in
ſequenti verò vniuerſalem. Ex nunc
etiam verò ad præſens rationes ne-
gantium à datis, & ipſarum interem-
ptiones imprimis afferamus.

Diuiſi

Diuiſio opinionum eorum qui artem eſſe ſupponunt.

Capvt XII.

HAnc vtique artem ſupponentes, multiplices intẽtione diuerſa fore comperimus. Alii quidẽ in ſpiritibus, alii verò in corporibus. Alii in ſalibus & aluminibus, vitris & bauracijs. Alij verò in omnibus vegetabilibus hanc inueniri artem affirmant. Ex his autem omnibus hi ſecundùm partem benè, & hi ſecundum partem malè, hi verò ſecundùm totum malè hoc diuinum magiſterium ponẽtes, tradiderunt illud poſteris ſuis. Ex ipſorum autem multiplicitatibus errorum difficulter & laborioſè cõiectura longa, & tædioſa experientia, multorumque ſumptuum interpoſitione, nos veritatem collegiſſe contigit, & illorum error per noſtræ mentis diſpoſitionẽ & rationem ſępiſſimè militauit, & deſperationẽ adduxit. Blaſphemati ſint ergo in æternum, quia blaſphemias poſteris reliquerũt ex erroribus ſuis, qui

bus philoſophantes perſuaderunt, & non veritatem, ſed Diabolicam inſtigationem potius poſt mortes eorũ dimiſerunt. Et ego blaſphemandus ſim, niſi errores illorum corrigã & veritatem in hac ſcientia tradam totalẽ, prout melius expedit huic magiſterio nobiliſſimo. Hoc enim magiſterium occulto ſermone omnino non indiget, nec etiam manifeſto penitus. Tradeamus igitur ipſum ſermone tali quem latere prudentes non accidat, mediocribus tamen profundiſſ. erit, fatuos autem miſerabiliter excludet hac eadem noſtra traditione. Redeuntes igitur ad propoſitum, dicimus quòd qui in ſpiritibus hanc artem eſſe poſuerũt, diuerſi ſunt & hoc multipliciter. Alij quidem in argento viuo. Alij autem in ſulphure & huic affini arſenico, alij vero in marchaſita, Alij in Tutia, alij in magneſia, & alij in ſale Ammoniaco. Qui verò ipſam in corporibus poſuerunt ſimiliter ſunt diuerſi, alij enim in Saturno, alij in Ioue, alij in quolibet aliorum

liorum corporum eſſe affirmarunt, alij verò in vitro, alij in gemmis precioſis, & alii in diuerſitate aluminum nitrorũ & bauracium, alij verò in omni genere vegetabilium ipſam inueniri aſſignarunt, & illorum vnicuique ſupponenti alius eſt aduerſarius, ſecũdùm ſuam ſuppoſitionem. Et his aduerſans credit ſe arti ſimpliciter aduerſari. Et vt plurimum vtraque ſecta vacua rationibus eſt.

Rationes negantium artem in ſulphure ſuppoſitam.

CAPVT XIII.

QVi igitur artem hanc in ſulphure ſuppoſuerũt inueniri, in ſulphure laborem impenderunt, & ignorantes eius præparationis perfectionem, ipſum magiſterium diminutum reliquerunt. Crediderunt enim ſolam mundationem & purificationem in ipſo, perfectionis fore complementũ. Hoc autẽ per ſublimationem fit, ideoque adductum eſt intentioni eorum,

vt exiſtiment quod ſola ſublimatio in ſulphure, ſit perfectio præparationis in ipſo, & hoc idem in ſuo compari videlicet in Arſenico autumantes dixerunt. Venientes igitur ad proiectionem, quæ eſt ad alterationis intentionem, viderunt illud adduri & euaneſcere in fumũ, & modicam in corporibus moram protrahere, & ipſa corpora relinqui, ab eis fugiendo, & inuenerunt ipſa corpora magis im̃unda, quã priùs extiterũt, ante proiectionẽ illius medicinæ. Quia ergo viderunt hanc deluſionem in operis complemento, & longiſſimis temporibus, ex ſolo ſulphure hanc ſcientiam reperiri, in illorum pectoribus fuerat reuolutum, & cum in illo non inueniſſent, arguunt non poſſe in alio hanc inueniri, quare cum nec in hoc nec in alio hac ſola præparatione inueniatur, arguunt nuſquam poſſe inueniri, & eam non eſſe.

Confutatio præcedentium.

Capvt. XIV.

Reſpon-

RESpondentes autem eis breuiter dicimus, eos in hoc magiſterio minimè ſapere veritatem: Quia ſupponunt ſolum ſulphur vulgi eſſe materiam noſtrã, & ſi vera hæc eſſet ſuppoſitio, tamen in modo pręparationis ſunt decepti, quia ſolã ſublimationẽ ſufficere crediderũt. Sunt enĩ tanquã pueri, ex principio natiuitatis ſuę vſq; ad ſenectutẽ in domo concluſi, nõ putantes mundi latitudinem extendi vltra ſuæ domus latitudinẽ vel vltra quã oculo poſſit conſpici. Non enim hi in multis lapidibus & aliis rebus laborẽ adhibuerunt. Manus enim ſuas à multis laboribus & experientiis tædioſis abſtraxerunt. Ideoq; non potuerunt ſentire ex quo materia noſtra eliciatur & ex quo non. Ex quo aũt manus ſuas etiam à laborum copia excuſauerunt, quis laborum perfectiuus ſit, vel non, meritò ignorare debuerunt. Sed quare fuerit opus illorum diminutum, dicimus, quia adurentiã in ſulphure dimiſerunt, & fugam, quæ non ſolũ non

perficit verum etiã diſſipat & deſtruit.

Rationes negantium artem in Arſenico ſuppoſitam.

CAPVT XV.

ALij verò in eodem & ſuo compare hanc medicinam inueniri exiſtimantes, & profundiùs ſpeculantes, non ſolùm per ſublimationem mundauerunt adurentem ſulphureitatem: Verùm etiam remouere conati ſunt terreſtreitatem, relicta tamen in illo fuga. Ad quorum proiectionem ſimiliter deluſio ſuperuenit, quia non adhæſit firmiter in ipſis corporibus, ſed ſucceſſiuè & paulatiuè euanuit in fumum relicto corpore in priori ſua diſpoſitione. Et hi ſimiliter ſcientiam arguerunt interimentes vt primi. Et eiſdem vt primis reſpõdentes artem affirmamus, quòd eam ſcimus, vidimus & veritatem proprijs manibus tetigimus.

Rationes negantium artem ſuppoſitam in Sulphure, argento viuo, tutia magneſia, marcaſita, ſale ammoniaco, &c.

CAPVT XVI.

ALij quidam profundiùs in ipſo viderunt, mundauerunt illud, & eius fugam & aduſtionem abſtulerũt, & factum eſt eis fixum, terreum & mortuũ, nullam dans fuſionem bonam, ſed ſolam vitrificatoriam: & ideo non potuerunt hac medicina in proiectione corporibus permiſceri, & per conſequens nec alterare. Ideóque arguunt vt primi, & eiſdem reſpondemus ſicut primis, quia opus diminutum & detrũcatum reliquerunt, nec illud ex ſua ignorantia complere ſciuerũt. Ingreſſionem enim quæ eſt perfectionis vltima, inquirere neſcierũt. In omnibus ſimiliter ſpiritibus alijs eſt idẽ modus præparationis & deluſionis, niſi quia in argento viuo & tutia excuſamur à maiori labore, qui eſt ex remotione

aduſtionis. Hæc enim ſulphureitatem &combuſtibilitatem aduſtibilem non habent ſed ſolã fugam & terreïtatem immundam. Magneſiæ verò & marcheſitæ omne genus ſulphureïtatem habent plus tamen marcheſita: minus verò magneſia; fugam tamen omnes habent, plus tamen argentum viuum, & ſal am̃oniacũ, minus verò ſulphur; adhuc verò minus ſuum compar, &adhuc minus marcheſita, quintò verò & magneſia minus illa, ſextò verò & vltimò minimè omnium tutia. Vtraq; tamen fuga participat: alia tamen plus, alia verò minus: & ideo propter illorum fugam ſpirituum, cuidam ſuperuenit experimentatori deluſio vehemens in illorum operationibus præparationum & ipſorum proiectionibus ſimiliter. Ideoq; & ipſi arguunt & interimunt vt in ſulphure ſuponẽtes, & eiſdem vt in ſulphure ſupponentibus reſpondemus.

Rationes

Rationes negantium artem ſuppoſitam in ſpiritibus vnà cum corporibus fugiendis

CAPVT XVII.

SVnt autem alij intendentes in experientiis qui voluerunt ſpiritus in corporibus figere, nulla alia præparatione corporum præueniente: ſed eis iſdem deluſio ſimiliter timorem, anguſtias attulit & deſperationẽ, & coacti ſunt ex eo hanc ſciẽtiam contemnere & contra ipſam arguere. Eſt autem turbationis illorum ac credulitatis cauſa hæc, quoniam in fuſione corporum per ignem, ſpiritus corpora illa relinquunt, nec eis adhærent firmiter: imò aſperitatẽ ignis fugiunt, permanentibus in ea ſolùm corporibus materiatis: quoniam preſſuram impietatis ignis illi cõpati propter fugam non poſſunt, quæ ab eis non eſt ablata. Accidit ſimiliter & quandòq; deluſio alia, quia & ſecum corpora ignẽ effugiunt: & ratio eſt hæc quia cũ

non fixi ſpiritus corporum profundo inſeparabiliter adhæſerunt, ſpiritibus fugiẽtibus neceſſe eſt corpora ſecum eleuare: quoniã volatilis ſumma, ſummam fixi ſuperat. Vnde & ſimiliter vt primi arguũt, & ſimiliter vt primis reſpondemus. Tota ergo illorum reprobatio & error hic eſt. Si corpora, filij doctrinæ, vultis conuertere ſeu tranſmutare, tunc ſi per aliquam medicinã fieri hoc poſſibile ſit, per ſpiritus ſolos cõtingere neceſſe eſt: Sed ſpiritus nõ fixos corporibus vtiliter adhærere vel adiungi non eſt poſſibile vt ſupra diximus: imò fugiunt & corpora inalterata & immunda relinquunt. Ipſos autẽ fixos nõ eſt poſſibile ingredi, cùm ſint terreæ naturæ quæ non funditur: & licèt incluſi corporibus propter debilẽ ignem fixi apparent, non tamen ſunt, quia in ignis expreſſione aut ab ipſis corporibus aufugiunt relictis corporibus, aut ab eis recedunt ipſis manẽtibus aut ambo ſimul recedunt. Cùm igitur in medicina magis affini veritati, nul-

tĩ, nullis modis hãc artem inuenire ſit poſſibile: in magis ergo remota minus inuenitur, ergò nuſquam. Reſpõſio vtiq́; noſtra hæc eſt: quoniam quod ſcibile circa hoc eſt, non totũ ſciunt: ideò nec operatum ex eo inuenitur. Conſequẽtis igitur vitium per inſufficientiam ponunt eorum robur.

De negantibus artem in corporibus ſuppoſitam.

CAPVT XVIII.

QVidam autem hanc artem poſuerunt in corporibus: cùm autem ad opus peruenerunt deluſi ſunt exiſtimantes plumbum vtrunq́; liuidum ſcilicet & album, albedine non pura multum naturæ ſolis & lunæ aſſimilari & approximare: liuidum quidem multum ſoli, lunæ verò parum, album verò lunæ multum, ſoli verò parum.

Rationes negantium artem ſuppoſitam in plumbo albo quod ſtannum vulgo dicunt.

CAPVT XIX.

EA propter horum aliqui autuman-

tes ſtannũ Iouem videlicet multũ lunę aſsimilari, in ſtridore, mollitie & liquefactionis velocitate ſolummodo differentem, credentes ex ſuperfluitate ſuæ humiditatis liquefactiuum eſſe facile, & molle ſimiliter, ex ſubſtantia verò fugitiua argenti viui in ipſo Ioue incluſa ſtridorem poſsidere exposuerunt illum igni & calcinantes ipſum tenuerunt in igne quem potuit tollerare quouſq; album factum eſt in calce ſua, quem poſtea volentes reducere, non potuerunt: ſed æſtimarunt reductionem eius impoſsibilem fore. Et horum aliqui cum maxima expreſsione reduxerũt ex illo aliquid licèt modicum & ſtridorẽ vt & mollitiem priùs in illo inuenerunt, ſimiliter & liquefactionis velocitatem. Crediderunt igitur hoc impoſsibile per viam hanc, & adducti ſunt in incredulitatem, vt putent artem indurationis illius inueniri non poſſe. Horum verò aliqui diutiùs operi inſtiterunt calcinauerunt & reduxerunt, & iterum ſcori-

ſcoriam illius ſubtrahendo cum maioris ignis expreſsione calcinauerunt & reduxerunt: & hoc ſæpe reïterantes, viderunt illud induratum atq; ſine ſtridore. Quia ergo velocitatem liquefactionis omninò remouere non potuerunt, errauit mens illorum, & exiſtimauerũt ad illud non poſſe perueniri. Horum autem & alij volentes eidem duritiem & retardationem liquefactionis cum admixtione durorum corporum præſtare, ſimiliter in deluſionem ceciderunt, quia fregit illis omne corpus ei adjunctum & admixtum, nec juuit in hoc eos vlla præparatio. Ideoq; cum neq; cum duris corpus admixtum neq; cum ignis operatione illum perficere potuerunt, excuſauerũt ſe de longa mora inuentionis huius magiſterij, quia eam impoſsibilem dixerunt & crediderunt: per hoc & contra artem arguentes inſtanter poſuerunt illam non eſſe. Alij verò horum addentes multa & varia medicamina, viderunt illa nullam immuta-

immutationem facientia, nec ei conuenientia, ſed potius corrumpentia & contra illorum propoſitum agentia: & ideò libros abiecerunt, & capita retorſerunt & artem eſſe friuolam dixerunt. Quibus obuiantes reſpondemus reſponſione prima.

Rationes negantium artem in plumbo ſuppoſitam.

CAPVT. XX.

EVndem eſt in plumbo reperiri illuſionis modum, ſolo excepto, quòd corpora non frangit, & quòd citiùs Ioue redit à calce ſua: liuiditatem attamen ſuam remouere non poſſunt quia ignorant: ideoq; illud dealbare non poſſunt dealbatione bona, nec per ſuam phantaſiam potuerunt illud ſtabilibus corporibus firmiter vnire & aſſociare: quin contingeret illud per fortem ignis expreſſionem ſeparari de commixto. Et quod maximè decipit tales in Saturni pręparatione eſt, quod poſt duas reductiones à calce ſua nullam duritiem ſuſcipit, ſed maiorem

iorem potius molliciem quàm prius habuerit, & in aliis ſimiliter non viderunt illud emẽdari differẽtiis. Et ideo cum in ipſo putantes propinquius & melius inuenire ſcientiam hanc & non inuenerunt, coguntur per hoc credere & argumentari artem non eſſe ſed deluſionem, & ideo peccãt hi vt priores. Et his reſpondemus, vt alijs.

Rationes negantium artem in mixtione corporum durorum cum mollibus, ſuppoſitam.

CAPVT XXI.

ALij verò componentes dura cum duris, mollia cum mollibus propter conuenientiam, voluerunt corpora à ſe inuicem tranſmutari & tranſmutare: Et illud non potuerunt propter ſuam inſufficientiam; vt permiſcentes Solem vel Lunam cum Venere vel alio vnoquoque metallorum, non viderunt illa in Solem vel Lunam minimè tranſmutari tranſmutatione fir-

ma & vera quin contingat per ignem expreſſione forti vnumquodque illorum corporũ imperfectorũ à cõmixtione ſeparari & comburi, remanente corpore perfecto, vel ad priorem ſui naturã redire. Quædã verò ex eis plus durãt in cõmixtione: quædã verò minus, vt à nobis ſufficiẽter determinatur in ſequẽtibus. Hæ itaq; omnes deluſiones ſuperuenientes propter ignorantiã, faciunt hos tales de hac arte omnino diffidere, & illam arguere nõ eſſe. Alij autem ex eis profundiùs ſuper hoc inquirentes, ingeniati ſunt & viam voluerunt inuenire vt dura mollibus vnirent, & ea ſubtiliter indurarent, & perfecta cum imperfectis ad perfectionẽ reducerent, vt generaliter à ſe inuicem tranſmutarẽtur & tranſmutarent trãſmutatione firma & vera. Et ideo hi voluerunt ſimilitudinem & affinitatem illorum inuenire tam per medicinas quàm per ignis adminiſtrationẽ attenuando groſſa & dura, ſicut Venerem & Martem, & inſpiſſando ſubtilia, ſicut

eſt Iu-

eſt Iupiter & ſuus compar Saturnus. Et credẽtes hanc adminiſtrationem perficere, deluſi ſunt in hac commixtione corporum, vel quia totũ omnino frangibile fecerunt, vel quia molle non alteratum fuit à duro: vel nimis durum non alteratũ à molli. Et ſic conuenientiam non inuenerunt. & ideo vt priores artẽ condẽnauerunt & negauerũt.

Rationes negantium artem, in extractione animæ ſuppoſitam.

CAPVT XXII.

ALij verò adhuc magis profũdè ſpeculãtes alterare voluerũt corpora cum animarum ſuarum extractione: & cum illa extracta anima, alia omnia alterare. Hoc autẽ nõ potuit eorũ experientia perficere, ſed deluſi fuerunt de intentione ſua, & propterea æſtimarũt artẽ non poſſe inueniri. Alij verò ſolo igne corpora perficere conãtes, deluſi in operatione ſua fuerũt: quia ad illud peruenire neſcierunt. Et hi ſimiliter eã ex hoc non eſſe putauerunt, quibus omnibus obuiamus vt primis.

Rationes negantium artem in vitro & gemmis ſuppoſitam.

CAPVT. XXIII.

QVi autẽ in vitro & gemmis ipſam poſuerunt: cogitauerunt per vitrum & gemmas in corporibus alterationes reperire: & hi ſimiliter in opere deluſi ſunt, quia non alterat quod non ingreditur. Conſtat autem quod vitrũ & gemmæ non ingrediuntur, quia non funduntur fuſione recta, ideoq́; nõ alterantur corpora ab eis. Sed etſi conati ſunt vitrum ſecum vnire, cum vix hoc poſſit, non tamen propoſitum habent: quoniam vitrum ex corporibus faciunt. Et propter hunc errorem æſtimant ſuper totam artem cadere, & ſic eam arguunt non eſſe. Quibus omnibus reſpondemus eos operari in non debita materia: ideoq́; indebitè terminantes, non poſſunt ad ſuam intentionem peruenire, hancque artem ex eorum erroribus interimere.

Ratio-

Rationes negantium artem in ſalibus & aluminibus ſuppoſitam.

Capvt XXIV.

SVnt & alij ſupponentes eam artem inueniri in ſalibus & aluminibus nitris & boracibus. Poſſunt quidem in his experiri: ſed veram artem inueniri minimè putamus in eis. Ideoq; ſi poſt ſuam experientiam paucam vtilitatem tranſmutationis inueniũt, ſcilicet ſoluendo, coagulando, aſſando & multipliciter operando, tamen remota eſt valde & maximè laborioſa. Alij autem imitantes dicta antiquorum philoſophorum, qui hanc in omnibus vegetabilibus inueniri affirmant: Et tales qui cauſam in omnibus vegetabilibus ponunt, poſſibile quidem ponunt, ſed nõ eis quoniam potius in vita ſua deficerent quàm ad ſuam intentionem perueniant. Ideoque ſi tales artem in ſolis vegetabilibus nunquam inueniunt, artem nullis laboribus inueniri poſſe argumentari non licet. Omnes autem priùs dicti errantes vnam materiam

ſuam poſuerunt & nullam aliã ſuppoſuerunt præter illã. Et hi quidem iã redarguti ſunt omnes. Alij verò multi, & quaſi infiniti harum rerũ omnium cõpoſitionem aut quarundã ſub diuerſa proportione facientes tam ſcienter quàm ignoranter incedentes, & error illorum vſq; in infinitũ extẽditur: quoniam infinita eſt diuerſitas rerum cõmiſcibilium, & ſimiliter infinita eſt diuerſitas proportionis illarum ad inuicem: & ſic ex his ambabus infinitatibus neceſſe eſt eos infinitè errare, aliquando ex ſuperabundantia, aliquãdo ex diminutione: & his poſſibilis eſt correctio, dum tamen in vera materia inchoauerint. Nos autem longitudini ſermonem & prolixitati ſcripturæ parcentes ſuper infinitis inſiſtere noluimus: quoniam doctrinam vtilem trademus breuibus locutionibus, ex quibus quilibet ſapiens quàm euidenter infinitatem ſuorum errorum poterit emẽdare, & illos tales in eorum erroribus infinitis corrigere. Nunc verò

priù

priùs naturalia principia diſcutiemus & definiemus ſecundùm omnes rationes & cauſas eorum, prout meliùs expediet huic magiſterio diuino : vt ex principio te attentum fecimus, & in memoratione illorum.

TERTIA PARS HVIVS LIBRI,

De principijs naturalibus, & eorum effectibus.

Nota benè & perpende diligenter.

De principiis naturalibus ſecundùm opinionem antiquorum.

CAPVT XXV.

INnuimus ergo tibi ſecundum opinionē quorundam antiquorū philoſophorum qui fuerunt de ſecta hanc artem imitantium, quod prima principia naturalia & ex quibus metalla procreantur ſunt ſpiritus fœtens, id eſt, ſulphur & aqua viua, quam & ſiccā aquam nominari concedimus. Spiritū autē fœtentē diuiſimus. Eſt enim albus in occulto & rubeus in manifeſto. Et niger vterq;, tamē in magiſterio hui⁹o-

peris tendit ad rubedinem. Dicemus igitur ſermone breui, & completo nec non manifeſto vniuſcuiuſque horum principiorum naturam & generationem, & modum ſimiliter generationis. Expedit igitur nos ampliare ſermonē noſtrum & dilatare: & ſingulum capitulum de ſingulo naturali principio tradere. In genere tamē dicimus, quod vnumquodque iſtorum principiorum eſt fortiſſimæ compoſitionis & vniformis ſubſtantiæ vti narramus : & illud ideo, quoniam in eis minimæ partes terræ taliter partibus aëris, aqueis & igneis ſunt vnitæ: vt nulla ipſarum alteram in reſolutione poſſit dimittere: imo quælibet cum qualibet reſoluitur propter fortem vnionem naturalem quam habuerunt ad inuicem ex nimia ſubtilitate partium minima i. paulatiuè à calore naturali æqualiter in viſceribus terræ conculcato & digeſto ſecundum debitum curſum naturæ, ad exigentiam illorum eſſentiæ. Et hoc ſecundum opinionem quorūdam antiquorum philoſophorum.

De

De principijs naturalibus ſecundum opinionem recentiorum.

CAPVT XXVI.

ALij verò moderniores aliter dixerunt quod illorum principiorum naturalium non fuit argentum viuum, nec ſulphur in natura ſua, ſed alteratū & in terream materiā mutatum. Vnde dixerunt quod illud principium fuit aliud quàm ſpiritus fœtens & ſpiritus fugitiuus in natura ſua. Et ratio qua moti fuerunt maximè, eſt hęc quod nō inuenerunt in mineris argenteis, vel aliorum metallorum aliquid quod ſit argentum viuum in natura ſua, nec aliquid quod ſit ſulphur: imò per ſe inuenerunt vnumquodq; illorum ſeparatū in propria ſua minera in ſua natura & forma. Et ſimiliter per aliam rationem hoc affirmant, quòd non eſt tranſitus à contrario in contrarium, niſi per medium diſpenſatiuum: Et propterea coguntur confiteri & benè quod non ſit tranſitus à mollitie argenti viui ad duritiem alicuius metalli non mediati,

niſi per medium diſpenſatiuũ quod eſt inter molle & durũ: Sed in mineris nõ inueniunt aliquid in quo ſaluetur hæc media diſpoſitio: ideo hac ratione cogũtur credere argẽtum viuum & ſulphur in natura propria non eſſe illud principium de intentione naturæ. Imo aliud quod reſultat ex illorum alteratione in radice naturæ ad terreã ſubſtantiã hoc modo: quoniã vnũquodq; eorum conuertitur in terream naturã: deinde ex his ambabus terreis ſubſtãtiis reſoluitur quidem fumus tenuiſſimus & puriſſimus propter calorem conculcatum in viſceribus terræ, & hic duplex fumus eſt materia immediata ſeu principium metalli. Hic tamen fumus à calore temperato minerę decoctus & digeſtus conuertitur in naturã cuiuſdam terræ, ideoq; fixionem quãdam ſuſcipit, quam defluens aqua mineralis per viſcera terrę decurrens abluit, & eius ſpongioſitatem diſſoluit: & ei vniformiter inuiſcatur & vnitur vnione naturali, firma & vera. Ideoq; dixe-

dixerunt quod aqua defluẽs per meatus terræ inuenit ſubſtantiam diſſolubilem ex ſubſtantia terræ, & illam ſoluit, & vniformiter ſecum vnitur quouſq; talis terra diſſoluta & aqua vnum fuerint vnione naturali, & ad metallicam conuertantur naturam. Et ad talem mixtionem veniunt omnia elementa ſecundum debitam proportionem & exigentiam naturalem, & commiſcentur hæc duo ſimul per minima quouſque faciant vniformem mixtionem. Et hæc commixtio per ſucceſſiuam & diuturnam decoctionem ac digeſtionem caloris naturalis in mineris terræ conculcati, inſpiſſatur & induratur quouſque natura ſuam intentionem perficiat, & fit metallum. Dicimus autem quod hi qui ſic opinati ſunt, ſunt affines veritati, non tamen veritatem concipiunt puram.

Diui-

Diuiſio principiorum naturalium.

CAPVT XXVII.

IAm ſermone vniuerſali & complet[o] de ipſorum metallorum principii[s] naturalibus determinauimus. Reſta[t] igitur vt nunc ponamus vniuſcuiuſq[ue] proprium principij capitulum. Cum ergo tria ſint ſulphur, arſenicum & argentum viuum, primò aſcribemus capitulum de ſulphure, ſecundò de arſenico, tertiò de argento viuo. Deinde verò vniuſcuiuſque metallorum quæ ſunt effectus horum principiorum ponemus capitulum determinatum, ſecũdum quod eſt ex opere naturæ. Dehinc verò ad ea quæ huius magiſterij ſunt fundamenta & operationes tranſeundum erit, horum omnium cauſas aſſignantes.

De ſulphure.

CAPVT XXVIII.

DIcimus igitur quod ſulphur eſt pinguedo terræ in viſceribus terræ per temperatam decoctionem inſpiſſata quouſque induretur & ſicca fiat,

fiat, & cum indurata fuerit, ſulphur vocatur. Habet autem ſulphur fortiſſimã compoſitionem, & eſt vniformis ſubſtantiæ in omnibus ſuis partibus omogenium: ideoq; nõ aufertur eius oleũ ab ipſo per diſtillationem ſicut ab aliis rebus oleum habentibus. Qui verò quærunt ipſum calcinare non perdendò de illius ſubſtantia aliquid de quo ſit curandum, in vanum laborãt: quoniam non calcinatur niſi per magnam induſtriam & multum de illius ſubſtãtia diſſipando. Ex centum enim partibus vix tibi tres ſufficienter reſeruabis, ſcilicet poſt ipſius calcinationem. Figi ſimiliter non poteſt niſi calcinetur priùs: Commiſceri attamen & aliquantulum illius fuga retardari, & illius poteſt aduſtio reprimi, & cum cõmixto faciliùs calcinatur. Qui autem quærit ex eo opus elicere, illud per ſe præparando non elicit; quoniam cum commixto perficitur, & ſine illo protelatur magiſterium vſque in deſperationem, & cum ſuo cõpari fit tinctura

& dat

&dat pondus completũ vnicuiq; metallorũ, &ipſum fœditate depurat, illuſtrat & perficitur cũ magiſterio ſine quo nihil horum præſtat, ſed potius corrumpit & denigrat: non igitur ſine magiſterio ipſo vtaris. Qui autem in præparatione ipſum commiſcere & amicari corporibus nouerit, ſciet vnum ex ſecretis naturæ & viam perfectionis vnam, cum multæ ſint viæ ad vnum effectum tendentes. Vna tamẽ propinquior & perfectior alia inuenitur. Et quodcunq; corpus metalli ex ipſo calcinatur, acquirit pondus ſine dubio: AEs verò aſſumit ex eo Solis effigiem. Mercurio quoq; aſſoriatur, & per ſublimationem fit Vſifur vel cinnabrum. Calcinantur autem per ipſum omnia corpora facilè præter ſolem & Iouem: Sol autem magis difficulter, & nõ coagulatur argentum viuum ex eo in ſolem vel lunam, in quibus ſit vtilitas, per artificium debile ſicut quidam fatui putauerunt. Quæcunque autem corpora minus habent de humiditate

argenti

argenti viui faciliùs per ſulphur calcinantur: quæ verò multum difficiliùs. Per Deum altiſſimum idipſum illuminat & rectificat omne corpus: quoniam eſt alumen & tinctura. Difficillimè quoque ſoluitur, quia non habet partes ſalſuginoſas ſed oleaginoſas quæ non faciliter in aquam ſoluuntur. Quæ autem facilè & quæ difficile ſoluuntur in aquam infra in capitulo ſolutionis monſtrabimus ſatis apertè. Sublimatur verò quia ſpiritus eſt, & ſi quando commiſceatur veneri & adunatur ſecum, fit mirabilis color violaceus: cum mercurio quoque miſcetur ſimiliter, & fit ex eis per decoctionem celeſtinus color delectabilis. Non putet ergo quis quod ſulphur per ſe opus compleat. Non enim eſſet hoc credere niſi vanum. Hoc autem ſatis lucidè probamus in ſequentibus. Eligitur autem craſſum & lucidum.

Et de ſulphure hæc dicta ſufficiant.

De Arſenico.

CAPVT XXIX.

REſtat nunc de Arſenico terminare ad præſens. Dicimus autem quod Arſenicum eſt ſimiliter de ſubtili materia & in natura ſulphuri confine. Iccirco non oportet aliter definiri quàm ſulphur. In hoc autem diuerſificatur à ſulphure, quia eſt albedinis tinctura, ſulphur verò rubedinis. Eſt autem ſulphuris & arſenici duplex genus, ſcilicet citrinum & rubeum, quæ ſunt huic arti vtilia: reliqua autem multa genera non. Figitur autẽ arſenicum ſicut ſulphur, & vtriuſque ſublimatio ex metallorum calcibus melior eſt, vt infra dicetur. Non ſunt autem ſulphur & arſenicum materia perfectiua huius operis. Non enim complent nec perficiunt. Sunt autem adminicula in caſu. Eligitur autẽ lucidum & ſquamoſum, & non petroſum.

De argento viuo.

CAP. XXX.

ARgentum viuũ, quod etiam Mercurius

curius appellatur, antiquorum vſu eſt aqua viſcoſa ex ſubtiliſſima terra alba ſulphurea, & aqua clariſſima in viſceribus terræ calore naturali digeſta & vnita per minimam vnione fortiſſima quouſque humidum contemperetur à ſicco, & ſiccum ab humido, æqualiter procreata. Ideoque fugit ſuperficiem planam de facili propter ſuæ aquæ liquiditatem & humiditatem, non autem adhæret tangenti licèt viſcoſam materiam habeat: & hoc propter ſiccitatem illius incluſam in ipſo, quę humiditatem contemperat & adhærere non permittit. Eſt autem ſecundùm aliquos materia metallorum cum ſulphure. Adhæret quoque tribus mineralibus de facili Saturno videlicet, Ioui & Soli: Lunæ verò magis difficulter. Veneri autẽ difficiliùs quàm Lunę. Marti verò nullo modo niſi per artificium, adhæret. Ex hoc vtique ſecretum elicias. Eſt enim amicabilis & metallis placabilis, & medium coniungendi tincturas, & non ſubmergitur aliquid

in eo niſi Sol. Soluuntur tamen ab eo Iupiter & Saturnus & Venus, & commiſcentur; & ſine ipſo aliquod metalli opus deaurari non poteſt. Soluitur & figitur, & eſt tinctura rubedinis exuberantiſſimæ refectionis & fulgidi ſplendoris, & non recedit à commixto donec eſt. Non tamẽ eſt materia ſeu medicina noſtra in natura ſua, licèt ſimiliter iuuare poteſt in caſu.

De effectibus naturæ, quæ ſunt corpora metallica.

CAPVT XXXI.

NVnc verò de metallicis corporibus quæ ſunt horum principiorũ effectus reſtat videre. Sunt autem ſex num. ſcilicet, Aurũ, Argentũ, Plumbũ, Stannum, Aes ſiue Cuprum, & Ferrum. Dicimus ergo quod metallũ eſt corpus minerale fuſibile, ſub malleo ex omni dimenſione extendibile. Eſt autem metallum denſæ ſubſtantiæ & fortiſſimæ compoſitionis. Habẽt verò metalla affinitatem ad ſe inuicem magnam:

gnam: non tamen propter hoc perfe-ctum imperfectum perficit in eorum cōmixtione. Si enim aurū cum plumbo admiſceatur in fuſione, non fit ex hoc plumbo aurum, ſed euaneſcit cōmixtione & aduritur. Aurum autem in examinatione remanet: ſimiliter in reliquis imperfectis corporibus eſt dicendum: & hoc ſecundùm curſum naturalē. In noſtro verò magiſterio perfectum imperfectum adiuuat: & imperfectum in noſtro magiſterio per ſe perficitur ſine adminiſtratione alicuius rei extraneæ: & imperfectum hoc eodem magiſterio perficitur. Et per Deum ſe inuicem alterant & alterantur, & ſe inuicem perficiunt & perficiuntur, & per ſe tantum vnumquodq; perficitur ſine alicuius adminiculo. Et hoc eſt album perfectum & rubeum perfectum.

De Sole ſiue Auro.

CAPVT XXXII.

ATtulimus tibi in generali ſummā & intētionē corporū metallicorū:

Nunc autem ſpecialiter de vnoquoq; per ſe ſermonem ac deſcriptionē ponamus. Et primò de Auro, dehinc verò ſecundùm ordinem de alijs mentionem faciemus. Dicimus ergo quod Aurum eſt corpus metallicum citrinū, ponderoſum, vnitum, fulgidum multum, æqualiter in ventre terræ digeſtū & aqua minerali diutiſſimè lotum, ſub malleo extendibile & in igne fuſibile: examinationem cinericij & cementi tollerans. Ex his vtique elicias quòd nihil dicitur aurum niſi cauſas deffinitionis auri & differentias omnes habeat. Quicquid tamen metallum radicitùs citrinat, & ad æqualitatem perducit, ex omni genere metallorum aurum facit. Ideoq; per opus naturę perpendimus, & artificio æs in aurum mutari poſſe. Vidimus namq; in mineris æris ex quibus emanabat aqua ſecum educens æris ſquamas tenuiſſimas, ipſasq; diuturno & continuo lapſu ſuo lauans & mundans. Deinde verò aqua ceſsāte fluere, vidimus prædictas ſquamas

mas in ſicca arena quaſi per triennium morari & in ſolis calore decoqui: inter quas tandem à nobis eſt inuentum aurum veriſſimum & puriſſimum. Aeſtimauimus vtique per aquæ beneficium illas mũdatas fuiſſe, & demùm per Solis calorem in arenæ ſiccitate æqualiter digeſtas, & ad æqualitatem perueniſſe. Imitantes ergo naturam in quibus poſſumus, & nos ſimiliter alteramus, licèt in hoc naturam omnino ſequi non valemus nec debemus. Aurũ quoque eſt precioſius omnium metallorum & eſt tinctura rubedinis: quia tingit & transformat omne corpus. Calcinatur autem & ſoluitur ſine vtilitate, & eſt materia lætificans & in iuuentute corpus conſeruans. Frangitur facilimè cum Mercurio, & odore plũbi. Non eſt autem in actu quod magis ſibi cõmiſcetur quàm Iupiter & Luna. In pondere autem & ſurditate Saturnus: in colore verò Venus, in potentia quoque magis Venus, deinde Luna, deinde Iupiter, & præterea Saturnus,

vltimò verò Mars. Et hoc eſt vnum ex ſecretis naturæ. Cum ipſo ſimiliter commiſcentur & vniuntur ſpiritus, & figuntur per ipſum maximo magiſterio, quod non peruenit ad artificem duræ ceruicis vel petrinæ.

De Luna ſiue argento.

CAPVT XXXIII.

SErmonē noſtrum faciētes in Luna, dicimus quod Luna eſt corpus metallicum album albedine pura, durum, ſonans, perdurans in cinericio, ſub malleo extendibile & in igne fuſibile. Eſt itaque Luna albedinis tinctura & indurat Iouem; & conuertit ad ſe per artificium, & commiſcetur Soli & non frangit. Sed in examinatione ſine artificio ſecum non perſeuerat. Qui nouerit ipſum ſubtiliare, & poſt ſubtiliationem inſpiſſare & figere ſecum aſſociatum, manet cum eo in pugna, & ipſum non dimittit penitus. Super ſuccum acutorum ponitur ſicut aceti, ſalis armoniaci & agreſtæ, & generatur cœleſtinus color mirabilis, & eſt nobile

bile corpus: ſed diminutum à nobilitate auri, & inuenitur eius minera determinata, & quandoq; habet confuſam mineram cum aliis corporibus, & illud nõ eſt ita bonum. Calcinatur etiam & ſoluitur labore magno & ſine vlla vtilitate.

De Saturno ſeu plumbo nigro.

CAPVT XXXIV.

PLumbũ eſt corpus metallicũ multum liuidũ, terreũ, põderoſum, mutũ, parua participãs albedine, cũ liuiditate multa, cinericiũ & cementũ refugiens, molle, facilé omni ſua dimẽſione parua compreſſione extendibile, & facilè fuſibile ſine ignitione. Plumbũ autem quidam fatui putant & dicunt multùm in natura ſua auro approximare. Sed quoniã ſunt duræ ceruicis, omni ratione vacui, nullam veritatem conijcere valentes, quantum in ſe eſt, ex ſubtiliſſimis rebus queunt, ſed de eis ſecundùm ſenſum iudicantes: quoniam vident illud ponderoſum & mutum, & non putreſcere, cre-

dunt illi multùm approximari: ſed hoc totum quoque eſt erroneum, & latiùs à nobis in ſequenti negotio approbatur apertè. Plumbum quoque multùm habet de ſubſtantia terrea, ideo lauatur, & in ſtannum per lauacrum transmutatur, vt infra dicemus. Per hoc ergo patet ſtannum magis perfectioni approximari. Aduritur in igne, & fit ex eo minium: & ponitur ſuper vapores aceti, & fit ex eo ceruſa. Et licèt non multum communicet argento: ex eo tamen per noſtrum artificium de facili fit argentum, & non retinet pondus proprium in tranſmutatione, ſed diminuitur, & in verum pondus conuertitur. Eſt etiam plumbum argenti examen in cinericio, & huius cauſas in ſequentibus apertè declarabimus.

De Ioue ſiue plumbo albo.

CAPVT. XXXV.

STannum eſt corpus metallicum album albedine impura, liuidum, ſonans parum, terreïtate modica participans: ſtridorem, molliciem, liquefactionis

ctionis ſine ignitione velocitatem in radice ſua poſſidens: cinericium & cementum non expectans: ſub malleo omni dimẽſione tenuiter extendibile. Eſt ergo Iupiter inter diminuta à perfectione corpora magis perfectus in radice ſuæ naturæ: affinis Soli & Lunę: Lunæ tamen magis: Soli verò minùs. Hæc autem in ſequenti lucidè demõſtrabimus. Iupiter verò quia albedinem multam ex radice ſuæ generationis ſuſcepit: ideo omnia non alba corpora dealbat. Vitium eſt tamen ei, quia omne corpus frangit, præter Saturnũ & puriſſimum Solem. Et Iupiter multum Soli & Lunæ adhæret: & ideo ab eis in examine non facilè recedit. Suſcipit tincturam rubedinis, & ſplendet in eo fulgore ineſtimabili: & pondus acquirit in magiſterio noſtro perfectũ. Induratur verò & mundatur faciliùs quàm Saturnus, vt infra dicemus. Qui verò ſciuerit eius vitium fractionis auferre, ſubitò ex ipſius proficuo lætabitur. Iungitur enim Soli & Lunæ, nec ſeparabitur ab eis ſemper.

De Venere ſiue Aere.
Capvt XXXVI.

VEnus ſiue Aes eſt corpus metallicum liuidũ, rubedine fuſca multum participans, ignibile, fuſibile, ſub malleo extendibile, multum ſonans, cineritium & cementũ refugiens. Venus itaque in profundo ſuæ ſubſtantię colorem & eſſentiam auri portendit. Malleatur verò & ignitur vt argentum & aurum. Quare ſecretum ex ea aſſumas: Eſt enim medium Solis & Lunæ, & facilè ad vtrumq; conuertere naturam illius accidit: & eſt bonæ conuerſionis & pauci laboris. Conuenit cum Tutia vehementer, & illam citrinat citrinitate bona, & hoc per magiſterium ſine quo non perficitur, vt ex hoc proficuum elicias. Excuſamur vtiq; per eã à laboribus indurationis & ignitionis illius. Aſſumas igitur eam, præ cæteris imperfectis in opere minori & medio: in maiori verò minimè. In hoc tamen à Ioue vitium habet, quoniam liueſcit de facili ex infectione vaporum & humo-

humoribus acutis, & eradicare illud non eſt facile artificiũ, imo profundũ.

De Marte ſiue Ferrõ.

CAPVT. XXXVII.

MArs ſiue ferrũ eſt corpus metallicum multùm liuidum: parùm verò rubeum, albedine impura participãs, durum, ignibile, non fuſibile fuſione recta, malleabile & multum ſonans. Eſt autem Mars duriſſimæ tractationis, & hoc propter ſuæ fuſionis impotentiã. Quod ſi ſine medicina eius naturam immutante fundatur, cõiungetur Soli vel Lunæ, & ab eis non faciliter ſeparatur per aliquod examen. Si autem præparatur & coniungitur, non ſeparatur per aliquod artificium, ſi ſaltem eius natura & fixio non immutetur ab eo, ſed ſola illius remoueatur immunditiẽs. Eſt ergo tinctura rubedinis de facili: albedinis verò bonæ difficilimè. Et cum coniungitur Soli vel Lunæ non immutans eſt colorem commixti, ſed potiùs augens illud in quantitate.

De eſſentia metallorum magiſterium.
Cap. XXXIIX.

INter omnia igitur corpora imperfecta, Iupiter ſplendidius & lucidius & maioris perfectionis exiſtit. Et in ſolarem & lunarem vberius tranſmutatur eſſentiam. In ipſo tamen eſt opus facilis tractationis & lõgi laboris, propter ſuæ liquefactionis velocitatem. Poſt ipſum verò Venus magis perfectę mutationis eligitur, difficilis tractationis, breuioris verò à Ioue laboris. Saturnus verò poſt Venerem perfectionem in tranſmutatione ab illa diminutam habet : facilis namque tractationis, longiſſimi verò laboris exiſtit. Mars verò inter cætera imperfecta minimæ perfectionis in tranſmutatione reperitur, tractationis omniũ difficillimæ & laboris longiſſimi inuenitur. Quæcunque igitur à velocitate liquefactionis corpora remotiora ſũt, difficilioris inueniuntur in tranſmutationis opere, tractationis : vt ſunt Venus & Mars: Quæ verò magis magis, &

quæ maximè maximè. Quæcunque verò maioris liuiditatis infectione corpora ſunt participantia, & hæc laboris longioris, & minoris perfectionis approbantur. Quæcunque autem perfectionum diuerſitates paulò prius à nobis determinatæ ſunt, in minoris & medij operis artificio repertæ ſunt: in maiori verò vnius perfectionis, ſunt omnia, non autem vnius tractationis aut laboris ſunt, vt patet ex prædictis. Iam ergo principia naturalia quæ ſunt de intentione naturæ ipſorum corporum metallicorum, in hac traditione conſcripſimus: & ſimiliter ipſorum corporum determinatos ſermones in ſingulis capitulis veraciter compoſuimus, ſecundùm ſententiam illorum, qui intima naturæ videre potuerunt, & ſecundùm experientias per quas ad ea peruenimus magna diuturnitate laboris inſtantia. Nunc verò ſecundum quod videmus & inuenimus, expedit huius operis defectũ ſupplere, & principia omnia huius magiſterij in hac noſtra

noſtra traditione ſeriatim ac ſermone conueniente explicare. Et omnem experientiam ſecundùm quam vidimus, demonſtrare omnium illorum cauſas ponentes.

QVARTA PARS HVIVS LIBRI:

De principijs huius magiſterij & perfectione eiuſdem.

De principiis artificialibus.

CAPVT XXXIX.

NVnc verò quæ determinata ſunt Principia huius magiſterij: & perfectioně eiuſdem narremus. Sũt itaq; huius artis principia modi operationum ipſius, quibus applicatur artifex ad hoc magiſterium: Quo quidem ad ſe inuicem ſunt diuerſi. Eſt enim vnus modus ſublimatio, & deſcenſio alter, & alius diſtillatio: alius calcinatio, alius ſolutio, alius coagulatio, & alius fixio: Octauus verò & vltimus ceratio. De quibus ſingulariter propriam narrationem faciemus in ſequentibus.

Perfe-

Perfectio autem Magiſterij huius conſiſtit ex conſideratione rerum, quibus peruenitur ad operis complemẽtum; & ex cõditione rerum iuuantium perfectionem; & ex conſideratione ipſius rei quæ vltimo perficit; & ex cõſideratione, qua cognoſcitur vtrum in perfectione ſit Magiſteriũ, vel non. Cõſideratio igitur rerum per quas peruenitur ad operis cõplementum, eſt conſideratio ſubſtantiæ manifeſtæ & colorum manifeſtorũ, & ponderũ in vnoquoq; corporum mutãdorum, & eorum quæ non mutanda ſunt ex radice ſuæ naturæ abſq; vllo artificio: & conſideratio principiorũ corporum ſecundùm ſuũ profundum occultum & manifeſtum, ſecũdùm naturam ſuam, ſine artificio, & eorum ſimiliter cum artificio. Quoniam, ſi non cognoſcerentur corpora & illorum principia in profundo ſuæ naturæ & manifeſto, cum artificio & ſine: Et ſi neſciremus quid ſuperfluum in eis & quid perfectionis, & quid diminutum eſſet in eis, neceſſe foret

foret nos nunquam ad perfectionem tranſmutationis illorum peruenire. Conſideratio autem rerum iuuantium perfectionem, eſt conſideratio naturarum illarum rerum, quæ corporibus ſine artificio videmus adhærere & mutationem facere: Vt ſunt, Marcheſita, Magneſia, Tutia, Antimonium & lapis Lazuli: & cōſideratio eorum quæ ſine adhærentia corpora mundificant: vt ſunt Salia, & Alumina, Nitra & Boracia, & quæ ſuæ naturæ ſunt: & conſideratio vitrificationis mundantis per conſimilem naturam.

De materia perficiente.

CAPVT XL.

CONſideratio verò rei quæ vltimò perficit, eſt conſideratio electionis puræ ſubſtantiæ Argenti viui: & eſt materia quæ ex materia illius aſſumpſit originem, & ex illa creata eſt. Non eſt autem iſta materia Argentum viuum in natura ſua, nec in tota ſui ſubſtantia: ſed fuit pars illius. Non eſt autem nunc, cum lapis noſter factus eſt, pars

pars illius: ipſe enim illuſtrat & à combuſtione & fuga conſeruat, quod perfectionis ſignificatio eſt.

De Examinibus.

CAPVT XLI.

COnſideratio verò rei, ex qua cognoſcitur vtrum magiſterium in perfectione ſit, vel non, eſt conſideratio examinationis cinericij; cementi, ignitionis, expoſitionis ſuper vapores acutorum, extinctionis, commixtionis ſulphuris adurẽtis corpora, reductionis poſt calcinationem, & ſuſceptionis facilis argenti viui. Hæc autem omnia expedit narrare cum cauſis ſuis, & cum experiẽtiis manifeſtis: quibus poteris manifeſtè cognoſcere, ſermones non erraſſe noſtros. Et hæc experimenta erunt tibi penitùs nota. Et primò narrabimus huius magiſterij principia ſeu modos operandi, incipientes à ſublimatione: dehinc verò ſecundùm ordinem prout videbitur expedire, dicemus.

De ſublimatione in genere.

CAPVT. XLII.

PRoſequentes igitur noſtrum propoſitum, dicimus quòd cauſa inuẽtionis ſublimationis fuit hæc: quia nõ inuenerunt antiqui, neque nos, nec etiam qui poſt nos erũt aliquid aliud, quod vniretur corporibus, niſi ſpiritus ſolos: vel aliquod, quod naturam corporis & ſpiritus in ſe contineret. Et hos ſpiritus proiectos ſuper corpora ſine illorum præparatione, viderunt, vel non perfectos colores dare, vel ex toto corrumpere & denigrare: Et hoc ſecundùm diuerſitatem illorum ſpirituum. Quidam enim ex ſpiritibus ſunt adurentes & denigrantes, vt ſulphur, arſenicum & marchaſita. Et hi quidem corrumpunt & defedant corporam ex toto. Alij verò non adurunt, ſed ab igne ſimiliter fugiunt, vt eſt omne genus tutiæ & argentum viuum, & hi quidem imperfectos colores dant. Ratio autẽ illorum omnium eſt, quoniam

niam quæ adurunt & denigrant, duplici de cauſa hoc faciunt. Prima eſt, quia vnctuoſitas illorum aduſtiua, de cuius proprietate eſt de facili inflammari, & per conſequens denigrare, ab eis non eſt ablata. Altera verò cauſa eſt terreïtas quæ ab eis ſimiliter ablata non fuit. In his autem, in quibus non datur perfectus color, eſt cauſa ſola terreïtas, liuidum creans in projectione colorum; Ideoque ingeniati ſumus hos ſpiritus mundare ab vnctuoſitate quæ eſt cauſa aduſtionis, & à terrea feculentia liuiditatem adducente. Et ad hoc per nullum magiſterium potuimus peruenire, niſi per ſolam ſublimationem. Ignis enim cum eleuat, ſubtiliores partes ſemper eleuat: dimittit ergo groſſiores. Ex hoc patet per ſublimationem ſpiritus à terreïtate mundari: quæ & ingreſſionem impediebat, & ſimiliter colorem imperfectum dabat. Experientiâ verò patet per viſum illos ab ea per ſublimationem abſolutos eſſe,

Vides enim eos per ſublimationem ſplendidiores & magis peruios, & facilùs corporum denſitatem ſubintrare & penetrare: & non fedum colorem, vt priùs ante eorum ſublimationem facere. Quod verò per ſublimationem aduſtio remoueatur, patet ſimiliter experimento manifeſto: quoniam arſenicum, quod priùs ante ſublimationẽ impium erat ad combuſtionem, poſt eius ſublimationem inflammari ſe nõ permittit: ſed ſolum̃odo ſine inflammatione recedit ab igne: Et hoc idem in ſulphure (ſi experieris) inuenies. Quia ergo, vt prædiximus, in nullis alijs quàm in ſpiritibus vidimus adhærentiam & ingreſſionem in corporibus cum alteratione: per nulla alia fuimus ab eis excuſati quin neceſſarium fuerit, illos præparare, cum mundatione illorum quæ per ſublimationem perficitur. Ideoque hæc fuit cauſa neceſſaria ſuæ inuentionis. Expedit igitur nos totum eius ordinem & modũ ſine diminutione aliqua narrare.

De

De ſublimatione ſulphuris & arſenici.
CAP. XLIII.

SVblimatio eſt rei ſiccæ per ignem cum adhærentia ſui vaſis eleuatio. Sublimatio verò diuerſificatur propter diuerſitatem ſpirituum ſublimãdorum. Quędam enim fit cum ignitione: quædam verò cum igne mediocri: quædam verò cum igne lento & remiſſo. Si igitur ſublimetur Sulphur & Arſenicum, neceſſe eſt ea per lentum & remiſſum ignem ſublimari. Quoniã cum habeant partes ſubtiliſſimas coniunctas vniformiter & fortiſſimè groſſas, ſi per magnam expreſſionem ignis ſublimarentur, aſcenderet vtique illorum tota ſubſtantia ſine diuiſione aliqua vel purificatione, imo denigrata & combuſta. Vt igitur ſeparet quis immundam terream ſubſtantiam, neceſſe eſt inuenire duorum generum ingenia, proportionem ſcilicet ignis & mũdificationem cum commixtione fecũ: quoniam commixtio ſpirituum ſublimandorum cum fecibus, partes com-

prehendit groſſas, & tenet illas ſecum in aludel fundo depreſſas: nec eas aſcendere permittit. Vnde & neceſſe eſt artificem triplicem ignis gradum proportionalem ſublimando adminiſtrare. Vnum talem, quod per eum aſcendant alterata & munditiora & lucidiora, donec per hoc manifeſtè viderit ipſa mundari à terrea feculentia admixta. Alium verò gradum ignis talem adminiſtret, vt quod in fecibus per primam ſublimationem remanſit de pura illorum eſſentia, ſublimetur cum maiori expreſſione ignis: videlicet cum ignitione aludel & ipſarum fecum, quam videre poterit artifex manifeſtè oculis ſuis. Tertius verò gradus eſt, vt adminiſtretur ignis debiliſſimus ſine fecibus ei quod ſublimatum eſt à fecibus: & quod iam depuratum eſt, ita quod vix aliquid de illo aſcendat; & quod per talem calorem aſcendet de illo, ſit res ſubtiliſſima, quæ huic operi nihil valet: quia in iſtis ſpiritibus ſulphure & arſenico illa

re

res ſubtiliſſima eſt cauſa facilis inflammationis & aduſtionis. Eſt igitur tota ſublimationis illorum intentio hæc: vt remota terreitate immunda illius per ignis adminiſtrationem debitam, & abiecta ſimiliter ex ea ſubtiliſſima & fumoſa illius parte, quæ aduſtionem cum corruptione adducit: relinquatur nobis pars illa, quæ in æqualitate conſiſtit, & quæ ſimplicem fuſionem ſuper ignem faciat, ſine aduſtione aliqua, vel de igne fugiente ſine inflammatione illius. Probatio autem quod ſubtiliſſimum ſit aduſtiuum, manifeſtiſſimis arguïtionibus probatur: quoniam ignis ad ſuam conuertit naturam vnumquodque eorum quod magis affine illi eſt. Sed ex vnaquaque re aduſtibili magis affine eſt, quod ex illa eſt ſubtile, & adhuc magis affine eſt, quod ſubtilius eſt. Ergo & maximè affine ſubtiliſſimum eſt. Ab experientia ſimiliter notum eſt: quoniam ſulphur vel ar-

ſenicum non ſublimatum velociſſimè inflammatur. Sulphur tamen faciliùs. Sublimatum verò directè non inflammatur: ſed liqueſcit & volat & extenuatur ſine inflammatione, præcedēte tamen fuſione. His itaque patet ſermonem noſtrum veridicum eſſe. Probatio autem adminiſtrationis fecum cum proportione ſua, eſt vt eligatur materia cum qua magis conueniant ſpiritus ſublimandi, & cui permiſceantur profundiùs, Quoniam illa, cui magis vniuntur, potentior eſt in retentione fecum ſublimandorum, quàm cui non. Huius rationabilis ſatis eſt manifeſta probatio. Probatio verò quod neceſſaria ſit fecum adminiſtratio, eſt: quia ſi non coniungerentur ſulphur vel arſenicum ſublimandum cum fece alicuius rei fixæ, tūc neceſſe eſſet cum tota ſui ſubſtantia aſcendere non mūdata, & tunc non fieret aliqua diuiſio puri ab impuro. Expertus enim ſcit nos verum dicere, & qui in ſublimationibus exercitati ſunt. Probatio verò quod

quod neceſſaria ſit talium fecum admiſtratio cum quibus hi duo ſpiritus ſublimandi conueniant, & cum ipſis vniantur in profundo ſuo; quia ſi feces ſecum non vnirentur in profundo ſuo, tunc idem contingeret, ac ſi fecem nō haberent: quia aſcēderet tota illorum ſubſtantia ſine ſeparatione aliqua. Experientia enim ſcit verum hoc eſſe, qui hoc vidit & nouit: Quoniam cum ſublimaſſet abſque fecibus vel cum fecibus, cū quibus ſpiritus ſublimandī non vniebātur in profundo, in vanum laborauit, & nullo modo depuratum opus inueniet poſt aſcenſionem illorum. Si verò cum calce alicuius corporis ſublimauit, perfectè mundare potuit cum facilitate. Eſt enim cum illis facilis operationis ſublimatio: A rebus autem aliis vel ſine fecibus difficilima. Non eſt ergo aliquid quod locum illorum poſſit obtinere. Non autem dicimus ſublimationem omnino impoſſibilem fore ſine calcibus corporum: ſed dicimus eam difficilimam,

& longiſſimi laboris, vſque in deſperationem. Sed in hoc tantum bonitatis habet, quoniam quod ſublimatur abſque fecibus, vel ſine corporum calcibus, eſt quantitatis multæ: quod verò cum fecibus minoris. Adhuc verò & quod cum corporum calcibus minimæ eſt quantitatis: ſed facillimi, & laboris breuiſſimi. illud verò quod plus nos excuſat à ſuſceptione fecum corporum, eſt omne genus ſalis pręparati, & his ſimilia in natura: Et eſt cum eis ſublimatio multæ quantitatis & facilis ab eis & fecibus ſublimandi ſeparatio per ſalium ſolutionem, quod in nullis aliis contingit. Proportio autem fecum eſt, vt quantitas fecũ quantitati ſublimandorum æquetur. In hoc enim rudis artifex errare non poterit, mediocrem verò & exercitatum artificem, ponere medietatem ponderis ſublimandorum de fecibus expedit, & ſufficiens eſſe contingit: Et in hoc errare non debet. Exercitato verò & maximè experto, minima illarum pars reſpe-

reſpectu ſublimandorũ ſufficit. Quantò enim feces adminiſtrati ſunt minori quantitate, tantò & maioris exuberantiæ ſublimationem eſſe contingit: Dummodo tamen ſecundùm proportionem ſubtractionis fecum, fiat proportionalis illi ſubtractio ignis. In parua enim quantitate, paruus ad perfectionem ſublimationis ignis adminiſtret; in magna magnus; in maiori verò maximus. Sed quoniam non eſt res ignis menſurabilis, ideoque contingit in illo errare ſæpiſſimè: tum quia exercitatus artifex non eſt, tum etiam ex diuerſitate proportionis fecum, tum ex diuerſitate fornacis & lignorum applicatione, & ſimiliter vaſorum, & coaptatione illorum in furno. De quibus omnibus expedit artificem eſſe cautum, attentum, & ſollicitum. Communem tamen tibi tkráldemus regulam. Quoniam in primis expedit cum paruitate ignis, ſolam aqueitaté exſublimãdis exprimere, qua remo-

remota, ſi quod aſcēdit per illum ignē debilem, non ſubitò ſed paulatim augeatur ignis regimen, vt ſic per debiliſſimum ignē ſubtiliſſima pars r: moueatur & ſeorſum ponatur vel proijciatur: quæ eſt cauſa aduſtionis. Cum autem iam modicum vel nihil magnū per illum aſcenderit. (Quod experiri poterit cum intromiſſione licinij vel calami cum bombyce vel lana, & eum inuolutum per foramen in ſummitate aludel immiſſum) vigoretur ignis ſub eo. Et qualiter vigor debeat eſſe ignis, tibi experientia licinij oſtendet. Si enim parum de ſublimando adhæſerit licinio, aut ſi purū & mundum fuerit, ſcio quod adhuc paruus eſt ignis, augeatur igitur: Si vero multum & immundum licinio adheſerit, tunc ſuperfluus & exceſſiuus eſt, ſubtrahatur igitur. Si verò multum & mundum, proportio iam inuenta eſt. Quanti enim vigoris ignis debeat eſſe experientia licinij te docebit; im̄undum vel mundum per extractionem licinij, quod in fora-

foramẽ aludel poſitum eſt. Secundùm enim quam quantitatem mundiciam vel immundiciam ex ſublimando reſpexerit artifex adhæſiſſe licinio, ſyllogiſare poterit, & in tota ſublimatione neceſſariò proportionalem ignem, & ex hoc ignis rectificationem inueniet ſine fallacia. Melior verò modus adminiſtrationis fecum eſt, vt ſumantur ferri ſquamæ, vel æris combuſti. Hæc enim propter priuationem multæ humiditatis, de facili ipſum ſulphur aut arſenicum ſublimandum ſibi imbibũt, & ſecum magis vniuntur. Huius autem veritatem ſcit exercitatus ſolus.

De quantitate fecum, diſpoſitione fornacis, materia & qualitate vaſorum, in prædictis ſublimandis.

CAPVT XLIIII.

EXpedit ergo certificare artificem in omnibus, in quibus cõtingit errare de facili in horum duorum ſpirituum ſublimatione. Dicimus igitur, quod ſi multas feces poſuerit, tunc ſi non augmentauerit ignem proportionalem,

nalem, nihil ſibi ex ſublimando aſcendet. Quomodo autem ignis proportionem inueniat, iam tibi ſufficienter narratum eſt. Et ſi paucam ſecum quantitatem: vel non ex metallorum calce poſuerit, tunc ſi ignis proportionem non inuenerit, aſcendet ſublimandum cum tota ſubſtantia abſque mundatione. Et huius tradidi ſimiliter inuentionem ſufficientem. Ex fornace verò ſimiliter ſæpe contingit errare. Nam magna fornax fortem & magnum dat ignem, paruum verò parua: ſi ligna & foramina auricularum eius proportionentur. Si igitur poſuerit multam rei ad ſublimandum quantitatem in paruam fornacem, ignem eleuationis ſufficientem non poterit exhibere. Si verò paucam quantitatem in magnam fornacem poſueris, ſublimationem exterminabis in fumum, propter ignis exceſſum. Similiter verò ſpiſſa fornax conculcatum & fortem dat ignem: tenuis verò rarum & debilem: in quibus

bus ſimiliter errare contingit. Similiter verò & cum ſpacioſis auriculis furnus & clarum & magnum dat ignem, cum ſtrictis verò debilem. Item ſi magna fuerit vaſis in coaptatione ad furnum diſtantia à ſpondilibus eius, magnum dabit ignem: ſi verò minor, minorem. In quibus omnibus contingit errare ſæpiſſime. Rectificatio ergo horum eſt, vt furnus ſcilicet conſtruatur ſecundùm intentionem ignis quam quærit: ſpiſſus ſcilicet cum liberis auriculis, cum diſtantia vaſis aludel multa à ſpondilibus furni, ſi magnum quærit ignem. Si verò mediocrem, mediorem in his omnibus inueniat proportionem: ſi verò debilem, proportionem in his eandem inueniat. Et has proportiones omnes docebimus te inuenire cũ proportione vera & experientia determinata. Si igitur volueris multam ſublimationis quantitatem eleuare, tunc vas aludel tantæ capacitatis inuenias quod illam ſuſcipiat ſuper fundum, ad ele-

ad eleuationem vnius palmæ: Ad illud coaptes furnum quod ſuſcipiet aludel in medio ſui, cum diſtantia parietum ſuorum per duos digitos vel plus. Et furno facto, facias illi auriculas æquè diſtantes ſibi inuicē proportione vna, vt debita quātitas ignis ad omnes partes furni æqualiter circumfundatur. Dehinc vero ſtipite ferreo in medio fornacis ex tranſuerſo in ſpondilibus eius firmato, qui à fundo fornacis diſtet ad extenſionem vnius palmæ cum pollice ſuo, & ad ſpiſſitudinem vnius digiti: Super eo firmetur vas aludel, & coniungatur ad furnum. Et fiat ignis in ipſo. Tunc enim ſi benè & liberè ſe expediuerit de fumoſitatibus, & flamma liberè per totum furnum ſe diffuderit in circuitatu aludel, tum benè proportionatus eſt. Si verò non, tunc dilata eius auriculas, ſecundùm quod tibi videbitur, & accendatur iterum ignis in eo: Et ſi emendatur, benè quidem: Si verò non, tunc neceſſariò relinquitur, quod diſtantia aludel à parietibus nimis

nimis parua eſt. Radantur ergo parietes furni, & amplietur diſtantia, & poſtea iterum tentetur. Reïteretur ergo ampliatio auricularum & raſura parietum, quouſqne liberè ſe abſoluat à fumo, & flamma in circuitu aludel ſit lucida, & liberè per auriculas exeat. Iſta enim eſt ſufficiens experientia ad omnem ſublimandorum quãtitatem, quo ad proportionem inuentionis magnitudinis furni, & dilatationis auricularum eius, cum diſtantia aludel à parietibus eius. Intentio verò ſpiſſitudinis furni eſt, quod ſi quæſieris magnum ignem, maior ſpiſſitudo illius ſit, ad menſuram extenſionis palmæ cũ pollice ſuo: ſi verò mediocrem ad menſuram quatuor digitorum vel minus: Si verò minorem, ad ſpiſſitudinem duorum digitorum formetur. Similiter verò in lignis ſeruetur proportio: quoniam ligna ſolida fortem dant ignem, ſpõgioſa verò debilem, item ſicca magnum & citò terminabilẽ, viridia vero paruum & diu durabilem. Ex conſide-

ratione ergo diſtantiæ aludel, & magnitudinis & paruitatis auricularum, & ſpiſſitudinis & tenuitatis furni & lignorum diuerſitatis præmiſſa, accedit omnium ignium diuerſitates perquiri, cum experientia ſua vera iam à nobis variata. Ex concluſione verò maiore vel minore auricularum vel feneſtræ furni, per quam ligna intromittuntur, & adminiſtratione lignorum diuerſitatis: & additione & ſubtractione illorum, accedit inueniri determinatum ſpacium temporis durationis ignis: ſcilicet vt ſcientia vera & determinata ſciatur, quantum vnuſquiſque ignis in ſuo gradu perdurare poterit in æqualitate. Et hæc inueſtigatio eſt maximè tibi vtilis & neceſſaria: quoniam per eam excuſaberis à multitudine laboris immenſi. Exercitare igitur in ea & in omnibus à nobis nunc nouiſſimè determinatis: quoniam qui ſe exercuerit inueniet: qui verò non, non. Intentio verò vaſis aludel eſt, vt fingatur vas de vitro ſpiſ-

ſum

ſum : De alia enim materia non valet, niſi fortè ſimilis ſit ſubſtantiæ cum vitro. Solum enim vitrum, cum poris careat, ſufficiens eſt ſpiritus tenere ne fugiant,& exterminentur ab igne. Alia autem materia nulla: quia per poros eorum ſucceſſiuè diminuuntur & euaneſcunt ſpiritus. Nec etiam metalla in hoc valent ; quoniam ſpiritus propter affinitatem, cum illis vniuntur. Quare per illa tranſeuntes ſucceſſiuè euaneſcerent: quod per ea quæ à nobis determinata ſunt, apertè probari poteſt. Neceſſariò & experientiâ repertum eſt hoc nos verum dixiſſe. Ergo per aliquod aliud non excuſamur à ſuſceptione vitri in compoſitione aludel. Fiat ergo concha vitrea rotũda, cuius fundus ſit paruæ concauitatis : & in medio ſpondilium eius formetur Zona vitrea circumdãs eam; & ſuper illam Zonam fundetur paries rotundus æquediſtans à compto pariete ad groſſitudinem cooperculi

ipſius conchæ : ita quod in diſtantia hac cadat paries coopertorij largè ſine preſſura. Altitudo verò huius parietis ſit ad menſuram altitudinis parietis conchæ, aut parùm plus, aut parùm minùs. Formentur verò duo coopertoria ad menſuram huius concauitatis duorũ parietum æqualia, quorum longitudo ſit æqualis, & ſit vnius ſpannæ, & figura eorum figura vna, ſcilicet piramidalis: in quorum capitibus duo æqualia ſint foramina; vnum ſcilicet in vno, alterum in altero, in quibus ambobus poſſit cadere maior gallinæ penna: vt hic & paulò poſt clariùs cernere licebit. Eſt ergo tota vaſis intentio, vt poſſit moueri ſecundùm artificis voluntatem coopertorium illius: & quod iunctura ſit ingenioſa, per quam, cum opus fuerit, ſine lutatione aliqua, nõ pateat ſpiritibus egreſſio. Qui ergo in hoc poteſt magis ingeniari, non excuſet ſe ab hoc per noſtram traditionem. Et eſt ſpecialis intentio ſuper hoc, ſcilicet vt concha inferior cum

ſpon-

ſpondilibus ſuis vſque ad mediũ ſubintret cooperculum ſuum. Cum enim fumorum ſit aſcendere,&non deſcendere; per hoc inuenimus inuentione illa, ſpiritus non habere ad conſumptionem exitum: & hunc modum inuenimus pręcellere omnes alios quos inuentione noſtra quæſiuimus. Et hoc experiendo videbunt nos verum per hoc æſtimaſſe. Intentio verò vna in omni ſublimatione eſt,vt ſæpiſſimè euacuetur aludel ſeu cooperculũ, ne præ nimia ſublimatorum multiplicatione in concha, cadant & ad illius fundum præcipitentur; & retineat te multitudo reiterationis ſublimationis occupatum longo tempore. Eſt & intentio alia,vt ſemper ſeorſum ſeparetur quod ſurſum ad propinquitatem foraminis capitis aludel videtur aſcẽdiſſe in puluerem:& quod fuſum & dẽſum in fruſtis & apud fundum aludel peruium & clarum cum adhærentia ad vaſis ſpondilia conſcendiſſe inuentum fuerit: quoniam hoc minus habet de adu-

ſtione, quàm quod prope foramen reperitur ſcandiſſe. Hoc autem in ſuperioribus aperta probatur ratione & experimento. Probatio verò bonitatis & perfectionis ſublimationis eſt, vt inueniatur clara & lucida, & non aduratur, nec inflammetur. Hæc eſt ergo perfecta intentio ſublimationis horum duorum ſpirituum ſulphuris videlicet & arſenici. Et ſi non inuenta eſt ſic, reiteretur opus ſuper illa, cum cõſideratione omnium ſuarum intentionum, quouſque ſic inueniatur.

De ſublimatione Mercurij.

CAPVT XLV.

NVnc vero totam intentionem argẽti viui ſublimationis reſtat narrare. Eſt igitur completa ſumma illius depuratio terreitatis & remotio aqueitatis illius. Excuſamur enim à labore eius aduſtionis remotionis, quoniam eam non habet. Dicimus igitur quod ingenium ſeparationis ſuperfluæ terræ ipſius eſt, ipſum commiſcere cum feci-

fecibus, cum quibus aſſinitatem habet, & ſublimationem eius reiterare ab eis multotiens. Et harum genus eſt Talek & Calx corticum ouorum & marmoris albi combuſti, & vitrum minutiſſimè tritum, & ſalis omne genus præparatum. Ab iſtis enim mundatur: Ab his autem cum quibus conuenit, niſi ſint in perfectione corpora non mundatur, ſed corrumpitur potius & denigratur: quia ſulphureitatem habent omnia talia combuſtibilem: quæ aſcendens cum eo in ſublimatione ipſum corrumpit. Et hoc per experientiam vides: quia ſi ſublimaueris illud à Stanno vel à plumbo, ipſum poſt ſublimationem inuenies infectũ nigredine. Ergo melior eſt eius ſublimatio per ea cum quibus non cõuenit in natura. Cum melior eſſet ſublimatio à rebus ſibi conuenientibus, ſi ſulphureitatẽ non haberent, propter rationes prædictas: quia cum illis meliùs vniretur & magis perfectè mundaretur. Ideoque à Talck melior

eſt ſublimatio, quàm à rebus omnibus: quoniam illa parùm conuenit, & ſulphureïtatem non habet. Modus verò remotionis aqueïtatis ſuæ ſuperfluæ, eſt, vt quando commiſcetur calcibus à quibus ſublimari debet: teratur, & cō-miſceatur cum illis cum imbibitione aceti vel alterius rei conſimilis, quouſque de illo nihil appareat: & poſtea ſuper ignem lentiſſimum aqueïtas imbibitionis remoueatur: qua recedēte, & ſecum argenti viui aqueïtas recedit. Sit tamen ignis tam lentiſſimus, vt per eum argenti viui tota ſubſtantia non aſcendat. Et multiplici igitur reïteratione imbibitionis cum contritione & leni aſſatione aqueïtas illius maior deletur: cuius reſiduum per ſublimationis reïterationem remouetur. Et cum videris illud albiſſimum, præexcellens niuem albedine ſua, & quaſi mortuum aludel ſpondilibus adhærere, tunc ſuper ipſum reïtera ſublimationē ſuam ſine fecibus: quoniam adhæret pars illius fixa cum fecibus, & nunquam per inge-

105
ingeniorum genus aliquod ab illis ſeparari poſſet. Aut poſtea aliquam partem illius figas: Et modũ fixionis eius in ſequentibus narratam tibi expreſsè trademus. Et cum fixeris illam: tunc reitera ſublimationem reſiduæ partis ſuper eam: vt illa ſimiliter figatur: & ſerua quod tentabis ſuper ignem, ſi fuſionem bonam dederit, tunc ſufficientem ſublimationem partis non fixę reuelaſti. Si verò non, tunc adde illi de argento viuo ſublimato non fixo partem aliquam: & reitera ſublimationẽ, donec fiat fuſibile. Et ſi lucidum albiſſimum habuerit colorem & peruium, tunc perfectè ſublimaſti & mundaſti: Si non, non. Igitur ne ſis in mundatione illius, quæ per ſublimationem fit, negligens: quoniam qualis erit mundatio; talis & perfectio per aliud ſequitur in proiectione illius ſuper vnũquodque imperfectorum corporum: & ſuper ipſum viuum non præparatũ. Vnde & quoſdam per illud contingit ferrum, quoſdam verò cõtingit plum-

bum, & quoſdam per illud venerem, & quoſdam ſtannum formare: Quod contingit propter purificationis negligentiam, quandoque illius ſolius, quandoque ipſius ſulphuris ſibi admixti, & eius comparis. Si igitur directè ſublimando mundaueris, & illud perfeceris, erit albedinis tinctura firma & vera, cui non eſt par.

De ſublimatione Marchaſitæ.

Capvt XLVI.

SVfficienter iam ſublimationis ſummam argenti viui tradidimus. Nunc ad ipſius Marchaſitæ ſublimationem tranſeamus. Dicimus ergo quod marchaſitæ duplex ſit ſublimatio. Prima enim ſine ignitione aludel perficitur. Alia verò cum ignitione, & hoc ideo quia habet in ſe duplicē ſubſtātiam: vnam ſcilicet ſulphur purum nō fixum in natura ſua: aliam verò argentum viuum fixum & mediocriter præparatum. Prima vtilis eſt, ſicut ſulphur: ſecunda verò vtilis, vt argentum mortificatum, & mediocriter præparatum.

Aſſu-

Aſſumamus igitur hanc vltimam ex eo ſubſtantiam: quoniam per illam excuſamur à ſuſceptione argenti viui, & à labore mortificationis eius. Eſt igitur totus modus ſublimationis illius, vt teratur, & in aludel ponatur, & ſublimetur ſine ignitione totum ſulphur eius, ſemper remouendo quod ex ea ſublimatum eſt ſæpiſſimè, propter cauſam dictam: & ſic augendo ſucceſſiuè ignis vigorem vſque ad ignitionem aludel & eius marchaſitæ. Et prima ſublimatio marchaſitæ debet fieri in vaſe ſublimationis quouſque ſulphur receſſerit; & poſtea in iſto ſucceſſiuè & ordinatè procedere, quouſque totum quod in ea de ſulphure conſtat exierit. Quod probare poteris his manifeſtis experientiis. Nam cum totum illius ſulphur fuerit eleuatum, videbis colorem eius quod poſtea ſublimatur in albiſſimũ mixto cœleſtino colore clariſſimo mutari. Aliter etiam experiri poteris: quoniam quod eſt de ſulphuris natura comburetur, & flammam

mam emittet vt ſulphur: quod verò ſe-
cundò ſublimatur cum totum ſulphur
eleuatum fuerit, nec inflammabitur
nec proprietates ſulphuris oſtendet
aliquas: ſed viui argenti mortificati in
ſublimationis reiteratione. Illud ergo
colligamus per ſuum ſublimationis
modum: qui eſt vt fiat vas terreum ſo-
lidiſſimum & benè coctum ad longi-
tudinem mediæ ſtaturæ virilis, ad lati-
tudinem verò per quam manus ſubin-
trare poſſit: Et fiat fundus eius qui ſe-
parari & coniungi poſſit ad ſimilitudi-
nem vnius planæ parapſidis profun-
dæ multùm: Et menſuretur ab orificio
illius vaſis vſque prope fundum, ad
menſuram longitudinis vnius manus
cum digitis ſuis: Et de illo loco vſque
ad caput eius vitrificetur interius vas
vitrificatione firma & ſpiſſa multum:
Et ſuper caput illius ponatur alembi-
cus cum lato naſo. In tali enim vaſe
ſublimatur illud. Coniungatur igitur
fundus in vaſe ſuo per lutum firmæ te-
nacitatis: & ſuper ipſum fundun ſpar-
gatur

gatur marchaſita: & ſuper caput vaſis alembicus lati naſi: & ponatur in furnum, de cuius proprietate ſit fortem ignitionem dare, fuſionis ſcilicet argenti Vel veneris, ſi artifex indiguerit: Quæ poſuimus in ſumma noſtri operis, vbi diuerſitates omnium inſtrumétorum narrabimus tibi ſufficienter. Et caput furni circumdans cum rota habente foramen in medio ſui ad magnitudinem vaſis, per quod illud vas intrare poſſit. Et luta iuncturas in circuitu vaſis & furni, ne ignis exiens impediat te, & ſublimationis adhærentiam, relictis tantum decem feneſtris paruis in rota, quæ cum neceſſe fuerit, claudi & aperiri poſſint, per quas ſimiliter quandoque mittantur carbones in furnum: & in lateribus fornacis ſimiliter aliæ decem ſub illis intermediis, per quas & ſimiliter carbones mittantur: & ſex vel octo foraminibus ad magnitudinem digiti minoris relictis, quæ nunquam claudantur, vt per illa furnus à fumoſitatibus ſe liberè

poſſit

poſſit expedire. Et ſint foramina illa in iunctura furni cum rota ſua. Furnus verò magnæ ignitionis eſt: cuius ſpondilia ſint ad altitudinem cubitorum duorum. In medio ſit rota ferrea, minutiſſimis & ſæpiſſimis perforata foraminibus cum luto fortiter annexa. Capita foraminum ſuperiùs ſint ſtrictiora, & inferiùs ſucceſſiuè latiora per modum piramidis rotundæ; vt cinis vel carbones & aliæ ſuperfluitates poſſint liberiùs ex illis cadere: & relinquãtur ipſa continuè ad ſuſceptionem aëris liberius aperta. Nam aëris libera & multę quantitatis ſuſceptio per inferiora foramina, eſt cauſa vna magnæ ignitionis per furnum. Exerciteris ergo in eo & ipſum inuenies. Cauſa verò longitudinis vaſis eſt, vt extra ignem multa quantitas eius extendatur & infrigidetur: vt furni eleuati per ſublimationem locum refrigerij inueniant, & adhæreant, & non inueniant viam fugæ, & ſuæ extermi-
natio-

nationis. Hæc autem nouit ille, qui cum ſublimaſſet in breuibus aludel, nihil de ſublimato inuenit: quoniam propter breuitatem vaſis, æqualis fuit per totum ipſum calor ignis. Ideoque in fumi ſubſtantiam conuerſum ſublimandum ſtetit, & non lateri adhæſit: ſed ſucceſſiuè per poros vaſis euanuit. Vas ergo in omnibus ſublimandis ad maiorem ſui partem in locum ſui refrigerij extendatur. Cauſa verò vitrificationis vaſis eſt, ne fumi aſcendentes poroſum inueniant aludel parietem, & per illum penetrantes recedant. Vitrificatur ergo locus adhærentiæ illorum, ne inueniant viam fugæ. Fundus verò aludel & circa non vitrificatur: quoniam ipſius fundus in magna ignitione conſiſtit, quæ vitrificationem ipſius funderet: qua fuſa totum ſublimandum funderetur & vitrum fieret. Eſt enim vitri proprietas, omnia vincere & ad ſuam naturam conuertere. His igitur omni-

bus

bus conſideratis cum cauſis ſuis, fiat ignis ſub aludel quouſque certificatus fueris experientiâ veridica totum ſublimandum aſcendiſſe. Eſt autem experientia, intromiſſio baculi terrei benè cocti habentis foramen paruum in capite ſuo, vſque ad medium eius veniẽs, ad quantitatem digiti minoris, prope ipſam rem à qua fit ſublimatio: Et ſic teneatur ad modicum tempus, & tunc extrahatur. Et ſi foramini aliquid adhæſerit ex ſublimãdo, certum eſt quòd nõdum eſt totum ſublimatum: ſi verò non, ſublimatum totum eſt. Et hac eadem exercitatione in ſublimãdis certificari poteris omnibus. Deſcriptio verò vaſis aludel ſublimationis marchaſitæ vltimæ, & cum fornace, & baculo ſuæ experientiæ, hæc eſt.

De ſublimatione Magneſiæ, & Tutiæ.

CAP. XLVII.

SVblimationis magneſiæ & tutiæ eſt eadem intentio cum ſublimatione marchaſitæ quam narrauimus. Non enim poſſunt hæc omnia ſine igitione

magna

magna ſublimari. Ideoq; omnia vnam intentionem ſublimationis habent cũ cauſis eiſdem & experientiis eiſdem: & habent vnum ordinem generalem: quoniã ſine fecibus ſublimari debent, quæcunque ſublimari cum ignitione contigerit: quoniam in ſeipſis feces habent ſufficientes, imo ſuperfluas, & huius ſignum eſt difficilis illorum ſublimatio cum magna ignitione. Sublimantur autem omnia corpora à perfectione diminuta hoc eodem ordine, & non cadit diuerſitas aliqua, niſi quia ignis ſublimationis vehementior eſt in corporibus quàm in magneſia, marchaſita & tutia. Et non diuerſificantur ſimiliter corpora in ſublimationibus ſuis: niſi quod quædam indigent admixtione rei ſubleuantis ea, quædam verò non: & hoc vt facilior fiat eorum eleuatio. Eſt autem vna tantum ſpecialis in corporum conſideratione ſublimatio, experientia reperta eſt bona: videlicet vt in fundo aludel non ſit multa corporis ſublimandi quantitas:

quoniam multitudo ſublimationem impedit,&planities ſit in fundo aludel ſublimationis,&non cõcauitas:vt poſſit æqualiter & tenuiter ſuper fundum ſparſum corpus, æqualiter & multùm in omnibus ſuis partibus eleuari. Corpora verò indigentia admixtione rei eleuantis, ſunt ſcilicet Venus & Mars propter ſuæ fuſionis tarditatem. Indiget autem Venus tutiâ: Mars verò arſenico: & cum his eleuantur de facili: eò quod cum eis maximè conueniunt. Fiat igitur poſt illorum conſideratiõnẽ ſublimatio, vt in tutia & ſimilibus: & diſponetur eorum ſublimatio hoc eodem ordine, vt diximus in marchaſita, cum cauſis ſuis & experiẽtiis prædictis.

De Deſcenſione. Eliquatio. Fuſio.

CAP. XLVIII.

NArratis itaque ſublimationis intentionibus cum omnibus cauſis ſuis & experientiis: reſtat nunc deſcẽſionis modum monſtrare, cum cauſis ſuis

ſuis & experientiis, ſimiliter & ſuo ordine determinato & completo. Fuit ergo inuentionis cauſa illius triplex. Prima ſcilicet, vt cum materia aliqua incluſa eſt in illo vaſe, quod vocatur deſcenſorium vel Chimia, poſt fuſionem eius deſcendat per foramen illius: & per eius deſcenſionem ſimus certi fuſionem rectam ſuſcepiſſe. Alia verò cauſa, vt corpora debilia à combuſtione præſeruentur per illam deſcenſionem, poſt reductionem à calcibus eorum. Nam cum à calcibus corpora debilia attentamus reducere, nõ omnem illorum partem tempore vno reducere poſſumus, ſed ſolùm aliquã partem. Si igitur pars illa quæ primò in corpus reducta eſt, reductionem totius expectaret, per ignem euaneſceret maior illius quantitas. Neceſſe igitur fuit ingeniari vt ſtatim cum reducta eſt pars, ab igne remoueatur. Hoc autem per deſcenſorium fieri cõtingit. Tertia cauſa inuentionis huius deſcenſionis fuit corporum depu-

ratio ab omni re extranea. Deſcendit enim corpus fuſum mundum, & omnem rem extraneam in concauitate illius dimittit. His itaque tribus cauſis perquiſitis, narremus modum deſcenſionis cum inſtrumento ſuo priùs notificato. Dicimus igitur quod forma eius eſt quod fundus illius ſit acutus: & parietes illius ſine ſcrupulo æqualiter ſint terminantes in fundi acuitatẽ, in forma piramidis rotundę: ita vt poſſit vnumquodq; fuſibilium liberè ſine adhærẽtia ad fundi illius foramen deſcendere; & coopertorium eius, ſi neceſſe fuerit, ſit ad ſimilitudinem planæ parapſidis, & benè coniungatur illi, & ſint de bona & firma terra, & non de facili per ignis preſſurã fuſibilis. Mittatur igitur res cuius intentio ſit deſcendere ſuper baculos rotundos ex terra factos & benè coctos: ita vt magis fundo ſuperiori approximent, & cooperiatur cum ſuo coopertorio, & iunctura firmetur, & ſuper illud ignis de carbonibus ponatur, & ſuper ipſum ſuf-

ſuffletur, quouſque tota res deſcendat in vas ſibi ſuppoſitum. Poteſt tamen, ſi res fuerit difficilis fuſionis, poni ſuper tabulam planam, vel paruæ concauitatis, à qua poſſit de facili deſcendere cum inclinatione capitis deſcenſorij, ſi fuſa fuerit; quia ſcilicet ſtabit firmiùs, & diutiùs ignem ſuſcipiet, & meliorem fuſionem dabit, & ſæpiſſimè probari poteſt inclinatione capitis deſcenſorij, vtrum materia fuſa eſt. Purificantur autem per hoc corpora. Sed per paſtillum meliùs purificãtur à terreitate ſua per ſuam reductionẽ à calcibus ſuis: cuius modus purificationis eſt idem cum modo purifications deſcenſorij. Et ideo per illum excuſamur ab eo. Tenet enim feces corporum vt deſcenſorium & meliùs: & ideo narramus modũ illius. Dicimus igitur quoniam accepimus corpus de cuius intentione eſt mundari, & illud in grana minutiſſima vel limaturam vel in calcem, quod perfectius eſt, redigimus, & ei commiſcemus calcem aliquam de

cuius intentione non ſit fundi. Deinde totum illud ponatur in deſcenſoriū & fundatur igne fortiſſimo, quouſque totū corpus reducatur vel maior pars. Inuenimus enim, per illud corpora mundari à multa terreitate, ſed non mundificatione perfecta, quam perfectionem ſcimus eſſe, ſed mundificatione vtili, vt medicina ſuſcepta perfectionis, meliùs & perfectiùs per eam transformentur corpora. Eſt enim administratio præcedens eam. Omnem autem aliam adminiſtrationem ſufficienter in ſequentibus tibi narrabimus. Nunc verò deſcenſorij ponamus deſcriptionem.

De diſtillatione.

CAPVT XLIX.

Conueniens eſt igitur vt ſequentes propoſitum noſtrum ſermonem de diſtillatione tradamus cū cauſis ſuis. Eſt igitur diſtillatio vaporum aqueorum in ſuo vaſe eleuatio. Diuerſificatur autē diſtillatio ſecundùm diuer-

uerſitatem rerum diſtillandarũ. Nam quædam fit per ignem, quædam verò ſine igne. Quæ verò per ignem fit, duorum generum inuenta eſt. Quædam eſt per eleuationem in alembicum: quædam per deſcenſum chimiæ, qua mediante oleum ex vegetabilibus extrahitur. Et cauſa generalis inuentionis cuiuslibet diſtillationis eſt purificatio liquorũ à fece ſuæ turbulentiæ & conſeruatio illius à putrefactione ſeu corruptione. Videmus enim rem diſtillatam quocunque diſtillationis genere puriorem effici, & meliùs à putrefactione cuſtodiri. Cauſa verò ſpecialis inuẽtionis illius quæ per aſcenſum fit in alembico eſt inquiſitio aquæ puræ è feculentia, cuius experientia eſt nota: quia videmus aquã bis vel ter per alẽbicum diſtillatã, nullam fecem terreã habere admixtam. Cauſa inuentionis aquæ puræ fuit imbitio ſpirituũ & puluerum medicinarum: vt ſi quando indigemus imbibitione, aquam puram habeamus; quæ fecem poſt reſolu-

tionem ipſius non dimittat : per qua feces medicinæ noſtræ & ſpiritus mũdati poſſint infici vel corrumpi. Cauſa verò inuentionis eius quæ per deſcenſum fit, fuit olei puri in natura ſua extractio : quia per aſcenſum oleum in natura ſua combuſtibili haberi nõ poterat, & huiuſmodi inquiſitio fuit, ſcilicet, vt color eius, qui cum ſubſtantia ſua commixtus eſt, habeatur. Hic enim color iuuare poteſt in caſu. Diſtillationis verò quę per filtrum ſine ignitione perficitur, cauſa inuentionis fuit aquæ ſola ſerenitas. Dicamus igitur omniũ diſtillationum modos cum cauſis ſuis, & experientiis manifeſtis. Eius itaque diſtillatio quæ per aſcenſum in alembico fit, eſt duplex modus. Alia enim fictili ollâ cineribus plena perficitur: Alia autem in vaſe ſuo æreo aquâ pleno cum graminibus vel lanoſitate, ordine ſuo diſpoſita, ne cucurbita vel diſtillatorius alembicus rumpatur antequam ad perfectionem deducatur. Ea verò quæ cum cineribus, maiore, & for-

fortiori, & acutiori perficitur igne: Quæ autem cum aqua, manſueto & lento. Aqua enim acuitatem ignitionis non ſuſcipit, quemadmodum cineres. Ideo per eam quæ cum cineribus fit, colores & groſſiores terreas partes magis eleuari contingit. Cum ea verò quæ cum aqua, ſubtiliores & ſine colore, & ad naturam aqueitatis ſimplicis approximantes. Magis ſubtilior ergo fit ſeparatio per eam quæ aquâ perficitur, quàm per eam quæ cineribus elicitur. Experientiâ hoc nouit verum eſſe, qui cum diſtillaſſet oleum per cineres, oleum vix alteratum ſuſcepit in receptaculo. Volens verò partes eius ſeparare, ad id neceſſitate peruenit: vt per aquam illud diſtillaret. Et tunc per eius reiterationem ſeparauit oleum in partes ſuas elementales & albiſſimam & ſereniſſimam aquam ex rubicũdiſſimo extraxit oleo, remanente in fundo alembici totaliter illius rubore. Per hoc ergo magiſteriũ ad omnis rei vegetabilis, & eius

quæ ex vegetabili proceſſit ineſſe, & omnis rei cõſimilis ad omniũ determinatã elemẽtorũ ſeparationẽ peruenire neceſſe eſt. Per eã verò quæ per deſcẽſum fit, ad cuiuslibet rei vegetabilis & conſimilis oleum perueniri determinatè poteſt, ſcilicet vegetabilium omnium, & eorum conſimilium. Per eam verò quæ per filtrum fit, ad cuiuslibet liquoris ſerenitatem perueniri cõtingit. Hęc autem omnia ſcientibus & expertis ſunt manifeſta, & nota. Qui verò hoc ignorat, nihil ex hoc nouit magiſterio. Exercitetur igitur in ea, & de facili ea inueſtigabit.

Diſpoſitio igitur eius quæ per cineres fit, eſt: vt ſumatur olla fortis ex terra, & coaptetur in furno ſimili ſublimationis furno præfato, cum eadẽ diſtantia à furni ſpondilibus: per eãdem inueſtigationem, & ſimilibus auriculis, ſuper cuius fundum ponantur cineres cribellati ad vnius digiti ſpiſſitudinem: & ſuper ipſos cineres ponatur vas diſtillationis: & cooperiatur

in cir-

in circuitu eius cum eiſdem cineribus,vſque prope collum alembici.Poſtea verò infundatur in illud res de cuius intentione ſit ſic diſtillari. Vltimò verò cooperiatur illud cum alembico: cuius collũ ſuſcipiat collum cucurbitæ inferioris intra ſe, vſque ad curuitatem canalis ipſius alembici,ne viam fugæ inueniant ſpiritus aſcendẽtes: & poſtea lutetur alembicus cum cucurbita ſua, & firmetur eorum iunctura. Et ſubſtituatur receptaculum cuius collum ſimiliter recipiat naſum vel cornu alembici vſque ad medium ipſius: & circumuoluatur iunctura panno lineo intincto claro ouorum,& permittatur ſiccari; ne aliquid de deſtillato reſpiret, quibus aptatis ſubijciatur ignis quouſque diſtillet. Alembicus verò & eius cucurbita de vitro ſint. Ignis verò illius augeatur ci ſecũdùm exigentiam diſtillationis quouſque videatur totũ diſtillandum,cum magna ignis expreſſione ſecundùm indigentiam eius diſtillatum eſſe.

Secun-

Secundæ vero intentionis diſpoſi tio, quæ per aquam fit, eſt ſimilis hui in vaſe & alembico. Differt autem al ea in hoc, quod ſumitur in hac olla fer rea vel ahenea, & coaptatur ad furnũ vt ſupra eſt dictum: poſtea ſuper fun-dum ipſius ponitur ſtratum de grami nibus vel lana, vel re conſimili ad ſpiſ-ſitudinem trium digitorum. Deinde ſuper illud ſtratum ponatur diſtillato-rium aptatum cum alembico, vt ſupra diximus. Et eiſdem graminibus, vel re-bus conſimilibus cooperiatur in cir-cuitu cucurbita vſque prope collum alembici, ne cucurbita frangatur. Et ſuper ipſa ſtramina virgæ ſubtiles ſu-perſpargantur, & ſuper virgas ponan-tur lapides ponderoſi, qui ſuo põdere cucurbitam & alembicum, & ipſa ſtra-mina deprimant, & depreſſa firmiter & ſtabiliter teneant ſuper ollæ fundũ, ne natent iactata per ipſam aquam, & ſit leuigatio hæc cauſa fracturæ vaſis, & diſtillandæ rei perditio. Poſtea verò inter ſtramina fundatur aqua, vſque ad ollæ

ollæ plenitudiné: & ſupponatur ignis, quouſque diſtelletur totum.

Diſpoſitio verò eius quæ per deſcẽſum fit, eſt, vt fiat deſcenſorium vitreũ, cum coopertorio eius: & lutetur vtrũque, & intromittatur quod ſit diſtillandum: & fiat ſuper caput illius ignis. Deſcendet enim diſtillatio eius per foramen ſuum in vas ſibi ſuppoſitum.

Diſpoſitio verò eius quæ per filtrum fit, eſt: vt mittatur liquor diſtillandus in concham vitream vel lapideam: & filtri benè abluti & madidi ponatur pars latior in dictum liquorem vſque ad fundum conchæ. Pendeat verò exilior pars eius ab orificio conchę extra: & ſub capite illius filtri ponatur vas recipiens diſtillationẽ. Cum ergo diſtillare ipſum filtrum incipiet, primò aquam diſtillabit, quâ madidum fuit: qua ceſſante ſuccedit ille liquor diſtillandus; qui ſi non ſerenus fuerit, toties ad concham refundatur, quouſq; ſereniſſimus diſtilletur. Hæc autem quia facilia ſunt omnia, magna proba-

tione

tione non indigent : ideoque eorũ probationẽ cauſâ breuitatis omittim.

De Calcinatione.

CAPVT. L.

POſt igitur diſtillationis narration ſermonem noſtrum tradamus d calcinatione. Eſt ergo calcinatio re per ignem pulueriſatio, ex priuation humiditatis partes conſolidãtis. Cauſa inuentionis eius eſt, vt ſulphureita corrumpens & defedans per ignẽ deleatur. Diuerſificatur verò ſecundùm diuerſitatem rerum calcinandarum. Calcinantur igitur corpora, & calcinantur ſpiritus, & res aliæ extraneæ à natura illorum: diuerſâ verò intentione. Quia igitur ſunt corpora imperfecta duorum generum, dura videlicet, vt Venus & Mars: mollia verò, vt Iupiter & Saturnus. quæ omnia calcinantur neceſſe fuit illa diuerſa intentione calcinari: Principali attamen vna intentione calcinantur. Et eſt vt ſulphureitas illa corrumpens & defedans renouecatur & deleatur per ignẽ.

Hic

Hîc enim comburitur omnis, ex quacunque re ſulphureitas aduſtiua: quæ ſine calcinatione deleri non poteſt: quoniam ipſum corpus ſolidum eſt; & propter ſoliditatem & latitationē ſulphureitatis in continuitate ſubſtantiæ argenti viui defenditur per illud à combuſtione. Ideoque neceſſe fuit continuitatem corporum & argenti viui in ipſis ſeparare, vt ignis liberiùs ad quamcunque minimam eius partem perueniens, ſulphureitatem ex eo comburere poſſit & non defendat ipſum continuitas argenti viui commixti. Et eſt generalis cauſa inuentionis calcinationis corporum, à terreitate depuratio. Inuenimus enim quod corpora per reiterationem calcinationis & reductionis mundantur & magis figuntur, vt dicemus in ſequētibus. Specialis vero calcinatio corporum mollium eſt: vt cū his duabus intētionibus ſit intentio per eā illa indurare & ignire: ad ꝙd peruenitur cū ingenioſa reiteratione calcinationis ſu pilla, de qua in ſe-

in ſequēti traditione determinare no-
bis expedit. Inuenimus enim per id in-
genium manifeſtè ipſa indurari. Sed
manifeſtiùs & citiùs Iupiter induratur.
Cauſa verò inuentionis calcinationis
ſpirituum eſt, vt ipſi meliùs figantur &
faciliùs ſoluantur in aquam: Quoniam
omne calcinati genus fixius eſt quā nō
calcinati & facilioris ſolutionis: quia
partes calcinati magis ſubtiliatæ per i-
gnē faciliùs cū aquis cōmiſcentur & in
aquam conuertuntur. Et hoc ſi exper-
tus fueris, ſic inuenies ſe habere. Cal-
cinatio verò aliarum rerum, fuit ad exi-
gentiam præparationis ſpirituum &
corporum; de quibus latiùs à nobis
determinabitur in ſequentibus. Non
autem eſt de perfectione harum ali-
quid talium. Modus igitur ipſius calci-
nationis eſt diuerſitatem calcinando-
rum. Calcinantur enim corpora aliter
quàm ſpiritus vel aliæ res extraneæ: &
corpora à ſe inuicem diuerſa ſimiliter
diuerſimodè calcinantur. Corpora e-
nim mollia vnum modum habent ge-
nera-

neralem ad calcinationis intentionẽ: ſcilicet, quod & ambo per ſolum poſſunt calcinari ignem; & per ſalis acuitatẽ præparati vel nõ præparati ambo ſimiliter. Primus igitur modus ſic perficitur: vt ſumatur vas terreum benè coctum ad ſimilitudinem parapſidis formatum, cuius ſtructura ſit firma & coaptetur ad furnum calcinationis, ita quod ſub illo poſſint carbones proijci & ſufflari. Proijciatur verò in fundum vaſis illius plumbum & ſtannum, quod ſuper tripedẽ ferreũ vel tres lapideas colũnas ſedeat firmiter; & ad furni ſui parietes ſimiliter firmetur quatuor vel trib⁹ lapidib⁹ coarctãtib⁹ illud ad eos, ne vas moueri poſſit. Furni verò figura eadẽ ſit cũ furni forma magnæ ignitionis, de quo narratũ eſt iam, & narrabit̃ ſimiliter ſermone cõpletiori. Accẽdatur igit̃ in illo ignis ſub vaſe calcinationis, ad ipſius calcinãdi corporis fuſionẽ ſufficiẽs & potens. Et cũ ipſum corpus fuſum fuerit & cutẽ nigrã ſuper ſe creauerit ignis virtute, ſubtrahatur ab

eo cum pala ferrea vel lapidea, quæ ſe non permittit cõburi ad infectionem calcis. Hæc autẽ excoriatio tã diu continuetur, quouſq; ipſum corpus in puluerẽ vertatur. Quod ſi Saturnus fuerit, ad maiorẽ ponatur ignẽ: quouſq; in citriniſſimũ mutetur colorẽ calx eius. Si verò Iupiter, ſimiliter exponatur igni & ibi teneatur: & dimittatur quouſq; in albedinem mutetur completã calx eius. In hoc tamen ſollicitũ reddimus artificem, quoniã Saturnus de facili à calce ſua redit ad corpus. Iupiter verò difficilimè. Ideoq; ne contingat illum errare in expoſitione calcis Saturni, poſt primã eius pulueriſationẽ, ad maiorem ignẽ: ne priùs redeat, quàm perficiatur illius calx, in corpus: quoniam temperantiâ ignis indiget, & ſuceſſiua augmentatione illius paulatim, cũ cautela, quouſq; in calce firmetur, ſcilicet ne de facili redeat in corpus: vt poſſit illi maior ignis adminiſtrari, ad ſuę calcis perfectionem. Neque contingat ſimiliter errare propter difficilem Iouis reductionem: vt ſi quando poſuerit in

reductionem calcem eius, eueniat ei quod non reducat: ſed inueniat eam prioris diſpoſitionis, aut in vitrum redactã, & æſtimet reductionem eius impoſſibilem. Dicimus enim, quoniã ſi in Iouis reductione magnum non adhibuerit ignem, nõ reducet: Si verò magnum, non neceſſe illum reducere cõtingit: ſed poſſibile eſt illum in vitrificationem reducere. Et illud ideo, quoniam Iupiter in profundo ſuæ naturæ argenti viui fugitiuam incluſam habet ſubſtantiã, quæ ſi longam in igne forti cõtraxerit morã, fugiet, & corpus priuatũ humiditate relinquet: Quod tunc potiùs aptũ ad vitrificationẽ, quàm ad corporis metallici fuſionem conuerti reperietur. Omne enim propria priuatum humiditate, nullam niſi vitrificatoriã dat fuſionẽ. Ideoq; neceſſariò relinquitur, quod cũ ignis impetu maximè veloci, reducere celeriter feſtinet. Aliter enim nõ reducitur. Exercitetur ergo ad illud & ſciet. Modus verò calcinationis horũ duorũ corporũ,

quæ à ſalis acuitate perficitur, eſt : vt quando fuſcum corpus fuerit, proijciatur ſuper faciem illorum quantitas ſalis præparati vel non, & permiſceantur agitatione multa per baculum ferreum, ſuper ignem: quouſque per ſalis mixtionem totum in cinerẽ vertatur. Et poſtea per eundem modum perfectionis perficiatur illorũ calx cum ſuis conſiderationibus. Sed in hoc eſt etiã differentia in horum duorum corporum calcinatione. Quoniam Saturnus ex primis calcinationis laboribus ad puluerem conuertitur faciliùs quàm Iupiter: non tamẽ perficitur illius calx faciliùs quàm Iouis. Dependet autem huius cauſa ex eo, quod Saturnus humiditatem magis habet fixam & maiorem terreitatis quantitatem quàm Iupiter. Veneris verò & Martis eſt idẽ calcinationis modus: diuerſus tamẽ à primis duobus: & illud propter liquefactionis eorum difficultatem. Et eſt vt laminæ ipſorum ponantur ad fortem ignitionem, de cuius intentione nõ ſit

fun-

fundere. Propter enim multam eorum terreitatis in illis quantitatem, & multam ſulphureitatis aduſtiuæ & fugientis menſuram, de facili hoc modo adducuntur in calcem. Et ratio eſt: quoniam ex multa terreitate argenti viui ſubſtantiæ intermixta, turbatur argenti viui debita continuatio in illis. Et ideo poroſitas in eis cauſatur: per quã & ſulphureitas tranſiens euolare poteſt: & ignis ex cauſa illa liberè ad eam accedens, comburere & eam eleuare poteſt. Per hoc igitur relinquitur partes rariores fieri, & ad cinerem per diſcontinuationis raritatem cõuerti. Manifeſta igitur experiẽtia hæc eſt: Quoniam expoſita ad fortem ignitionem lamina Veneris, flam̃am dabit ſulphuream, & ſquamã in ſuperficie ſua creabit pulueriſabilẽ. Etiam hoc ideo quia ex propinquioribus partibus faciliorem ſulphuris neceſſe eſt combuſtionem fieri. Modus verò furni calcinationis huius eſt idem cum modo furni calcinationis prædicti diſtillationis:

niſi quod foramen ſolummodo vnum magnum debet ſuper caput ſuum habere: Vnde à fumoſitatibus ſe liberè abſoluat. Et ſituatio calcinandorum in medio furni ſit: vt in circuitu liberè ignem recipiant. Vas verò eius ſit terreum, & de firmiſſima terra benè coctum; vt non de facili per ignem liqueſcat, & formatum in modum parapſidis benè ſpiſſæ.

Modus itaque calcinationis ſpirituum eſt: vt eis ad fixionem approximantibus, adminiſtretur ignis, ſucceſſiuè & paulatim illum augendo, ne fugiant, quouſque maximum eos tollerare ignem contingat. Et vas eorum ſit rotundum vitreum benè ſpiſſum ne fundatur, vndique clauſum: & furnus idem cum nouiſſimè dicto. Cum ſimili autem furno, & cunſimili vaſe omnis ſimiliter res calcinatur. Excuſamur tamen per illos à maiori ſollicitudine quàm quę adhibetur in cuſtodia fugæ: quoniam alia res non fugit, niſi ſpiritus, & quæ ſpirituum naturæ approximat,

mat. Deſcriptio verò omnium quæ narrata ſunt nouiſſimè eſt hæc.

De Solutione.

Capvt LI.

DE ſolutione ſermo noſter ampliatus innuit. Solutio eſt ſolidæ & rei ſiccæ in aquæ eſſentiam redactio. Dicimus autem quod omnis ſolutionis perfectio adducitur cum aquis ſubtiliſſimis & maximè acutis, acribus & ponticis fecem nullam habentibus: Sicut eſt acetum diſtillatum, & vua agreſtis, pruna acerba, & pira multæ acritudinis, & mala granata ſimiliter diſtillata, & his ſimilia. Fuit autem cauſa inuentionis eius ſubtiliatio eorum quæ nec fuſionem competentem, nec ingreſſionem dabant: de quibus magna vtilitas amittebatur ſpirituum, & eorum quæ ſuæ naturæ ſunt. Nam omne quod ſoluitur, neceſſe eſt ſalis, aut aluminis vel eorum conſimilium naturam poſſidere. Eſt autem natura eo-

rum, quod fuſionem dant ante illorũ vitrificationem. Ergo & ſpiritus ſoluti fuſionem præſtabunt ſimiliter ſimilẽ. Cum ergo multum ex natura ſua corporibus & ſibi inuicem conueniant, habita fuſione, neceſſe eſt per illam corpora penetrare & penetrando trãſmutare. Ad hoc verò ſine magiſterio non peruenitur: quod eſt ſcilicet, vt poſt ſolutionem & coagulationem illius adminiſtretur illi aliquis ex ſpiritibus purificatus, non fixus: & totiens ab illo ſublimetur, quouſque ſecum maneat, & illi velociorem præſtet fuſionem, & ipſum in fuſione à vitrificatione conſeruet. De natura enim ſpirituum & corporum eſt non vitrificari, & à vitrificatione commixtum ſaluare, donec in eo fuerint. Spiritus ergo qui magis naturam ſeruauit ſpiritus, magis à vitrificatione defendet. Magis autẽ ſeruauit ſpiritus ſolummodo purificatus, quàm purificatus fixus, calcinatus atque ſolutus. Ideo neceſſe eſt ſimul permiſceri. Reſultat enim in his bona fuſio,

fuſio, & ingreſſio, & fixio permanens. Ex operibus autem naturæ probare poſſumus: ſola ſalium & aluminum & ſimilium naturam poſſidentia, ſolubilia eſſe. Nos enim in operibus illius omnibus conſiderantes, nõ inuenimus alia ſolui prȩter illa. Igitur quæcunque ſoluuntur, neceſſe eſt per illorum naturam ſolui. Sed quia videmus omnia calcinata in natura per reiterationem calcinationis ſolui. Ideoque manifeſtè probatur per hoc, omnia calcinata ad ſalium vel aluminum naturam approximare. Ideo ſeſe in proprietatibus neceſſe eſt commutari. Modus verò ſolutionis duplex eſt, ſcilicet alius per fimum calidum, & alius per feruentem aquam: quorũ eſt vna intentio & vnus effectus. Modus ergo per fimum eſt vt ponatur calcinatum in ampullam vitream, & ſuper illud fundatur quantitas aceti diſtillati vel conſimilis, dupli eius: & obturetur optimè os vaſis, ne aliquid reſpirare valeat: & ſub fimo tepido multæ quantitatis vt ſit benè ca-

lidus, triduo dimittatur: & poſtea per diſtillationem filtri, ſolutũ remoueatur: non ſolutum verò iteratò calcinetur, & poſt calcinationem iteratò ſimiliter ſoluatur, cũ duplo aceti noui diſtillati vel alterius rei & ſic cõtinuè donec per reiterationem operis ſuper illud, totum ſoluatur, vel maior pars ad exigentiam. Modus verò qui per ebullientem aquam fit, velocior eſt & melior. Et eſt, vt calcinatum in ampullam ſimiliter ordinetur cum aceto, obturato foramine ne reſpiret: quæ in caldario pleno aquâ & ſtraminè ſepeliatur, vt in diſtillationis modo per aquam præceptum attulimus per ordinem: & poſtea ſuccendatur ſub ea ignis, donec aqua per horam ferueat. Poſt hoc verò ſolutum diſtilletur, & ſeorſum ſeruetur: non ſolutum verò iteratò calcinetur, & iteratò eodem ordine ſoluatur, donec per reiterationem totum ſoluatur. Deſcriptio eius quod nunc dictum eſt, hæc eſt.

De

De Coagulatione.

Capvt. LII.

Coagulatio eſt rei liquoroſæ ad ſolidã ſubſtantiã per aqueitatis abſolutionem ſeu humidi priuationem redactio. Eſt ergo duplex inuentionis cauſa illius. Vna argenti viui induratio: Altera verò medicinarum ſolutarũ ab aqueitate illis admixta abſolutio. Diuerſificatur autem ſecundũ coagulandorum diuerſitatem. Aliâ enim argentum viuum coagulatione indiget; aliâ verò medicinæ vel res ſolutæ. Eſt autẽ argenti viui duplex coagulatio. Vna quidẽ per priuationem totius ab illo humidi innati: alia per inſpiſſationem ipſius humidi, quouſque induretur. Congelare tamẽ illud difficilimè atq; laborioſè accidet cum magna perſpicacitalis induſtria; & hoc propter fortem vnionem & compoſitionem quã habet. Nos autem fili, tibi narrabimus in hoc capitulo omne ingenium coagulationis illius. Ingenium igitur coagulationis illius, cogitauerũt quidam

fore

fore per conſeruationem ſiue retentionem illius in ignis temperamento: qui cum illud putaſſent cõgelaſſe, poſt remotionem eius ab igne inuenerunt illud fluere ſicut priùs. Per hoc igitur in ſtuporem & in admirationem adducti ſunt, vehementer affirmantes, ad hoc perueniri non poſſe. Alij verò neceſſariò ex principiis naturalibus ſupponentes, humidum quodlibet per ignis calorem in ſiccitatem conuerti, imaginati ſunt cum perſeuerantia & continuatione illius in igne ſuo, ipſum coagulare: & per hanc continuationẽ ad hoc deuenerunt, vt ex eis aliqui in album: aliqui verò in rubeum conuerterint lapidem, cuius nõ fuit fuſio, nec ingreſſio aliqua. Et horum diuerſitatis cauſam non potuerũt eſtimare, ideoq; illud abiecerunt. Alij vero cum medicinis illud coagulare conati ſunt, & accidit eis illuſio: aut quia non coagulauerunt, aut quia ab eis inſenſibiliter extenuatũ in fumo euolauit, aut quia coagulatio eorum non fuit in forma alicu-

alicuius corporis. Et horum diuerſitatis cauſam ignorantes deſperauerunt. Alij verò medicinas artificioſas ingenioſaſuè componentes, vt illud in proiectione coagularent. Sed eorum non fuit coagulatio vtilis: quoniam in imperfectum corpus illud cõuerterunt: & cauſam huius ex ipſorum inſufficiẽtia ſimiliter videre nõ potuerunt. Horum igitur nos narrare cauſas expedit: vt ad coagulationis magiſterium illius artifex perueniat. Vt autem iam à nobis ſufficienter narratum eſt, vniformis eſt ſubſtantiæ argentum viuum. Quare non eſt poſſibile in breui ſpacio temporis per conſeruationẽ illius in igne, aqueitatem illius remouere vel inſpiſſare. Nimia igitur feſtinatio cauſa fuit primi erroris. Cũ verò ſubtilis ſit ſubſtantiæ ab igne recedit. Ignis igitur exceſſus eſt cauſa erroris illorum, à quibus fugit. Cõmiſcetur cum ſulphure, arſenico, & marchaſita de facili, propter conueniẽtiam cum illis in natura ſua: Ideoque per illa apparet coagulatum,

tum, non in forma corporis metallici, ſed argēti viui cum plumbo mixti: vel in forma Antimonij vel conſimilis. Non enim hæc, cum fugitiua ſint, poſſunt illud in ignis pugna tenere, quouſque ad corporis naturam perueniat: ſed fugiunt ſecum per ignis incuſſionem, & illud ideo eſt cauſa erroris eorum qui ſic coagulāt. Habet vtiq; ſimiliter argentum viuum humiditatē ſibi multam vnitam, quam ab illo ſeparari non eſt poſſibile, niſi per ignis cautam violentiam & per cōſeruationem eius in ſuo igne. Et eſt ſuus ignis, quem illi augmentando ſecundùm exigentiam ſuæ tollerantiæ, illius humiditatem tollunt relicta ſibi parte, ad fuſionem metallicam ſufficiente: qua remota non funditur. Et hæc eſt cauſa erroris illorum qui ipſum in lapidem album vel rubeum coagulant non fuſibilem. Habet namque argentum viuum partes ſulphuris naturaliter ſibi admixtas; quoddā tamen plus, quoddam verò minùs: quod remouere per artifi-

artificium eſt poſſibile contingere. Cũ igitur ſit ſulphuris proprietas cum argento viuo rubeum vel citrinum, ſecundùm proportionem ſuæ quantitatis creare; vt videmus in cinabrio, eius ablatione proprietas argenti viui erit, albedinem dare per ignem. Hæc igitur eſt cauſa varietatis colorum illius poſt coagulationem eius in lapidem. Habet ſimiliter terreitatem immundam & ſulphuream admixtam: quibus infici omnes ſuas coagulationes neceſſe eſt. Et hæc eſt cauſa erroris illorum, qui illud in corpus imperfectum coagulant. Ex diuerſitate igitur medicinarum illius coagulationis accidit, diuerſa in coagulatione illius creari corpora. Nam ſi medicina vel argentum viuum habuerint in ſe ſulphur non fixum, neceſſe eſt corpus molle ex eis creari. Si verò fixum, neceſſe eſt durum; & ſi album, album: ſi verò rubeum, rubeum: & ſi remiſſum ab albo vel rubeo, remiſſum ſimiliter neceſſe eſt fieri: & ſi ter-

ſi terreũ vel liuidum infectum. Si verò non, non. Omne enim ſulphur non fixum, liuidum creat: fixum verò non, quantũ in illo eſt. Pura verò illius ſubſtantia, purum creat corpus: non pura verò econtra. Accidit etiam quoque in ſolo argento viuo abſque ſulphuris commixtione diuerſitas eadem: propter diuerſitatem mundationis & pręparationis illius in medicinis. Ideoque contingit ex parte medicinæ diuerſitatis illuſio: quandoque in coagulatione illius plumbum; quandoq; verò Iouem; quandoque autem Venerem; & quandoque Martem formari: quod propter impuritatẽ accidit fieri. Quãdoque verò Solem; quandoque Lunam: quod ex bonitate & puritate euenire neceſſe eſt.

Coagulatur igitur ex frequenti illius præcipitatione ad fundum cum violentia ſui ignis, qui aqueitatem illius de facili remouet. Hoc enim fit per vas, cuius figura ſit multæ longitudinis: in quo aſcendens inueniat refrigerij

gerij locum,& adhærentiæ, vt & quietis in eius ſpondilibus, propter ſuam longitudinem, & non fugæ vel exitus viam habeat: quouſque iterata vice ad illius fundum præcipitetur multa caliditate ignitionis, cum reiteratione multa, quouſque fiat fixum. Coagulatur ſimiliter ex diuturna retentione in ſuo igne, cum vaſe vitreo, cuius collum ſit multæ longitudinis, & in ventre figuram ampullæ habeat, cum continua colli eius apertione, vt per illam poſſit humiditas eius euaneſcere. Coagulatur verò per medicinam illi cõuenientem: cuius compoſitionem tibi narrabimus in ſequentibus prout expedit. Hîc verò & ſimiliter, vt intentionem noſtram ſuper illo faciamus completam, ſecundùm quod per noſtra inuenimus experimenta. Eſt autem medicina quæ maximè illi in profundo eius adhæret, & ei per minima commiſcetur ante illius fugam ab igne. Ex rebus ergo ei conuenientibus, neceſſe eſt hanc medicinam creari. Sunt autem

huiuſmodi res corpora omnia metallica, & ſulphur & arſenicum. Sed quia nullum vidimus ex corporibus illud in natura ſua coagulare coagulatione firma & vera: ſed potiùs ab eis ipſum per expreſſionem ignis fugere, quantumcunq; fuerint ſuæ conuenientiæ. Ideoque conſiderauimus, nullum corpus in natura ſua illi in profundo adhærere. Subtilioris ergo ſubſtantiæ & liquidioris fuſionis neceſſe eſt medicinam illam, eſſe quàm ipſa corpora exiſtant. Ex ſpiritibus autem ſimiliter non vidimus, illis in natura ſua manentibus, firmam & veram coagulationem fieri illius, ſed fugitiuam, & multæ infectionis & nigredinis: Quod quidem contingit, alterum propter ſpirituum fugam, alterum verò ex terreæ & aduſtibilis ſubſtantiæ illorum commixtione. Ideoque per hæc manifeſtè relinquitur quod ex quacunque re medicina illius eliciatur, ipſam neceſſariò debere eſſe ſubtiliſſimæ & puriſſimæ ſubſtantiæ, illi adhærentis ex natura & con-

conuenientia ſua in profundo, & facilimæ fuſionis vel liquefactionis, & tenuiſſimæ ad modum aquæ, ceræ vel olei: & fixa ſuper ignis pugnam. Hæc enim medicina ipſum coagulabit & in ſubſtantiam ſolarem vel lunarem conuertet. Modos autem compoſitionis ingeniorum, medicinæ & aliorum tibi in ſequentibus latiùs denarrabimus, per quos ad illam peruenire poteris: & ipſa ſermone ſibi proprio & conuenienti determinabimus. Sollicitè igitur ad illam exerciteris, & eam inuenies. Sed vt nos non poſſis ex eius inſufficientia increpare: dicimus, quoniam ex ipſis corporibus metallicis cum ſuo ſulphure vel arſenico præparatis, & ex ſolis ſimiliter corporibus elici poteſt. Ex ſolo verò viuo argento faciliùs & propinquiùs inuenitur: quoniam natura propriam naturam amplectitur, & ea gaudet amicabiliùs quàm extranea: & eſt ſimiliter in ipſo facilis extractionis illius ſubſtantiæ ſubtiliſſimæ, cum

iam in actu ſubtilem habeat materiam. Modi verò inuĕtionis huius medicinæ ſunt per ſublimationem, vt à nobis narratum eſt ſufficienter. Modus verò fixionis illius in capitulo ſuo ſimiliter narratus eſt. Coagulationis verò ſolutorum modus eſt, per ampullam in cineribus vſque ad collum, cum temperato igne, quouſque aqueitas euaneſcat & induretur.

De Fixione.

Capvt LIII.

Fixio verò eſt rei fugientis ab igne ad ipſum conueniens aptatio. Cauſa verò inuentionis ipſius fuit, vt omnis tinctura omniſque alteratio medicinæ perpetuetur in alterato, & non mutetur, nec ſeparetur ab eo per ignĕ. Diuerſificatur verò & ipſa ſimiliter ſecundùm rerum figendarum multiplicitatem: quæ ſunt corpora quædam à perfectione diminuta; ſicut Saturnus, Iupiter & Venus: & ſpiritus qui ſunt ſcilicet ſulphur & arſenicum in gradu vno; & argentum viuum in alio; in ter-

tio

tio verò marcheſita, magneſia, & tutia, & horum ſimilia in natura. Figuntur autem corpora hæc à perfectione diminuta per ſuam calcinationem & reductionem: quoniam abſoluuntur per eam à ſulphureitate combuſtibili & fugitiua corrumpente. Et hanc ſufficienter in ſua narrauimus oratione, ſcilicet in capitulo calcinationis. Figũtur autem ſulphur & arſenicum duobus modis. Primo per reiterationem ſublimationis ſuper illa in vaſe aludel quouſque ſtent. Eſt etiam in hoc intẽtio feſtinationis iſtius fixionis, vt ingenieris adinuentionem multiplicis ſublimationis reiterationis in breui tempore: quod per duo fit aludel cum duplicibus ſuis cooperculis, hoc ordine ſeu modo: ſcilicet, vt nunquam ab actu ſublimationis deſiſtat, donec fixa fuerint. Proijciatur ergo id quod in vno cooperculo aſcendit immediatè in aliud aludel, & ſic alternata vice reiteretur: & nunquam otioſa permittantantur aludel ſpondilibus adhærere;

quin in continua ſint ſublimatione ignis, quouſq; ceſſet illorum eleuatio. Quãtò enim in breuiori tempore poteris multiplices ſublimationis reiterationes complere: tantò celeriùs & meliùs continget ipſa fixari. Ideoque fuit ſecundus fixionis modus inuẽtus: qui eſt per ipſius ſublimandi præcipitationem, ad calorem ignis, vt cõtinuè in illo ſit, donec figatur. Et hoc fit in longo vaſe vitreo cuius fundus ſit terreus, & non vitreus (quoniam ſcinderetur in partes) illi artificialiter cũ clauſura bona connexus; & per ſpatulam ferream vel lapideam, cum ad ſpondilia eius adheſerit, deijciatur ad ima caloris continuè per alternas vices quouſq; figatur, & amplius non aſcendat. Fixionis verò modus argenti viui eſt idem cũ modo fixionis ſulphuris & arſenici: & non diuerſificantur inter ſe, niſi in hoc; quod non poſſunt ſulphur & arſenicum figi, niſi priùs eorum partes inflam̃abiles tenuiſſimæ, ingenioſo & ſubtili diuiſionis artificio ab eis ſeparen-

parentur, per hunc vltimum fixionis modum. Argentum verò viuum hanc conſiderationem non habet, quia non comburitur nec inflam̃atur per ignẽ. Quare ſimiliter temperatiori calore quàm argentum viuum indigent illa in hoc modo. Similiter diuerſificantur: quia in longiori figuntur tempore quàm argentum viuum. In eo ſimiliter, quoniam altiùs eleuantur propter ſuam raritatem quàm argẽtum viuum: ideoque longiori vaſe indigent quàm argentum viuum ad ſuam fixionem. Fixionis autẽ modus marcheſitæ, magneſiæ & tutiæ eſt: vt cum poſt primam illorum ſublimationem acquiſiuerimus quod ex eis volumus, abiectis illorũ fecibus reiteremus ſuper ea ſublimationẽ, totiens conuertendo quod ſuperiùs aſcendit, ad id quòd inferiùs remanſit, ex vnoquoque illorum, quouſque figantur.

De Ceratione.

CAPVT LIIII.

CERATIO eſt ad liquefactionem

duræ rei vel ſucci non fuſibilis mollificatio. Ex hoc igitur manifeſtum eſt quod cauſa inuentionis huius fuit, vt quod ingreſſionem ex priuatione ſuæ liquefactionis non habebat ad corporis alterationẽ, mollificaretur vt flueret, & ingreſſionem haberet. Putauerunt tamen aliqui hanc cerationẽ debere de oleis liquidis & aquis fieri. Sed erroneum eſt illud: & à principiis huius magiſterij naturalibus ſemotum penitùs, & maximè ex manifeſtis naturę operibus reprobatum. Naturã enim non videmus in ipſis corporibus metallicis humiditatem citò terminabilem ad illorum fuſionis & mollificationis neceſſitatem poſuiſſe. Si enim talem humiditatem citò ignis calore terminabilem illis poſuiſſet, relinqueretur neceſſariò, vt citiſſimè, ſcilicet ignitione & fuſione completa vna, ipſa corpora totaliter omni humiditate priuari contingeret. Quare ex illo ſequeretur, poſt vnam ignitionem corpus quodlibet nec malleari, nec fundi poſſe.

poſſe. Quamobrem in quantum imitantes naturę opera poſſumus, neceſſe eſt nos modum naturæ in cerando ſequi. Cerat autem ipſa in radice cerationis fuſibilium humiditate, quæ ſuper omnes eſt humiditates expectans ignis calorem. Igitur & nos conſimili cerare humiditate neceſſariò expedit. In nullis autem rebus meliùs & poſſibiliùs hæc humiditas ceratiua inuenitur, quàm in his videlicet ſulphure & arſenico propinquè. Perfectiùs autem & meliùs in argẽto viuo. Horum enim humiditatem non videmus terram illorum poſt reſolutionem relinquere, propter fortem vnionem, quàm in opere mixtionis naturæ habuerunt. In omnibus autem rebus aliis humiditatem habentibus, experimento inuenies, ea in reſolutione à terrea ſua ſubſtantia ſeparari, & poſt illius ſeparationem omni humiditate priuari. In ſpiritibus autem prædictis & maximè argẽto viuo, hoc minimè cõtingit. Ideóque non eſt aliud, per quod ab illorum

inceratione, illa acceptatione excuſari poſſumus. Modus ergo cerationis eſt per illos: vt totiens ſuper rem cerandam multiplicetur eorum ſublimatio, quouſque in illa cum humiditate ſua manentes, fuſionem bonam & competentem præſtent. Hoc autem non fiet ante illorum perfectam mundationem ab omni re corrumpente. Sed mihi meliùs videtur, vt eorũ olea priùs figantur per oleum tartari, & cum illis fiat omnis ceratio competens & neceſſaria ad hanc artem.

Libri primi finis.

GEBRI ARABIS DE ALCHEMIA TRADITIOnis ſummæ perfectionis:

Liber Secvndvs.

De conſideratione perfectionis & eorum quæ ad eam ſpectant.

Capvt I.

PRincipiorvm itaque huius magiſterij diſcuſſione tradita; reſtat, intentum huius noſtræ artis complere ſermone illi conueniente. Eſt autem perfectionis ipſius conſideratio, conſideratio perficientiæ medicinæ, vt ſcilicet diſcutiatur ex qua re meliùs vel propinquiùs eliciatur illa ad omnem imperfecti perfectionem. Et ſimiliter conſideratio artificiorum per quæ cognoſcamus, an perfectio ſit completa. His itaque traditis, & tota erit perfectionis tradita cognitio: ſecundùm noſtræ artis exigentiam.

De cognitione principiorum corporum.

CAPVT. II.

COgnoſcere verò non eſt poſſibile hanc trãſmutationem corporum & ipſius argenti viui; niſi ſuper mentem artificis deueniat vera cognitio illorum naturæ, ſecũdùm ſuas radices. Priùs igitur corporum principia ſecũdum ſuas radices & eorum eſſentias notificabimus; quid ſcilicet ſint ſecundùm omnes cauſas differentiarum: & quid boni vel mali in ſe contineant. Dehinc verò ipſorum omnium corporum naturas & eſſentias cum omnibus ſuis cauſis & proprietatibus narrabimus; quæ videlicet ſint cauſæ corruptionis & perfectionis illorũ cum ſuis experientiis manifeſtis approbantes.

De cognitione ſulphuris & arſenici particulariter.

CAPVT III.

ERgo in primis ſpirituum naturam, qui ipſorum ſunt corporum principia, affirmamus: quæ ſunt videlicet ſulphur, arſenicum, & argentum viuũ.

Dici-

Dicimus igitur quoniam ſulphur & arſenicum, pinguedo ſunt terræ, vt ſupra à nobis narratum eſt. Cuius experientiâ manifeſta probationem elicias per illorum facilem inflammationem, & facilem eius liquefactionem, per ignẽ. Non enim facilè inflam̃atur, niſi quod oleagineum : nec liqueſcit per calidiorem facilè, niſi quod illius naturæ eſt. Sulphur itaque & illius compar, cauſam corruptionis habent, inflammabilem ſubſtántiam, & terream fecu-lentiam. Cauſam verò perficientem habent mediam; inter hanc videlicet & illam. Eſt igitur cauſa corruptionis illorum terreitas, per hoc quod neque fuſiònem, neque ingreſſionem habẽt, & ſimiliter inflammabilis ſubſtantia; quia nec ſtat nec ſtare facit, ſed nigredinem & liuiditatem ex omni genere eius præſtat. Cauſa igitur perfectionis in illis, eſt mediocris illorum ſubſtantia: quia per illius terreitatem nõ turbatur ab ingreſſione, quæ per fuſionem bonam perficitur. Et per illius

ſub-

ſubtilitatē combuſtibilem non remouetur eius impreſſio de facili propter fugam. Non eſt autem mediocris illorum ſubſtantia perfectionis cauſa corporũ vel argent.vi. niſi figatur: quia cũ non fixa ſit: licèt eius impreſſio non remoueatur de facili; non tamen ſtabiliter perpetuatur. Ex his itaque elicitur, mediocrem ſubſtantiam diuidere artificem neceſſe eſſe. Diuidere autem putauerunt quidam impoſſibile eſſe, propter fortem illorum mixtionem & vnionem naturalem. Et illi quidem ſuis operibus manifeſtis aduerſi ſunt. Nam ipſum ſulphur calcinauerunt; & licèt non multum, quod nullam fuſionem nec inflammationem aliquam dedit: ſed illud per diuiſionem eius neceſſe eſt eueniſſe. Quoniam ſulphur in ſua naturali commixtione & ſimplici ſubſtantia permanens, neceſſe eſt inflammari & comburi. Ergo per diuiſionem diuerſarum ſubſtantiarum in illo, relinquitur, partem magis in ipſo inflammabilem à partibus

non

non inflammabilis ſeorſum per artificium ſeparari. Nam ſi poſſibile eſt, per calcinationem ad remotionem omnium imflammabilium partium in illo peruenire; neceſſe eſt ex eorum naturalibus operibus, eos confiteri ad omnem partium diuiſionem poſſe peruenire. Sed quia hoc dependet ex ſubtiliſſimo artificio, cogitauerunt id fore impoſſibile. Patet itaque ex præmiſſis manifeſtè, non eſſe ſulphur de veritate noſtræ artis; ſed fortè pars eius. Et nos iam deduximus te in cognitionem artificij: per quod ad illius diuiſionem poſſibile eſt deueniri. In arſenico verò, quia in radice ſuæ mixtionis, per actionem naturæ reſolutæ ſunt multæ illius partes inflammabiles; ideo artificium eius ſeparationis eſt facilius: Sed ipſum eſt albedinis tinctura, ſulphur verò rubedinis. In ſulphuris igitur diuiſione magnam adhibere cautelam, neceſſe eſt.

De

De natura Mercurij.

Capvt. IIII.

IN Argento viuo ſimiliter neceſſe eſt ſuperflua reſecare. Habet enim duas corruptionis cauſas à quibus in ſublimando purgatur ; vnam videlicet terream immundam ſubſtantiam ſine inflammatione, aliam ſuperfluam fugitiuam aqueitatis ſubſtantiam. Putauerunt attamen aliqui ipſum non ſuperfluam habere terram vel immundiciã. Sed vanum eſt quod cogitauerunt. Videmus enim ipſum multæ liuiditatis & non puræ albedinis : & ſimiliter per leue artificium, videmus ex illo terram nigram & feculentam emanare; per lauationem videlicet, cuius modum iam narrabimus. Sed quia duplicem contingit per illud perfectionem elicere, ſcilicet medicinã ex illo creari, & ipſũ coagulatione perficere, ideo neceſſe eſt, ipſum duplici mundationis gradu præpararare. Præterea duæ mundationes Mercurij neceſſariæ ſunt. Vna per ſublimationem ad medicinam, & hæc innui-

innuitur. Alia per lauacrum ad coagulationem, & illud innuctur. Si enim volumus medicinā ex illo creare, tunc neceſſe eſt, à feculentia ſuæ terreitatis optimè purgare per ſublimationem; ne in proiectione creet colorem liuidum. Similiter & ipſius aqueitatem fugitiuam delere; ne totam medicinam fugitiuam in proiectione faciat, & mediocrem illius ſubſtantiam ſaluare: de cuius eſt proprietate non aduri, & ab aduſtione defendere; & quæ ſimiliter non fugit, ſed fixum facit. Probaui autem ex noſtris ſermonibus argentum viuum omne perfectiuum. Et hoc ſimiliter eſt manifeſtum experientiis. Nam videmus argentum viuū argento viuo magis adhærere, & eidem magis amicari: Poſt illud vero auro, & poſt hoc argento. Ideo ex hoc relinquitur, ipſa eſſe ſuæ naturæ magis. Alia vero corpora non videmus ad illud tantam conformitatem habere: & ideo ipſa veridice inuenimus minùs de ſua natura participare. Quæcunque enim vi-

demus plus ab aduſtione ſaluari, illa conſideramus plus ſuam naturam poſſidere. Ideoque relinquitur ipſum argentum viuum eſſe perfectiſſimum & aduſtionis ſaluatiuum, quod eſt perfectionis vltimum. Secundus verò mundationis ipſius gradus eſt ad præparationis ipſius coagulationem. Et eſt vt ſufficiat illi ſolummodo lauatio ſuæ terreitatis immundæ. Cuius modus hic eſt: Sumatur patella terrea, & in ea mittatur argentum viuum quod purgare intendis, ſuper quod ſpargatur aceti fortiſſimi parua quantitas, vel alterius rei conſimilis: quæ ſufficiat ad cooperiendum illud: & ponatur ad ignem lentum, ne ferueat: & agitetur continuè cum digitis ſuper fundo patellæ, vt diuidatur argentum viuum in ſimilitudinem ſubtiliſſimi pulueris albi; donec totum acetum euaporauerit, & ipſum argentum viuum redeat in ſuam formam. Poſtea verò quod feculentum & nigrum videris ex illo emanaſſe, & patellæ adhærere, laua
cum

cum aqua & abijce. Et hæc iterata vice multiplica, quouſque videris colorem terreitatis illius, in clarum album mixto celeſtino colore perfectè mutari: quod perfectæ lauationis eſt ſignum. Cum igitur peruenerit ad illud, proijciatur ſuper ipſum medicina ſuæ coagulationis: & coagulabitur in ſolificum & lunificum, ſecundùm quod ipſa medicina ſuæ coagulationis præparata extiterit: & ipſius narrationem in ſequentibus ponemus. Ex iam igitur dictis patet ſimiliter, Argentum viuum non eſſe perfectiuum in natura ſua, ad quam produxit ipſum minera ſua: ſed illud quod ex ipſo producitur per artificium noſtrum. Et ſimiliter in ſulphure & eius compari eſt inducere. Non autem in his poſſibile eſt naturaliter naturam ſequi, ſed per noſtrum artificium & ingenioſum perficiuntur.

De cognitione veræ Marcheſitæ, Magneſiæ & Tutiæ.

CAPVT V.

DE alijs autem ſpiritibus ſimiliter ſpecialem neceſſe eſt nos facere traditionem: qui ſunt Marcheſita, Magneſia, & Tutia, impreſſionē magnam in corporibus facientes. Et ideò dicamus quid ſint in natura, ſecundùm ſuas probationes & cauſas. Dicimus igitur quod Marcheſita duplicem habet in ſua natura ſubſtantiam. Vnam ſcilicet, argentum viuum mortificatum & mediocriter præparatum, & ad naturam fixi appoximans. Aliam verò ſulphur aduſtibile non fixum. Ipſam ergo habere ſulphureitatem comperimus manifeſta experientiâ. Nam cum ſublimatur, ex illa eleuatur ſubſtantia ſulphurea manifeſta combuſtiua. Et ſine ſublimatione ſimiliter perpenditur illius ſulphureitas. Nam ſi ponatur ad ignitionē, non ſuſcipit illam priuſquam inflāmatione ſulphuris inflammetur, & ardeat. Ipſam verò argenti viui ſubſtantiam manifeſtatur habere ſenſibiliter. Nam albedinem præſtat Veneri meri argenti, quemamodum & ipſum argen-

argentum viuum. Item videmus colorem in illius ſublimatione cœleſtinum præſtare, & luciditatem manifeſtam metallicam habere videmus: Quę certum reddunt artificem, illam has duas ſubſtantias continere in radice ſua. Magneſia verò ſulphure plus turbidũ, & argentum viuum magis terreum & feculentum: & ipſum ſulphur ſimiliter magis fixum, & minùs inflammabile habere: per eaſdem probare experiẽtias manifeſtè poteris, & ipſam magis naturæ Martis approximare. Tutia verò eſt fumus corporum alborum; & hoc manifeſta probatione perpenditur. Nam projecto fumo mixtionis Iouis & Veneris, adhærente in ſpondilibus fabricę fabrorum, eãdem impreſſionẽ facit cum ea, & quod fumus metallicus non redit, nec ipſa ſimiliter ſine alicuius corporis admixtione. Ideo cum fumus ipſa ſit alborũ corporum, alba non citrinat corpora, ſed rubea. Nam citrinitas non eſt aliud quàm rubei & albi debita & determinata pro-

portio. Ideoq́ue ipſa propter ſui ſubtilitatem magis ad profundum corporis penetrat: & ideo magis alterat quã ſuum corpus, & magis quieſcit in examine pauco artiſicio, quod iam tibi narratum eſt. Quæcunque igitur alterantur per argenti viui virtutem, vel ſulphuris, aut horum ſimilium neceſſe eſt, alterari: quoniam hæc ſola communicant & vniuntur in natura ipſis corporibus.

De eſſentia Solis.

CAPVT. VI.

NVnc verò de corporibus metallicis ampliato ſermone eorum intimam narremus eſſentiam. Et primò de Sole, poſtea de Luna, vltimò verò de alijs ſecundùm quod videbitur expedire, cum ſuis probationibus, quæ per experimentum habẽtur. Eſt igitur Sol creatus ex ſubtiliſſima ſubſtãtia argẽti viui & clariſſima fixura & mũdiſſima, & ex ſubſtãtia pauca ſulphuris mũdi &

di & puræ rubedinis, fixiſſimi, clari, & à natura ſua mutati, tingentis illud. Sed quia contingit diuerſitas in rubedine ipſius ſulphuris, neceſſe eſt & auri citrinitatem diuerſitatem habere ſimiliter: Eſt enim quoddam magis: quoddam verò minus in citrinitate intenſum. Quod ipſum enim ſit ex ſubtiliſſima argenti viui ſubſtantia manifeſtè perpenditur: Quia argentum viuum de facili & amicabiliter illud ſuſcipit. Non enim argentum viuum aliud à ſua natura ſuſcipit. Quod verò claram & mundam illam ſubſtantiam habuit, per reſplendentem eius fulgorem & radiantem manifeſtatur; non ſolum in die, verùm etiam in nocte ſe manifeſtantem, alia probatione non indiget. Quod verò fixam & ſine ſulphureitate comburente habeat, patet per omnẽ operationem illius ad ignẽ. Nam nec minuitur, nec inflammatur. Quòd verò ipſum ſit ſulphur tingens, patet per hoc quòd admixtum argento viuo ipſum per ſublimationem in

colorem transformat rubeum, quod eſt Vſifur ſeu Cinabrium: & quòd cum analgamatur cum corporibus & ſublimatur forti ignitione de corporibus, ita quòd illorum aſcendat ſubtilitas cum eo, citriniſſimum creat colorem. Patet igitur, quod pura ſulphuris ſubſtantia, purum colorem generat: non pura, non purum. Qui verò probationis ſuæ citrinitatis oſtenſione indiget, ſenſum non habet: quod per viſum perficitur. Subtiliſſima igitur argenti viui ſubſtantia ad fixionem deducta, & puritas eiuſdem, & ſubtiliſſima ſulphuris materia fixa claræ rubedinis, & non adurens, tota ipſius auri materia eſt eſſentialis. Maior tamen argenti viui quantitas in illo probatur eſſe. Quæcunque igitur volueris alterare, ad huius exemplar altera: vt ipſa ad æqualitatem perducas. Et modum iam ad illud nos tibi dedimus. Et quia ſubtiles habuit & fixas in ſua creatione partes; ideo potuerunt partes eius multùm denſari. Et hæc eſt cauſa magni ſui ponde-

ponderis. Per multam verò & temperatam à natura decoctionem, facta eſt ex illo paulatiua reſolutio, & inſpiſſatio bona in vltima mixtione, vt cum ignitione liqueſcat. Ex præcedentibus igitur patet, quoniam multa quantitas argẽti viui eſt cauſa perfectionis: multa verò ſulphuris cauſa corruptionis. Item vniformitas in ſubſtantia, quę per mixtionem fit æqualem: eſt cauſa perfectionis: Diuerſitas verò corruptionis. Item induratio & inſpiſſatio, quæ per longam & temperatam decoctionem perficitur, eſt cauſa perfectionis: Oppoſitum verò corruptionis. Igitur ſi ceciderit ſuper ipſum argentum viuum ſulphur non debitę diſpoſitionis, neceſſe eſt ſecundùm diuerſitatem illius diuerſa corruptiones adduci. Poteſt enim tale ſulphur, quod ſuper illud cadit fixum, non aduſtibile eſſe totum, aut totum aduſtibile & fugiens in natura ſulphuris, aut fugiens & non in natura ſulphuris, aut partem fugiẽtis: partem verò fixi tenere; ſed in parte

naturã ſulphuris tenere , in parte verò non : aut totum mundum aut immundum ; aut medietas immunda vel minor ipſius pars. Item aut multæ quantitatis , ſuperans in commixto argentum viuum , aut paucæ quantitatis ſuperatum ab illo : aut nec ſuperans, nec ſuperatum. Item aut album, aut rubeum, aut mediocre. Ex his itaque omnibus diuerſitatibus tã ſulphuris quàm argenti viui, neceſſe fuit in natura diuerſa creari corpora metallica ; quorũ rationes omnes expedit nos narrare cum proprietatibus & experentijs manifeſtis.

De cognitione naturæ Lunaris.

Capvt VII.

IAm ergo patet ex præcedentibus, quod ſi ceciderit ſulphur mundum fiixum, rubeum, clarum ſuper ſubſtantiam argenti viui mundam, puram, fixam & claram, non ſuperans, imo paucæ quantitatis in multo ſuperatum in commixtione argenti viui ; creatur ex hoc aurum purum. Si verò fuerit ſulphur

phur mundum, fixum, album albedine pura, clarum ſuper ſubſtantiam argenti viui mundam, fixam, claram non ſuperãs, ſed in modico ſuperatum, creatur ex eis argentum. Diminutam tamen habet puritatem ab auri puritate, & ſpiſſitudinem groſſiorem quàm aurum. Cuius ſignum eſt, quod non condenſantur partes eius in tantum, quòd auro compõderet: nec etiam ita fixam ſubſtantiam habet, vt aurum; cuius ſignum eſt diminutio eius per ignem: & ſulphur eius, quod non eſt fixum, nec incõbuſtibile, cauſa eſt illius. Et quod ſulphur in illo huius ſit diſpoſitionis, per illius paululam inflammationem probatur. Idem autem ſulphur fixum ad aliud quidem & ad aliud relatum eſſe, impoſſibile non eſt autumandum. Lunæ enim ſulphureitas ad auri ſulphureitatem relata, non fixa & comburens eſt. Ad aliorum verò ſulphur corporum relatum, fixa, & non comburens.

De

De natura Mauris.

Caput VIII.

SI verò fuerit ſulphur fixum terreum argento viuo fixo, terreo in natura commixtum, & hæc ambo non pura ſed albedinis liuidæ fuerint: cuius ſuperantiæ quantitas ſit ſulphuris magna, generatur ex his ferrum. Et quia ſuperatio ſulphuris fixi in commixtione fuſionem prohibet. Ideoque ex hoc relinquitur ſulphur velociùs liquefactionis feſtinantiam per opus fixionis perdere, quàm argẽtum viuum. Non fixum vero videmus citiùs quàm argentum viuum liqueſcere. Ex his verò manifeſtatur cauſa velocitatis fuſionis & tarditatis in corporum vnoquoque. Nam quod plus de fixo habet ſulphure, tardiùs: quod vero plus de adurente, faciliùs & citiùs fuſionem ſuſcipit. Quod ſatis apertè à nobis foret monſtratum. Quod igitur ipſum ſulphur fixum tardiorem faciat fuſionem in corporibus, manifeſtatur per hoc quod ipſum nunquam, niſi calcinetur

netur:poteſt figi,& cũ fuerit calcinatũ: nullã dat fuſionẽ. Ergo in omnibus incluſũ,illã impedire debet. Quòd verò niſi calcinetur,non figatur,patet experimento illius qui illud figit,non calcinatum: quoniã ipſum inuenit ſemper fugere, donet in terram vertatur: cuius ſimilitudo eſt calcis naturæ. Hoc autem minimè in argẽto viuo contingit: quoniam figi poteſt abſque hoc quod in terram vertatur, & figi ſimiliter cum conuerſione illius ad terram ſcilicet poteſt. Nam per feſtinationem ad eius fixionem, quæ per præcipitationem ſublimationis perficitur, figitur, & in terram mutatur: Per ſucceſſiuam verò illius iterata vice ſublimationem per ignem temperatum, figitur ſimiliter,& non in terram vertitur, imo fuſionem dat metallicam & bonam. Hoc autem manifeſtum eſt, & ab illis probatum qui vtraſque fixiones illius experti ſunt, vſque in illius conſumationem, feſtinam præcipitationem & tardam per ſucceſſiuas ſublimationes.

Vidit

Vidit enim & inuenit ſicut à nobis ſcri
ptum ſuſcepit. Et ideò quoniam viſco
ſam habet & denſam ſubſtantiam; cu
ius ſignum eſt contritio illius cum im
bibitione & mixtione cum rebus aliis:
Sentitur enim in illo manifeſtè viſco-
ſitas illius per multam adhærentiam
ipſius. Denſam autem ſubſtantiam il-
lud habere manifeſtè videt monocu-
lus per illius aſpectum, & per ponde-
roſitatem immenſi ſui ponderis cum
in natura ſua eſt. Et eſt ſimiliter fortiſ-
ſimæ compoſitionis, vt ſæpe narratum
eſt. Ex his igitur relinquitur ipſum
poſſe figi humiditatis conſumptione,
& abſque hoc quod in terram conuer-
tatur. Propter enim bonam partium
adhærentiam & fortitudinem ſuæ cō-
poſitionis, ſi quo modo partes illius ſe
mel inſpiſſentur per ignem, vlterius
non permittit ſe corrumpi; neque per
ingreſſionem fumoſæ flammæ in illud
ſe in fumum vlterius eleuari permittit:
Quoniam rarefactionem ſui non pati-
tur, propter ſubſtantiæ denſitatem, &
caren-

carentiam aduſtionis; quæ per ſulphureitatem combuſtibilem, quã non habet, perficitur. Per hoc igitur inuenimus inuentione veridica duorũ ſecretorũ genus mirabile: Vnum ſcilicet triplicẽ cauſã corruptionis vniuſcuiuſq; metallorũ per ignem; quarũ prima eſt incluſio adurẽtis ſulphureitatis in profundo illorũ ſubſtãtiæ per inflãmationẽ illius totã ſubſtantiã corporũ diminuentis, & exterminantis in fumũ, vltima cõſumptione, quantũcunq; in illis argentũ viuũ bonæ fuſionis extiterit. Secunda verò cauſa eſt multiplicatio flãmæ exterioris ſuper illa & illa penetrãtis, & ſecũ in fumũ reſoluẽtis, cuiuſcunq; fixionis illa fuerint. Tertia verò cauſa eſt rarefactio ipſorũ corporũ per calcinationẽ. Tũc enim flãma ignis in ea penetrare poteſt, & ipſa in fumũ exterminare quantũcunq; ꝑfecta extiterint. Si igitˉ omnes corruptionis cauſæ conueniant, maximè corpora corrũpi neceſſe eſt. Si verò nõ omnes, remittitur corruptionis velocitas vniuſcuiuſ-

que

que corporis, ſecundùm remiſſionem illarum. Secundum genus huius ſecreti eſt bonitas quæ per ipſum argentum viuum conſideratur in corporibus. Quia argentum viuum propter nullas cauſas corruptionis & exterminationis ſe in partes compoſitionis illius diuidere permittit: quia aut cum tota ſui ſubſtantia in illo igne permanet ſtãs. Ideoq; notatur in eo neceſſariò perfectionis cauſa. Laudetur igitur ſublimis naturarum Deus benedictus & glorioſus altiſſimus qui creauit illud, deditque illi ſubſtantiam & ſubſtantię proprietates, quas non contingit ex rebus vllam in natura poſſidere, vt in illa poſſit inueniri hæc perfectionis per artificium aliquod quod in illo inuenimus potentia propinquam. Ipſum enim eſt quod ignem ſuperat, & ab igne non ſuperatur; ſed in illo amicabiliter requieſcit, eo gaudens.

De natura Aeris.

CAPVT IX.

Rede-

REdeuntes igitur ad propoſitum, dicimus quod ſi fuerit ſulphur impurum, groſſum, fixum ſecundùm ſui maiorem partem: rubeum liuidum, ſecundùm totam non ſuperans, neque ſuperatum, & ceciderit ſuper argentum viuum groſſum & immundum ex eis æs creari neceſſe eſt. Horum itaq; omnium probationem adducere per data ex natura ſua contigit. Nam cum illud ad ignitionem ponitur, manifeſtam ex eo flam̃am ſulphuream diſcernere poteris; quæ vtiq; ſulphuris non fixi eſt ſignum, & deperditio ſuæ quantitatis per exalationem. Sulphur verò fixum in illa conſideratur per frequẽtem eius ignitionem & combuſtionẽ. Nam ex ea fit ſuæ fuſionis retardatio & induratio ſuæ ſubſtantiæ: quæ ſigna ſunt ſuę multitudinis ſui fixi ſulphuris. Quod illud autem ſulphur ſit rubeum liuidum, immundum, commixtum argento viuo immundo & feculento, ſignificatur per ſenſum. Vnde alia probatione non indiget. Experimento au-

tem elicias ſecretum. Vides enim omnem rem caloris actione in terram vel cinerem mutatam cum facilitate ſolui, & in aquæ eſſentiam redigi. Hoc autẽ contingit propter partium ſubtiliationem ab igne. Res igitur magis ſubtilis in natura propria ad hanc terream naturam reducta magis ſubtiliatur. Igitur magis ſoluitur: ita & quæ maximè maximè. Ex his igitur patet cauſa corruptionis & infectionis horum duorum corporum Martis ſcilicet & Veneris: quoniam eſt per ſulphuris multa quãtitate fixum, & non fixum: minus tamẽ in Venere, magis autem in Marte. Cum igitur ſulphur per calorem in fixionẽ deuenit per calorem ignis, eius partes ſubtiliantur: ſed pars illa quæ eſt in aptitudine ſolutionis ſuæ ſubſtantiæ ſoluitur; cuius ſignum eſt expoſitio horũ duorum corporum ad vaporum aceti vel alterius acuti. Nam per illud floret in ſuperficie ſua ſulphuris ipſorum aluminoſitas per calorẽ in illis creatum & ſubtiliatũ. Et ſi poſueris hæc duo corpora

pora in liquorem ponticum, ſoluētur de facili per ebullitionē in illo multæ illorum partes. Et ſi reſpexeris in mineris horum duorū, manifeſtam inuenies ex eis ſolutam aluminoſitatis ſubſtantiā ſtillare, & in illis adhærere: quæ aluminoſitas per pōticitatem & facilē ſolutionem in aquam probatur. Non enim ponticum & facilè ſolubile reperitur aliud quā alumen & ſalia, & quod ſuæ naturæ eſt. Nigredo verò in vnoquoque & maximè horum duorū corporum, cauſatur per ſulphur nō fixum & inflam̄abile, quod in illis concluditur: multum quidem in Venere, parum verò in Marte, & ad naturā fixi approximās. Ideoq; nō de facili talē impreſſionē de Marte remoueri eſt poſſibile. Iam igitur patuit ex ſulphure non fixo fuſionē fieri & fuſionē adiuuari: Ex fixo verò fuſionē nō fieri, & in omnibus fuſionem impediri. Ex argēto autē viuo fixo, nō eſt neceſſe fuſionē nō fieri, nec fuſionem impediri. Illud autem ſcit neceſſariò verum eſſe, qui nullo inge-

niorũ fuſionis ſulphur potuit ſaluare in fuſione poſt illius fixionem. Argentum verò viuũ figi potuit per frequentem ſublimationis reiterationem ad illud, vt cum eo bonam fuſionem ſuſcipiat. Ex hoc itaque manifeſtum eſt corpora eſſe maioris perfectionis quę plus argenti viui ſunt cõtinentia: Quæ verò minus, minoris perfectionis. Studeas igitur fili chariſſime, in omnibus tuis operibus argẽtum viuum in commixtione ſuperare. Et ſi per ſolum argentum viuum perficere noueris, præcioſiſſimę perfectionis indagator eris, & eius quæ naturæ vincit opus. Mundare enim poteris intimè; ad quod natura non poteſt peruenire. Probatio verò eius; quòd ea quæ maiorem argenti viui quantitatem ſunt continentia, maioris ſunt perfectionis, eſt; ſcilicet facilis ſuſceptio ipſius argenti viui. Videmus enim corpora perfectionis amicabiliter argentum viuum combibere. Ex præcedentibus itaque ſermonibus relinquitur neceſſariò dupli-

cem

cem fore in corporibus ſulphureitatẽ. Vnam quidem in profunditate argẽti viui concluſam, in principio ſuæ creationis. Alteram verò ſuperuenientem ex accidenti, quarum altera cum labore tollitur. Alteram verò innatam, nullo artificiorum ingenio quod per ignem perficitur, poſſibile eſt tolli: ad quod poſſit noſtra operatio congruè ac vtiliter peruenire, cum iam ſecũ in radice creationis vnita eſt. Et hoc experimento probatur quod ſulphureitatem aduſtibilem videmus per ignem deleri, ſulphureitatem verò fixam minimè. Si igitur dixerimus corpora calcinatione & reductione mundari & figi poſſe, intelligas vtique à terrea feculentia, quæ non cum illis in radice ſuæ naturæ ſeu profundo vnita eſt: Quoniam vnitam mundare per ignis ingenium nõ eſt poſſibile, niſi illis adueniat argenti viui medicina, occultãs & contemperans illam; aut illam de commixto ſeparans. Separatio autem terreæ ſubſtantiæ de commixto in ra-

dice naturæ metallo vnitæ ſit; aut per eleuationem cum rebus ſubſtantiã argenti viui eleuãtibus, & ſulphur terreũ dimittẽtibus propter conuenientiam cum eis, vt eſt tutia, & marcheſita; quoniam fumi ſunt, quorum maior pars argẽti viui eſt quantitas quàm ſulphuris. Et huius experientiam videre poteris; quoniam ſi forti & ſubita fuſione tales ſpiritus coniunxeris cum corporibus, ſpiritus ſecum adducẽt corpora in fuga ſua: ideoq; cum eis eleuare poteris, aut cũ lauatione per argenti viui commixtionẽ quam narrauimus. Argentũ enim viuum tenet id quod ſuæ naturæ eſt, alterum verò reſpuit.

De natura Stanni.

CAPVT X.

HAc igitur inueſtigatione ꝓpoſita noſtrũ intentum proſequẽtes, dicimus: quòd ſi ſulphur fuerit in radice cõmixtionis fixione pauca participãs, album albedine non pura, non ſuperãs ſed ſuperatum, & ceciderit ſuper argentum viuum impurũ ſecundùm partem

tem

tem fixum, ſecũdùm verò partem maiorem non fixum, album albedine impura, ſequetur ex eis ſtannum. Et horũ probationem per præparationẽ inuenies. Quoniam ſi ipſum ſtannum calcinaueris, ſenties ex illo ſulphureũ fœtorẽ: quod ſignũ eſt ſulphuris non fixi in eo; & quia flam̃am non emittit ſulphureã, ne putes illud ideo fixũ. Quoniã non propter fixionem, ſed propter magnã quantitatẽ argenti viui ipſum ſuperãs, in cõmixtione ſaluantis à cõbuſtione flam̃am nõ dat. Probatur itaque duplex in ſtanno ſulphureitas, duplex argẽti viui ſubſtãtia. Vna quidem ſulphureitas quæ cõbuſtibilis eſt: quia cũ calcinatur, fetet vt ſulphur; per primã probatur experientiam. Alia verò probatur per cõtinuationem illius in calce ſua ad ignem, quæ eſt magis fixa. Quare hæc ſimiliter nõ fetet ſicut alia. Probatur verò duplex argẽti viui ſubſtãtia in illo: quarũ prima ad fixionẽ approximat, quæ nõ ſtridet: altera fixa. Et hoc ꝑ experientiã eſt: quoniã ante illi⁹

calcinationem ſtridet; poſt verò triplicem ipſius calcinationem non ſtridet. Quod eſt; quia eius argenti viui fugitiua ſubſtantia ſtridorem faciens, euolauit ab eo. Quod verò argenti viui ſubſtantia ſit cauſa ſtridorem faciens, probatur per lauationem plumbi cum argento viuo. Quoniam ſi cum argẽto viuo plumbum lauetur, & poſt lauacrũ eius illud fuderis cum igne non ſuperante ſuæ fuſionis ignem, remanebit cum eo argenti viui pars; quæ plumbo ſtridorem adducit, & illud in ſtannum conuertet. Econtra verò per mutationem ſtanni in plumbum illud conſiderare potes. Nam per multiplicem calcinationis reiterationem ad illud, & magnus illi ignis conueniens ad reductionẽ eius adminiſtrationem, in plũbum conuertitur. Maximè verò ſi in ſubtractione ſui ſcorij cum magno calcinatur igne. Et harum ſubſtantiarum diuerſitates certificari poteris cum inſtrumentis propriis, & ignis modo eas diuidentis; ad quem nos peruenimus cum

cum inſtantia laboris. Et vidimus cum certificatione, nos verum per illud æſtimaſſe. Quid igitur ſit quod poſt remotionem duorum, non fixorum ex Ioue, ſcilicet ſulphuris & argenti viui remanſit te certum reddere nos expedit; vt completè cognoſcas ipſius Iouis compoſitionem. Eſt igitur illud liuidum ponderoſum, vt plumbum: maiori tamen albedine plumbo participans. Eſt igitur plumbum puriſſimum, & eſt in ipſo æqualitas componentiũ, argenti viui ſcilicet & ſulphuris. Non autem æqualitas quantitatis: quoniã in commixtione vincit argentum viuum; cuius ſignũ eſt, facilitas ingreſſionis in illud argenti viui in natura ſua. Igitur ſi nõ maioris argenti viui in illo eſſet quantitas, nõ adhæreret illi in natura ſua ſumptum de facili. Ideoq; non adhæret Marti, niſi ſubtiliſſimo ingenio, nec Veneri propter paucitatem argenti viui in illis, in commixtione ſua. Ex hoc igitur patet, quia difficillimè Marti adhæret: Veneri verò faci-

liùs, propter maiorem copiam argenti viui in ea: cuius ſignũ eſt fuſio illius facilis, Martis verò difficilima. Fixio verò harum duarũ ſubſtantiarum ad firmã approximant fixionem: non autẽ propterea eſt perpetua. Et huius eſt probatio ipſius corporis calcinatio, & poſt calcinationem ad fortiſſimum ignem expoſitio. Nam per eum non fieret diuiſio: ſed tota aſcenderet ſubſtantia, purificata tamen magis. Videmus ergo ſubſtantiam ſulphuris in ſtanno adurẽtem faciliùs ſeparari quàm in plumbo. Et huius experimentum vides per facilem Iouis indurationem & meliorationem ſui fulgoris. Ideóquè conſiderauimus hæc corrumpentia in radice ſua non fuiſſe: ſed ei poſtea aduenisſe. Et quia in prima commixtionis radice non fuerunt illi multùm coniuncta, ideo facilè poſſunt ſeparari: ideoque alterationes in eo ſunt velocioris operis: mundificatio videlicet, induratio, & illius fixio. Et harum cauſas, per ea quæ iam à nobis tradita ſunt,

ſunt, manifeſtè conſiderare potes. Et quia poſt has operationes, calcinationis ſcilicet & reductionis, conſiderauimus in fumo ſuo per magnam violentiam ignis eleuato expreſſione: & vidimus illum ad citrinitatem pertingere. Et cum hoc ſit de proprietate ſulphuris fixi, æſtimauimus æſtimatione vera, in qua fuimus certificati, ſulphuris fixi naturam ſecum multã continere. Qui igitur voluerint in hac noſtra ſcientia videre veritatem, inueſtigationem horum omnium perſtudeãt cum ſedulitate operis, donec per eam principia ipſorum corporum & proprietatem ſpirituum inueniant, inuentione certa non coniecturali, quam tradimus in hoc noſtro volumine ſufficienter ad artis exigentiam.

De natura Saturni.

Capvt XI.

Reſtat nos igitur de Saturno deſcriptionẽ ponere: & dicimus, quod nõ diuerſificatur illius eſſentia & natura à Ioue, niſi quia immundiorem habet ſubſtan-

ſubſtantiam à duabus commixtis, ſulphuris ſcilicet & argenti viui. Et quia ſulphur in illo comburens eſt ſuæ argenti viui ſubſtantię magis adhæſiuum quàm in Ioue, & quod plus habet de ſubſtãtia ſulphuris fixi in ſua commixtione quàm Iupiter. Horum autem rationes per experientias manifeſtas adducemus. Quod igitur ipſum ſit maioris terreitatis & feculentię quàm Iupiter, manifeſtatur per viſum, & per lauationem eius cum argento viuo: in hoc quòd plus per lauacrum emanat feculentiæ terreſtris ab eo quã à Ioue. Item quia primum gradum calcinationis ſuſcipit faciliùs quã Iupiter; quod eſt ſignum multæ terreitatis in eo. Nã corpora pluris terreitatis, facilioris inuenimus calcinationis, & terreitatis paucæ, difficilioris calcinationis. Et huius eſt probatio, difficilima Solis calcinatio completa. Et quia non rectificatur emendaturuè eius fœditas per calcinationis & reductionis reiterationem ſicut in Ioue: quod eſt ſignũ maio-

maioris fœditatis in principiis eius ex natura ſua quàm Iouis. Quod verò ſulphuris quantitas combuſtibilis magis ſit argenti viui ſubſtantiæ adhæſiua in eo quàm in Ioue: ſignificatur per hoc quod non ſeparatur de eo in fumum quantitas notanda, quin ſit citrini coloris multæ citrinitatis; cuius ſimiliter eſt, quod in fundo inferiori ex eo remanſit; quod ſignum vtique eſt quod in profundo ſuæ ſubſtantiæ in radice creationis multum vnitum eſt. Neceſſariò igitur vnius trium eſſe ſignum relinquitur; aut nullius quantitatis ſulphuris combuſtibilis in eo, aut pauciſſimæ, aut multùm coniunctæ cum ſulphure fixo in radice ſuæ commixtionis. Sed certificati ſumus per illius odorem, ipſum alicuius eſſe quantitatis & non paucæ; imo multæ: quia non mouetur ab eo odor ſulphureitatis in breui tempore. Ideo conſiderauimus conſideratione vera, qua certi ſumus, ſulphur illius comburens ſulphuri nõ comburenti & ad naturam fixi approximanti

ximanti cum ſui argenti viui ſubſtantiæ vniformiter eſſe commixtum & vnitum. Ideo cum ſcandit fumus eius, neceſſariò cum ſulphure non cōburente ſcandit: de cuius proprietate eſt citrinitatē creare. Quod verò maior quantitas ſulphuris non adurētis ſit in ipſo quàm in Ioue, à nobis adductum eſt cum veritate: per hoc quod videmus totum colorem ipſius in citrinum mutari, Iouis verò in albū in calcibus ſuis præparatis. Et ideo in hoc nobis aperta eſt via inueſtigationis huius operis per quod in calcinatione mutatur Iupiter faciliùs in durum quàm Saturnus: non autem in tardatione liquefactionis velociùs mutatur Iupiter quàm Saturnus. Et illud ideo, quoniam cauſā duriciei plus Saturnus quàm Iupiter poſſidet. Cauſa enim velocis liquefactionis eſt duplex; argentum viuū ſcilicet, & ſulphur non fixū: quorū alterum ad fuſionis perfectionē ſufficit in vno-quoq; gradū cū ignitione certa, & etiam ſine ignitione ſcilicet argenti viui.

Quia

Quia igitur in Ioue eſt multa argenti viui quantitas non benè fixi, remanet in illo multum liquefactionis velocitas, & non remouetur ab illo faciliter. Cauſa vero molliciei ſimiliter eſt duplex; argentum ſcilicet viuum non fixum, & ſulphur combuſtibile. Quia igitur remouetur ſulphuris ſuperfluitas combuſtiua ex Ioue faciliùs quàm ex Saturno, ideo ex eo altera cauſarum molliciei remota, neceſſe eſt illud indurari celeriùs. Saturnus verò vtraſque molliciei cauſas fortiter habet coniunctas, ideóque non facilè induratur. Eſt tamen diuerſitas in mollicie per argentum viuum, & mollicie per ſulphur combuſtibile. Quoniam mollicies cauſata per ſulphur combuſtibile eſt frangibilis vel ceſſiua: mollicies verò per argentum viuum non fixum cauſata, extenſiua eſt. Et hoc neceſſariò probatur per hoc quod videmus corpora multæ quantitatis argēti viui, multæ extenſionis eſſe: corpora verò pauci, paucæ. Quare Iupiter faciliùs

liùs & ſubtiliùs extenditur quàm Saturnus: Saturnus facilius quàm Venus: Venus quàm Mars: Luna ſubtiliùs quàm Iupiter: Sol verò quàm Luna ſubtiliùs. Patet igitur quod cauſa indurationis eſt argentum viuum fixũ, & ſulphur fixum. Cauſa verò molliciei eſt oppoſitum. Cauſa verò fuſionis eſt duplex; ſcilicet ſulphur non fixum & argentum viuum cuiuſcunque generis. Sed ſulphur non fixum neceſſariò eſt cauſa fuſionis ſine ignitione. Et manifeſtè vides huius rei experientiam per proiectionem arſenici ſuper corpora difficilis fuſionis. Facit enim ea facilis fuſionis, & ſine ignitione. Cauſa verò fuſionis facilis eſt ſimiliter argentum viuum non fixum. Cauſa verò fuſionis cum ignitione eſt argentum viuum fixum. Sed cauſa impedimenti fuſionis cuiuſcunque eſt ſulphur fixũ. Per hoc itaque maximum poteris elicere ſecretũ: Quoniam cum plurimæ argenti viui quantitatis corpora maximè ſint perfectionis inuenta; pluris igitur

igitur quantitatis argenti viui corpora à perfectione diminuta, magis perfectioni approximare neceſſe eſt. Itaque & quæ multæ ſulphureitatis corpora, plurimæ corruptionis eſſe contingit. Quamobrem igitur ex iam dictis patet Iouem maximè perfecto approximare; cum perfectionis ſcilicet argenti viui plus participet. Saturnum verò minus: minus verò adhuc Venerem: minimè verò Martem, quantũ ex cauſarum perfectionis dependet. Aliter autem cum medicina perficiente, & defectum ſupplente, & ad profundum corporis attenuante, & fuſcedinem & turpitudinem illorum palliante & tẽperante, & fulgorem adducẽte, ſe corpora imperfecta habere contingit. Ex hac enim maximè perfectibilis Venus exiſtit: minus verò Mars: adhuc minus Iupiter: minimè verò Saturnus. Ex his igitur repertum eſt laboris inueſtigatione veridica, ex corporũ diuerſitate diuerſas inueniri cũ præparatione medicinas. Alia enim medicina eget du-

rum ignibile : alia verò molle & non ignibile corpus. Hoc quidem mollificante & ad profundum attenuante: illud verò indurante, & ad profundum inſpiſſante, & fuſionem cum ignitione adducente. Ex his igitur nos expedit ad medicinas tranſire, cum manifeſtis experientiis diuerſarum ponentibus nobis medicinarum cauſas inuentionis; & quid diminutum relinquant; & quid ad complementum deducant.

CAPVT. XII.

PRobauimus igitur ex meis ſermonibus ſpiritus corporibus magis aſſimilari & vniri, per hoc quod videmus eos magis corporibus amicabiliter quàm aliqua alia in natura. Per hoc enim adductum eſt nobis inuentione veridica hos ſpiritus eſſe corporũ alterationis medicinam verã. Ideoq; omni quo potuimus ingeniorum modo, nos ipſos exercuimus; vt per illos imperfectorũ vnumquodque corporum, mutatione firma & vera, in perfectum lunare & ſolare trãsformemus corpus.

Quam-

Quamobrem igitur ex iam dictis ſpiri-tibus medicinam diuerſam ex diuerſa alterandorũ intentione creari neceſſe accidit. Cum in igitur duplicis generis alterabilia; ſcilicet, argentum viuũ perfectè coagulabile, & à perfectione diminuta corpora, & hęc quidẽ multiplicia. Alia quidẽ dura ignibilia: alia verò mollia non ignibilia. Dura quidẽ ignibilia, vt Mars & Venus: mollia verò vt Iupiter & Saturnus. Neceſſe eſt igitur & medicinam ſimiliter perficientem ſimiliter multiplicem eſſe. Alia etenim eget argenti viui venâ illud coagulante & perficiente: Alia verò corpora transformanda. Item aliâ egent dura ignibilia, vt Venus & Mars: alia verò mollia non ignibilia, vt Saturnus & Iupiter. Hæc itaque vtraque vtriuſque generis cum ad ſe inuicem differant in natura, ſimiliter diuerſa egere medicinâ, neceſſariò accidit. Vnius etenim generis Mars & Venus duriciei eſt: in ſpeciali tamen quadam proprietate differunt. Eſt enim

hic non fuſibilis: illa verò ſic fuſibilis. Item hic quidem ex toto liuidus & immundus: illa verò non. Item hic quidē albedine fuſca: illa verò rubedine impura, & quidem viriditate participat: quæ omnia in medicina diuerſitatem ponunt. Ideoq; alia quidem Mars, alia verò Venus medicinâ perficitur: Et hic quidem ex toto immundo: illa verò non: Et hic quidem quadam albedine fuſca: illa vero rubedine & viriditate participat, quæ in medicina diuerſitatis neceſſitatem imponunt conſimiliter. Alterius autem generis, mollicie corpora ſunt, ſcilicet Iupiter & Saturnus: cum hęc ſimiliter differant, diuerſa medicinâ ſimiliter egere neceſſe eſt. Eſt enim hic quidem mundus, ſcilicet Iupiter: ille verò non. At verò & hæc quidem mutabilia omnia, nunc lunaria, nunc ſolaria efficiuntur corpora. Ideoq; neceſſe eſt vniuſcuiuſque duplicem medicinam fore. Vnam quidem rubeam in citrinum mutantem, ſcilicet in verum ſolare corpus. Alteram vero

verò albam, in album lunare corpus mutantem ſimiliter. Cum ex quatuor igitur imperfectorum corporum vnicuique duplex medicina adinueniat; ſolaris videlicet & lunaris. Octo igitur in ſumma erunt medicinæ omnes corpora perficientes. Perficitur & ſimiliter argentum viuū in ſolare & lunare: ideoq; & medicinæ alterātis illud duplicem differentiam habere cōtingit. Decem igitur erunt omnes medicinæ quas inuenimus cum inſtantia laboris, ad cuiuslibet imperfecti alterationem completam. Verum itaque cum diuturnitate, laboris inſtantiâ & magnæ indagationis induſtriâ exercitati ſumus: & excuſari volumus ab inuentionis labore harum decem medicinarū ſecundùm ordinem vnius medicinæ. Et inuenimus inuentione longa, nec non & laborioſa, maximè multorum ſumptuū interpoſitione, & cum experientia veridica medicinam vnam, qua quidem durum molleſcit, & molle induratur corpus, & fugitiuum figitur, &

illuſtratur omne fœdum ſplendore in-
enarrabili, etiam eo qui ſupra naturam
conſiſtit. Ideoq; omnium harum me-
dicinarũ expedit ſingulo ſermone ad-
ducere narrationem & ſeriem ſuarum
compoſitionũ cum cauſis ſuis & mani-
feſtis probationũ experientiis. Primũ
igitur medicinarum decem ſeriẽ nar-
rare; & dehinc quidẽ corporũ omniũ:
Deinde verò argenti viui: dehinc verò
& vltimò ad perficiẽtis magiſterij me-
dicinam tranſeundum. Cum tamen in
caſu præparatione indigeant imperfe-
cta. Ideo ne propter artis inſufficientiã
ſeu detractionis ipſius mordeamur ab
impiis afferamus imprimis narrationẽ
de imꝑfectorũ corporũ pręparationi-
bus, omniũ earũ inuẽtionis cauſas po-
nẽtes: quibus præparationibus ex no-
ſtro artificio efficiantur cõgrua, & ꝑfe-
ctionis albedinis & rubedinis in vno-
quoque gradu medicinã poſſunt ſuſci-
pere & ab eadem perfici. Dehinc verò
addendũ medicinarum omnium nar-
rationem ſufficientem & congruam.

CAP.

Capvt. XIII.

EX iam ergo à nobis narratis ſermonibus apparet quid ſuperfluum, quiduè diminutum natura ex ſuis operibus in corporibus metallorum relinquat in vnoquoq; eorum, quæ imperfecta ſunt corpora, ſecundùm ſufficientem partem: Secundùm verò cõplementum quæ in ſuperioribus omiſimus hîc complebimus ſufficiẽte ſermone. Cum igitur duplicis generis imperfectionis corpora cõtingat mutabilia fore: mollia ſcilicet & nõ ignibilia, vt Saturnus & Iupiter. Alia vero dura & nõ fuſibilia, aut cum ignitione fuſibilia vt Mars & Venus. Neceſſario nobis natura informando edocuit ex illorum diuerſitate, diuerſas præparationes ſecundùm exigentiam illorum adminiſtrare. Sunt itaq; vnius generis transformanda imperfectionis corpora duo; plumbum ſcilicet nigrum quod in arte μέλαν id eſt nigrum vel Saturnus dicitur: & plumbũ album ſtridens quod Iupiter in hac arte vocatur,

quę à ſe inuicem ſunt diuerſa in ſui occulti profundo ex radice ſuæ naturæ innata: & manifeſto ſimiliter: quoniam Saturnus fuſcus, liuidus, ponderoſus, niger, ſine ſtridore totaliter mutus. Iupiter autem albus, liuidus parùm, multùm ſtridens & modicum ſonum tinnitus adducens. Differentiam autem in profundo illorum cum manifeſtis experientiis & cauſis propriis tibi ſupra narrauimus. Ex quibus magis præparationis ordinē colligere bonæ mentis artificem contingit. Primò igitur ſecundùm ordinem corporū præparationem narremus. Poſtea verò & ipſius argenti viui coagulabilis. Sed & primò vnius generis molliciei ſcilicet: poſt hoc verò & alterius. Primi quidem generis corporum ponatur Saturni præparatio & Iouis: Poſtea verò & aliorum ſecundùm ſuum ordinem determinatum: quia in præparatione corporum nihil ſuperfluum ex profundo ipſius remouendum: ſed ex manifeſto potius.

CAPVT XIIII.

SAturni verò præparatio multiplex adhibetur eſſentiæ, & Iouis ſimiliter per ipſorum multiplicem gradum perfectionis approximationis vel elõgationis gradum. Cum ſit igitur aliud ex corrumpentibus quidem quod in illorum profundo adueniens, ex ſuæ naturæ radice innata ſulphureitatis ſcilicet terreitas, atq; argenti viui impuritas in illorũ creationis principiis eſſentialiter commixta. Aliud verò superueniens, poſt primam illorum mixtionẽ, corruptionem adducit. Et ſunt res primi generis, ſulphureitas comburens, & illius impuritas, & argenti viui ſubſtantia fœda & immunda: quæ omnia ſunt Saturni & Iouis ſubſtantiã corrumpentia. Sed horum quidem alterũ impoſſibile & remoueri per medicinam aliquam primi ordinis alicuius induſtriæ, vel per aliquod artificiũ quod igne perficitur. Alterum verò paruo adminiculo remoueri contingit. Hoc quidem remouendum eſſe

impoſſibile aduenit, propter hoc quod in principiis naturæ propriæ huius generis corporum in veram eſſentiam commixta fuerunt, & vera eſſentia facta ſunt. Ideoq́; cum non ſit poſſibile veram rei cuiuſque in natura remouere eſſentiam re permanente, nō fuit ab eis poſſibile, hæc corrumpentia delere. Quamobrem putauerunt quidam Philoſophorum per hoc ad artem non poſſe perueniri. Sed nos quidem & noſtro tempore ad hanc inquirētes ſcientiam, peruenimus: quod & ſimiliter nullo ingeniorum præparationis modo, potuimus corpora illuſtrare cum complemento ſui fulgoris lucidi, quin contingeret illa ex toto corrumpi, infici, & penitùs denigrari potius. Quapropter & nos ſimiliter in ſtuporem adducti multi temporis ſpacio ſub deſperationis vmbraculo delituimus. Redeuntes igitur ad cor noſtrum, noſipſos torquentes immenſæ cogitationum meditationis afflictionibus reſpeximus à perfectione corpora

pora diminuta in profundo ſuæ natura fœda exiſtere: & nihil ex eis fulgidum inueniri, cum in eis ſecundùm naturam non ſit. Non enim inuenitur in re quod in illa non eſt. Cum igitur nihil perfecti in illis inueniatur; neceſſariò & in eiſdem nihil ſuperfluum inueniri relinquitur in diuerſarum ſubſtantiarum ſeparatione. Ideóque per hoc cõſideramus & inuenimus aliquid diminutum in illis fuiſſe, quod compleri neceſſariò accidit, per medicinam ſibi conuenientem, & diminutum in illis complentem. Eſt igitur diminutum in illis, paucitas argenti viui, & non recta ſpiſſatio eiuſdem. Igitur complementũ erit in illis argenti viui multiplicatio, & ſpiſſatio bona, & fixio permanens. Hoc autem per medicinam ex illo creatam perficitur. Hæc enim cum ex argento viuo fuerit in eſſe deducta, per illius beneficium, luciditate ſplendoris illorum fuſcedinem palliando celat, & tegit, & ſplendorẽ adducit, & in fulgorem cõuertit.

Cum

Cum enim argentum viuum in medicina præparatum per noſtrum artificium ſit mundatum , & in ſubſtantiam puriſſimam & fulgidiſſimam redactũ; proiectũ ſuper diminuta à perfectione corpora, illuſtrabit & ſua fixione perficiet, ſuaq; puritate conuertet & firmabit perfectione completa. Hanc verò medicinam infra completè narrabimus ſermone ei conueniente. Relinquitur itaque ex præiacentibus neceſſariò duplicem fore perfectionis inuentionem neceſſariam. Vnam quidẽ per medicinam quæ de cõmixto ſubſtantiam fœdam ſeparet: alteram verò per medicinam, quæ illam ſui fulgoris ſplendore palliando tegat, & illuſtrando perficiat. Cum nihil igitur ſuperfluum, ſed potiùs diminutum in profundo corporum contingat reperiri: ſi quid poſt primam mixtionem tamẽ ſuperflui remoueri expedit , neceſſe eſt id quod in manifeſto ſuę naturæ ſuperuenit, tolli. Quod remoueri diuerſis cum præparationibus; quas in hac ora-

oratione nos expedit enarrare, neceſſariò continget. Primùm quidem in eadem oratione Iouis & Saturni: Vltimò vero & aliorũ, ſecundùm ordinẽ.

De præparatione Saturni & Iouis.

CAPVT. XV.

PRæparantur igitur Saturnus & Iupiter præparationibus multiplicibus ſecũdùm maioris perfectioni approximationis neceſſitatem. Et hoc duobus modis; communi ſcilicet & ſpeciali præparationis modo. Communis quidem eſt per gradus approximationis ad perfectionem multiplices. Eſt enim vnus gradus approximationis fulgor & ſubſtantia munda. Alter verò durities cũ ſuæ fuſionis ignitione. Tertiò verò fixio per remotionem fugitiuæ ſubſtantiæ. Mundificantur igitur & fulgida fiunt tripliter; aut per res mundificantes; aut per calcinationis modũ & reductionis; aut per ſolutionem. Per res igitur depurantes mundantur dupliciter; aut in calce redacta; aut in natura corporum. In calce

verò

verò redacta purificantur per hũc modum; aut per ſales, aut per alumina, aut per vitrum. Et eſt, vt cum corpus ſcilicet Iupiter & Saturnus calcinatus extiterit; tunc infundatur ſuper eorum calcem aluminum, aut ſalium aqua: aut commiſceatur cum ea vitrum tritum & reducatur in corpus. Hoc igitur totiens ſuper hæc corpora alternata vice reiteretur, quouſq; munda complete ſe oſtendant. Nam cum ſales, & alumina & vitrum fundantur fuſione alia quàm corpora: ideo ab illis ſeparantur & ſecum terream ſubſtantiam educunt, relicta ſola corporum puritate. In natura verò corporum ſimiliter, & per eundem depurantur modum. Et eſt, vt limentur ſubtiliſſimè hæc duo corpora. Poſt hoc verò cum eiſdẽ adminiſtrentur aluminibus, ſalibus, & vitro videlicet, & poſtea in corpus reducãtur: & ſic alternata vice reiteretur, quouſq; mũdiora appareãt. Mundantur & per argenti viui lauacrũ, modum cuius attulimus, Mundificantur

tur & hæc ſimiliter vtriuſque generis corpora per reiterationis vicem calcinationis ad illa: & reductionis ſimiliter cum ſufficientia ſui ignis, quouſq; mundiora appareant. Per hanc enim mundantur à perfectione hæc diminuta corpora duplici corrũpente ſubſtãtiâ: hac quidem inflammabili & fugitiua: illa verò terrea feculentia. Et illud ideo; quoniam ignis omnem fugitiuam ſubſtantiam eleuat & conſumit. Et idẽ ignis ſimiliter in reductionis modo omnem ſubſtãtiam terræ diuidit cũ proportione ſua. Et hanc proportionem in alio noſtro volumine, quod de inquiſitione artis intitulatur conſcripſimus, quod ſecũdum ordinẽ immediatè hunc præcedit librum. In illo enim quæcunque inueſtigauimus, ſecundùm noſtræ mentis rationẽ ſcripſimus. Hîc verò quod vidimus & propriis manibus tetigimus completè ſecundùm ſcientię ordinem determinauimus. Mundificantur & hæc vtique ſimiliter per ſolutionẽ ſuæ ſubſtãtiæ: cuius

ius modum iam diximus, & per reductionem ſimiliter eius quod ex eis diſſolutum extiterit. Inuenitur enim illud mundius & perfectius quàm alio quoquam præparationis genere hoc eodem præparationis modo. Et huic modo nõ comparatur modus, niſi qui per ſublimationem perficitur, & ideo huic æquipollet. Eſt & ſimiliter præparatio in illis induratio ſuæ mollis ſubſtantiæ, cum ignitione ſuæ fuſionis. Et eſt vt ingeniemur in illis permiſceri & vniri argenti viui ſubſtantiam fixam in profundo illorũ; aut ſulphuris fixi, aut ſui cõparis corporis fixi, aut alteri⁹ rei duræ, & nõ fuſibilis; ſicut eſt calk. marcheſita, & tutia. Hæc etenim cum illis vniuntur & amicantur, & illa indurant, quouſque non fundantur antequam igniantur. Item per medicinam perficientem hoc idem completur ſimiliter, cuius cõpoſitionem tibi in ſequentibus aperte demonſtrabimus. Et eſt ſimiliter alius præparationis modus illorum duorum corporum, per remotionem

tionem ſuæ fugitiuæ ſubſtantiæ: Et hic quidem perficitur per cõſeruationem illorum poſt primum illum calcinationis gradum in igne illis proportionali. Et quia ordo in modis præparationis contingit neceſſariò; ideo ponamus ordinem completũ ex illis. Primò igitur mundetur ex eis omnis ſubſtantia fugitiua & aduſtiua corrumpens. Dehinc verò terrea ſuperfluitas deleatur. Poſt hoc ſoluantur & reducantur: aut per lauacrum ſeu commixtionem argenti viui lauentur completè. Et hic ordo vtilis & neceſſarius eſt. Specialis attamen horum corporum præparatio, primum quidem Iouis eſt multiplex. Vna quidem per calcinationem, & per hanc induratur eius ſubſtantia magis, quod Saturno non euenit. Etiam per alumina ſimiliter, vt ſupra narrauimus. Hæc enim propriè Iouem indurant. Altera verò per conſeruationem eius in igne ſuæ calcinationis. Per hanc enim ſtridorem amittit & corporum ſimiliter fractionem: quod Satur-

no ſimiliter nõ contingit; quia ſtridorem non habet, nec corpora frangit: Et per calcinationis & reductionis reiterationem; ſimiliter ab acuitate ſalis & aluminum ſtridorem amittit. Saturni verò ſecundariò eſt præparatio ſpecialis; ſcilicet per calcinationem & ſalis acuitatem. Per hanc enim induratur & dealbatur. Induratur & ſimiliter per Marcheſitam & Tutiam. Modos verò omnes præparationum determinauimus completiùs in libro qui de perfectionis inuentione intitulatur: quoniam in hoc abbreuiauimus ſummas illarum.

De præparatione Veneris.

CAPVT XVI.

IMitantes igitur præmiſſorum ordinem, duorum corporum præparationes narremus. Primò igitur Veneris: Deinde verò Martis: Eſt igitur Veneris multiplex præparationis modus. Alius quidem per eleuationem: Alius verò ſine eleuatione perficitur. Per eleuationẽ verò eſt modus ſcilicet vt accipi-

accipiatur Tutia cũ qua Venus magis cõuenit, & ſecum per ingenia vniatur. Deinde verò in ſui ſublimationis vaſe ponatur ad ſublimandũ : & per excellentiſſimum gradum ignis, eius eleuetur pars ſubtilior; quę fulgidiſſimi ſplẽdoris inuẽta eſt. Vel cũ ſulphure miſceatur per minima, & poſtea eleuetur per modum ſuum eleuationis iam dictum. Sine ſublimatione verò præparatur, aut per res mundificationẽ facientes; aut in calce ſua; aut in corpus velut tutia, ſales, & alumina; aut per argẽti viui lauacrum, cuius modum attulimus; aut per calcinationes & reductiones, vt in alijs narratum eſt; aut per ſolutiones & reductiones eius quod ſolutum eſt, ad naturam corporis; aut per argenti viui lauacrum mundificatur, ſicut & corpora reliqua à perfectione diminuta.

De præparatione Martis.

Capvt XVII.

MArtis verò prę parario eſt ſimiliter multiplex. Quędam enim ꝑ ſubli

mationẽ: quędã verò ſine ſublimatio
ne completur. Quæ verò per ſublima
tionem, fit cum arſenico: cuius modu
hic eſt. Ingeniemur quàm profundiu
poſſumus eidem arſenicum non fixun
vnire, vt cum fuſione ſecum liqueſcat
Poſtea verò ſublimetur in vaſe propri
ſublimationis: Et hæc præparatio me
lior & perfectior inter cæteras reperi
tur. Eſt & alia præparatio ipſius Marti
per Arſenicum ſublimatũ ab eo mul
totiens; quouſque maneat quantita
aliqua ipſius arſenici. Hic enim ſi re
ductum fuerit emanabit album, fuſi
ſibile, mundum, præparatum. Eſt & ſi
militer modus tertius præparationi
eiuſdẽ per fuſionem illius cum plum
bo & tutia. Ab his enim fluit mundun
& album. Sed quoniam ne minùs ſuf
ficienter dixiſſe videamur, cum no
determinaturos eſſe promiſimus d
durorum corporum ingenioſa molli
ficatione, atque mollium induration
per calcinationis modum; ideo illur
non omittamus: ſed mollium quider
primò

primò, durorum verò poſtea. Et eſt ſcilicet vt ſoluatur argentum viuum præcipitatum; & ſoluatur corpus calcinatum, de cuius intentione ſit indurari. Et hæ ambæ ſolutiones miſceantur, & ex his alternata vice calcinatum corpus miſceatur terendo & imbibendo, & calcinando, & reducendo; quouſq; durum fiat cũ ignitione fuſibile. Hoc idem & cum calce & tutia, & marcheſita calcinatis ſolutis & imbibitis perfici completè cõtingit. Et quantò quidem hæc mũdiora, tantò & perfectiùs mutant. Mollificantur & ſimiliter dura corpora cum ingenio conſimili. Et eſt ſcilicet vt cum arſenico totiens coniungantur & ſublimentur: & poſt arſenici ſublimationem aſſentur cum proportione ſui ignis. Cuius modum narrauimus in libro fornacum. Et vltimò reducantur cum expreſſione ſui ignis in oratione ſui dicti; quouſque in fuſione molleſcant ſecundùm exigentiam duriciei corporis. Et hæ quidem alterationes omnes ſunt primi ordi-

nis; ſine quibus non perficitur magiſterium.

De mundificatione Argenti viui.

CAPVT XVIII.

Igitur ex præmiſſis neceſſe eſt argenti viui mundificationem completè narrare. Dicimus igitur quoniam argentum viuum mundatur dupliciter; aut per ſublimationem, cuius attulimus modum; aut per lauacrum, cuius modus hic eſt: Fundatur argẽtum viuum in patella vitrea vel lapidea, & ſuper ipſum aceti quantitas ſuperſpargatur, quod ſufficiat ad illud cooperiendum. Dehinc verò ſuper lentum ignem ponatur, & calefieri permittatur in tantũ vt digitis tractari permittat. Deinde verò digitis agitetur quouſq; in partes minutiſſimas diuidatur, in pulueris ſimilitudinẽ; tam diu agitetur quouſq; aceti totũ quod in illo infuſum eſt conſumetur omnino. Deinde verò quod in eo terreitatis inuentũ ſit, lauetur cũ aceto & abijciatur. Toties igitur ſuper illud opus reiteretur, quouſ-

quouſq; terreitas illius in cœleſtinum mutetur colorem perfectiſſimũ; quod perfectæ lauationis eſt ſignum. Ab his igitur ad medicinas eſt tranſeundum.

De medicinis trium ordinum.

CAPVT. XIX.

Præſuppoſitum primum.

AFferamus igitur imprimis ſermonem vniuerſalem in medicinis cũ cauſis ſuis & experientiis manifeſtis. Innuimus igitur quòd niſi quidẽ omne ſuperfluum ſiue per medicinã, ſiue per præparationis modum auferatur ab imperfectis, non perficietur; ſcilicet vt ab illis tollatur omnis ſuperflua ſulphureitas, omniſque terreitas immunda: Ita ſcilicet quod de commixto non ſeparentur in fuſione poſt proiectionem medicinæ alterantis illa. Cum hoc quidem inueneris iam ex perfectionis differentiis vnam habes.

Præſuppoſitum ſecundum.

Similiter vtique, niſi & medicina illuſtret & alteret in colorem album aut citrinum ſecundùm intentionem

quam quæris', quæ fulgoris ſplendore amœnitatis luciditatem adducat; non perficiuntur à perfectione corpora diminuta in complemento totaliter.

Præſuppoſitum tertium.

Amplius autem & niſi fuſionem lunarem aut ſolarem determinatè adducat, non eſt in complemento alterabile: Quoniam in iudiciis non quieſcit, ſed de commixto ſeparatur omnino & recedit. Hoc autem à nobis latiùs determinatum, in ſequentibus demonſtratur in cauſa de cineritio. Amplius autem & niſi perpetuetur medicina cum impreſſionis alteratione firma, non valet ipſius mutatio: quoniam nō permanet, ſed euaneſcit impreſſio.

Præſuppoſitum quartum.

Amplius autem & niſi pondera perfectionis adducat, nō mutat ſub complemento naturæ firmo & vero, cui non ſit fraus per credulitatis errorem. Eſt enim pondus naturæ, vnum ex perfectionis ſignis. Patet igitur cum perfectionis differentiæ quinque ſint neceſſe

ceſſe eſt & medicinam noſtri magiſterij, has ſcilicet adducere in proiectione differentias. Per hoc igitur patet ex quibus materia noſtra eliciatur. Nam per ea elicitur quæ maximè corporibus adiungũtur, & amicabiliter eiſdem in profundo adhærent alterantia. Ideóque cum in rebus cæteris exquirentes, non inuuenimus inuentione noſtra, rem aliam magis quàm argentum viuum corporum naturis amicari. Per hoc opus noſtrum in illo impendentet reperimus ipſum eſſe verã alterabilium medicinam in complemento cum alteratione vera & non modicè peculioſa.

Præſuppoſitum quintum.

RESTAT igitur nos ſubſtantiam ipſius & proprietatis ſubſtãtiæ differentias determinatè adſcribere. Et cum non inuenerimus ipſum ſine alterationis naturæ illius adminiſtratione mutare; inuenimus & ſimiliter ipſum preparari debere neceſſariò, cum non permiſceatur in profundo abſq; illius

præparationis modo. Et eſt ſcilicet, vt talis fiat illius ſubſtantia, quod permiſceatur in profundo vſque ad profundum corporis alterabilis ſine ſeparatione in æternum. Hoc autem non fit niſi ſubtilietur valde cum præparatione determinata & certa in capitulo ſublimationis: Et non permanet eius impreſſio ſimiliter niſi figatur: Nec illuſtrat niſi fulgidiſſima ex illo eliciatur ſubſtantia cum ſui modi ingenio, & modo ſuæ operationis per ignem congruum. Et non præſtat fuſionem perfectam, niſi in illius fixione adhibeatur cautela, cum hac dura remollire, & mollia indurare. Eſt tamen talis vt cum ſufficientia ſeruetur ſuæ humiditatis proportionatæ ſecundùm exigentiam eius quæ quæritur fuſionis. Per hoc ergo patet quod ipſius talis præparetur & adminiſtretur præparatio, qua fulgidiſſima & mundiſſima ſubſtantia ex illo creetur. Deinde verò figatur & cautela eidem exhibeatur; vt ſcilicet exercitetur artifex

ſex in adminiſtratione ignis in modo ſuæ fixionis : quo poſſit ex illo deleri humiditas in tantum quod ſufficiat ad fuſionem perfectam complendam. Et eſt ſcilicet, vt ſi quæris per hanc corpora fuſionis dura mollificari in principio ſuæ creationis lentus adhibeatur ignis. Ignis enim lentus humiditatis eſt conſeruatiuus, & fuſionis perfectiuus. Si vero mollia indurare, ipſius componatur ignis vehemens. Talis enim ignis humiditatis eſt conſumptiuus & fuſionis turbatiuus. Et has quidem regulas omnes in omni medicina bonæ mentis artificem neceſſariò conſiderare expedit. Et multas ſimiliter alias in ponderis mutatione conſiderationes adducere neceſſe eſt cum cauſis ſuis, & ordine congruo. Eſt igitur cauſa ponderis magni ſubtilitas ſubſtantiæ corporum, & vniformitas in eſſentia. Per hoc enim tantum illorum poſſunt denſari partes, cum nihil intercidat : & partium denſatio pōderis eſt adductio &

illius

illius perfectio. Patet igitur quod tam corporum adminiſtrationis præparatione, quàm ipſius perficientis medicinæ modo per operis artificia ſubtilitatem perquirere neceſſe contingit. Quoniam quantò maioris ponderis ſunt corpora tranſmutata, tantò & maioris ſunt perfectionis, inuenta inueſtigatione per artem. Completur igitur ſermo vtilis de medicinis; ſi omniū medicinarum differentias narremus. Innuimus quidem quod medicinarū triplicem differentiam eſſe neceſſariò accidit. Alia eſt primi ordinis; alia verò ſecundi, alia verò tertij. Dico autem primi ordinis medicinā, omnem præparationem mineralium, quæ ſuper diminuta à perfectione corpora proiecta, alterationem imprimit: quæ non adducit complementū ſufficiens, quin cōtingat alteratū mutari & corrumpi cum euaporatione impreſſionis medicinæ illius totali; ſicut eſt omnis ſublimatio dealbatiua Veneris aut Martis quæ fixionem non ſuſcepit: Et huiuſmodi

modi eſt omne additamentum coloris Solis & Lunæ, aut Veneris commixtorum, ſuper furnum cementi poſitum zimar & ſimilium. Hic enim mutat immutatione non ſtante, ſed potiùs diminuente ſe per exhalationem. Secundi verò ordinis medicinam dicimus omnem præparationẽ quæ quando ſuper diminuta à perfectione corpora, proiecta eſt, alterat in differentiam aliquam cõplementi relictis differentiis aliquibus corruptionis omninò: velut eſt calcinatio corporũ qua omne fugitiuum deletur. Et eſt huius generis medicina perpetuè Lunam citrinans; aut perpetuè Venerem dealbans; relictis aliis in eis corruptionis differentiis. Tertij verò ordinis medicinam appello omnem præparationẽ quæ quando corporibus aduenit, omnem corruptionem cum proiectione ſua tollit, & cum omnis complementi differentia perficit. Hæc autem eſt vnica ſola. Et ideo per illam excuſamur à laboribus inuentionis decem medicinarum

narum ſecundi ordinis. Primi igitur ordinis opus minus appellatur, Secundi verò medium. Tertij verò maius. Et hæc eſt omnium medicinarum differentia ſufficiens.

De differentijs medicinarum primi, ſecundi, & tertij ordinis, & primò: De medicinis Primi ordinis.

EX ordinis igitur determinati promiſſione ſecuta. Cum quidem alia ſit medicina corporũ, alia verò argenti viui. Et corporum quidem alia primi ordinis; alia verò ſecundi; alia verò tertij: & argenti viui conſimiliter. Narremus igitur omnium medicinarum differentias primi ordinis; deinde verò ſecundi; deinde verò tertij. Corporum quidem primò: poſtea verò in argenti viui medicina cum ſermone completo & ordine congruo narrationẽ tradamus. Dicimus igitur quoniam primi ordinis medicina corporum, alia eſt durorum corporum, alia mollium. Durorum quidem corporum, alia Veneris, alia Martis, alia verò Lunæ.

Lunæ. Veneris quidem & Martis pura illorum ſubſtantiæ dealbatio : Lunæ verò rubificatio cum citrinitate fulgoris amœni. Quoniã Veneri & Marti rubificatio non adducitur primi ordinis medicinâ cum fulgoris apertione. Quoniam ex toto immunda ſunt, non apta rubedinis fulgorem recipere priuſquam illis aduenīat præparatio fulgorem adducens. Narremus igitur in primis Veneris medicinas omnes: poſtea verò Martis, quæ cadunt in ordine primo. Eſt igitur medicina Venerem dealbans, alia per argentum viuum, alia per arſenicum. Per argentum viuũ quippe ſic completur medicina dealbans illam. Soluitur etenim primò argentum viuũ præcipitatum, & ſoluitur ſimiliter Veneris calcinatio: Et hæ ambæ ſolutiones cõmiſcentur in vnũ; dehinc verò coagulantur, & ſuper ipſius corp⁹ proijciatur medicina. Hæc enim dealbat & mundat. Amplius autẽ & aliter ſoluitur præcipitatum argentum viuum, & ſoluitur litargirium. Et hæ

ambæ

ambæ ſolutiones coniunguntur in v-
num,&ſoluitur corporis calcinatio,de
cuius intentione ſit dealbari, & con-
iungatur cum prædictis ſolutionibus:
& deinde coagulantur: Dehinc verò
ſuper illius corpus proijciuntur. Deal-
batur enim per hãc. Aliter autem ſub-
limatur alternata vice ex illius cor-
pore argenti viui quantitas, quouſque
cum illa permanet argenti viui pars
cum ignitione completa. Dehinc verò
ex aceto diſtillato ſæpiſſimè imbiben-
do teratur, vt in ꝓfundo illius melius
commiſceatur. Ab hinc verò aſſetur,&
vltimò conſimiliter ab argento viuo
ſublimetur,& iterato imbibatur, & aſ-
ſetur. Et ſic totiens reiteretur opus ſu-
per illa, quouſque multa argenti viui
quantitas in eo cũ ignitione completa
quieſcat. Hæc enim primi ordinis bo-
na eſt dealbatio. Aliter autem ſuper
argentum viuum præcipitatum totiẽs
ſublimetur argentum viuum in natura
propria, quouſque in illo figatur,& fu-
ſionem præſtet. Dehinc verò ſuper Ve-
neris

neris ſubſtantiam proijciatur, & dealbatur peculioſè. Aliter enim ſoluitur Luna, & ſoluitur litargirium, & coniũgantur ſolutiones. Ex his Veneris ſubſtantia dealbatur. Sed & meliùs quidem dealbatur, ſi in omnibus medicinis perpetuetur argentum viuum. Dealbatur verò per arſenicum ſublimatũ: Vt ſi accipiatur calcinatio Veneris & ſuper illam iteretur eiuſdem ſublimatio, quouſque ſecum maneat, & illam dealbet. Sed niſi ingeniaueris teipſum cum modis ſublimationum, non perſeuerabit in ea arſenicum alteratione aliqua. Et eſt ſcilicet; vt poſt primum ſublimationis gradum ſecundariò reiteres, quem narrauimus in marchaſitæ ſublimatione. Dealbatur verò & aliter; Sublimatum arſenicum in Lunã proijcias: dehinc verò hoc totum ſuprà Venerem. Dealbat enim peculioſè. Aut commiſce prius litargirium vel plumbum vſtum ſolutum cum Luna: deinde verò ſuper hoc arſenicum ſuperiactet. Et hoc totum ſuper Vene-

rem proiectum dealbat. Eſt eſt primi ordinis bona dealbatio. Aut ſolum ſuper litargirium ſolutum & reductum proijciatur arſenicum ſublimatum, & hoc totum ſuper Veneris fuſionem: quoniam dealbat eam cum curialitatis aſpectu. Aut commiſceantur Luna & Venus, & ſuper has proijciatur omnis medicina dealbatiua. Luna etenim amica eſt arſenici magis quàm corporum aliquod: & ideo fractionem ab eo tollit: Secundariò verò Saturnus: & ideo cum illis commiſcemus. Aliter autem arſenicum fundimus ſublimatum, quouſq; fiant fruſta. Deinde verò fruſtum poſt fruſtum ſuper Venerem proijcimus. Iubemus etenim in fruſtis potius quàm in puluere proijci: Quoniã faciliùs inflammatur puluis quàm fruſtum: Et ideo faciliùs euaneſcit quàm fruſtũ, & cõſumitur priùs quàm ſuper corpus cadat ignitum. Tollitur autem & aliter rubedo illius, cum tutia videlicet, & dealbatur. Sed quia tutiæ dealbatio non ſufficit, ideo ſolùm

lùm citrinat, & citrinatio quælibet albedini eſt affinis. Et eſt modus huius, ſcilicet vt ſoluatur & calcinetur omne genus tutiæ: deinde verò Venus, & hæ ambæ coniungantur ſolutiones : Et cum his citrinetur Veneris ſubſtantia. Et cum tutia ſi exercueris, proficuum inuenies. Dealbatur verò per ſublimatam marcheſitam , quemadmodum cum ſublimato argento viuo ; & eſt modus idem.

Dealbatio Martis.

Capvt XXI.

REſtat ergo & dealbationis Martis ex medicinis ſibi propriis creatas narrare: quæ ſunt ſecundùm eſſentiam primi ordinis; ſecundùm quem fuſionem non habet rectam. Ideo expedit nos cum medicina fundente illam dealbare. Eſt igitur omnis medicina Veneris dealbatiua & Martis ſimiliter, cum eiuſdem ordinis præparatione. Sed fuſiua illius ſpecialis eſt arſenicũ, cuiuſcunq; generis. Cum quocũq; igitur dealbatur & funditur, expedit

quod cum argento viuo coniungat
& lauetur; quouſque omnis impurita
tollatur ab illo & fiat album & fuſibil
Aut calefiat cum ignitionis vehemen
tia, & ſuper ipſum eijciatur arſenicum
& cum fuſum fuerit illum proijce i
Lunæ quantitatem: Quoniam quan
do ſecum vnitur non ſeparatur ab e
per leue artificium. Aut calcinetur
lauetur omnis ex ipſo ſolubilis alum
noſitas corruptionis infectionem ad
ducens per modum ſolutionis iam d
ctum. Dehinc verò ab illo ſublimetu
arſenicum mundatum per ſublimatio
nem aliquam, & reiteretur multotien
quouſque ſecum tali quod ex illo figa
tur. Dehinc verò cum ſolutione litar
girij alterna vice imbibatur commi
cendo & agitando & aſſando altern
vice: & vltimò reducendo cum igne
quem docuimus in Iouis reductione
calce ſua. Ex hac enim exibit albus
mundus fuſibilis. Aut ſolùm cum arſe
nico ſublimato in calce ſua reducatu
& exibit albus & mundus fuſibilis. Se
ea

eandem artificem expedit exhibere cautelam, quemadmodum in Veneris reiteratione ſublimationis ab ea arſe-nici figentis ſe in illius profundo docuimus. Dealbatur & ſimiliter per marcheſitam & tutiam, cum ingenio & induſtria quæ tibi narrauimus. Sed horum dealbatio aut mundatio non eſt ſufficientis.

De medicina Lunam citrinantis.

Capvt. XXII.

PRoſequentes igitur præmiſſorum ordinem Lunæ medicinam ſubſtãtiam citrinantem in ordine primi generis narremus cum veritate certa. Et eſt ſcilicet medicina quæ eidẽ in profundo adhæret, & adhærendo colorat; ſine per naturam propriam, ſiue per artificium huius magiſterij. Narremus igitur medicinam quæ ex ſua radice innata illi adhæret. Deinde vero artificia per quæ facimus rem cuiuſq; generis adhærere cum ingreſſione firma. Elicimus autem illam aut ex ſulphure, aut ex viuo argento, aut ex am-

borum commixtione: ſed per ſulphu
diminutè quidem magis, per argētum
verò viuum perfectiùs. Elicitur autem
& ſimiliter per quaſdam res minera-
les inunles, quæ non ſunt huius gene-
ris: quemadmodum eſt vitriolum &
cuperoſa, quæ & gum̃a cupri aut eiuſ-
dem ſtillicidium nuncupatur. Affera-
mus igitur in proximis modos omnes
medicinarũ, quę ex argento viuo con-
ſurgunt: Deinde verò quæ ex ſulphure
aut ex amborum commixtione: Vlti-
mò verò & quæ ex gumma cupri aut ſi-
milium. Eſt igitur modus eius, quæ
per argentum viuum fit, talis. Suma-
tur præcipitatum per præcipitatio-
nem eius mortificatum & fixum: De-
inde verò ponatur in furnum magnæ
ignitionis, admodum conſeruationis
calcium quem docuimus, donec ru-
beſcat in ſimilitudinem vſifur. Si verò
non rubuerit tolle argenti viui non
mortificati partem, & cum ſulphure
reitera ſublimationem illius. Sit ta-
men ſulphur omni impuritate mun-
datum

datum, & viuum ſimiliter argentum. Et poſtquam vigeſies illius ſublimationem reiteraueris ſuper ipſum præcipitatum, illud diſſolue cum aquarum acumine diſſoluente; & iterato illud calcina, & iterato diſſolue, donec exuberanter ſufficiat. Poſt hoc Lunæ partem diſſolue, & cum ſoluta fuerit, ſolutiones commiſce & coagula, & ſuper Lunæ fuſionem projjcias. Citrinabit enim citrinitate multùm peculioſa. Si verò argentum viuum in præcipitatione rubuerit, ad proiectionem ſuæ perfectionis ſufficit adminiſtratio dicta, ſine commixtiòne rei tingentis illud. Per ſulphur verò rubificatur; ſed illius eſt rubificatio difficilis & laborioſa immenſè. Citrinatur verò & Luna, cum Martis ſolutione ſimiliter. Ad hoc nos inducit operis neceſſitas vt priùs calcinemus illud, & figamus; quod laboris eſt copia. Dehinc verò hac eadem præparatione adminiſtremus, & eadem proiectione ſuper Lunæ ſubſtantiam infundamus: & tamen non reſul-

tat eius citrinatio fulgens, imo fuſa, & liuẽs, & citrinitate mortifera. Eius verò quæ per vitriolum aut coperoſam perficitur, citrinationis modus eſt talis. Tollatur illorum vniuſcuiuſque quantitas certa, & illius ſublimetur pars, quæ ſublimari poteſt; donec cum expreſſione ſublimetur totali. Poſt hoc verò iterato, quod ſublimatum eſt ſublimetur cum modo ignis illi appropriati, vt ex eo figatur pars poſt partẽ, donec maior illius figatur pars. Poſtea verò calcinetur cum ignis cautelæ intentione vt poſſit illi maior ignis ad perfectionem adminiſtrari. Poſt hoc verò ſoluatur in aquam rubicundiſſimam cui non eſt par. Dehinc verò ingenieris, vt illi ingreſſum in lunare corpus exhibeas. Et hæc ingenia tibi ſufficienter monſtrata ſunt, ſi perfecti fueris operis exquiſitor quod ſcripſimus. Et quia res huius videmus Lunæ profundè & amicabiliter adhærere, conſiderauimus, & eſt certum has eſſe de illorum radice, & ideo per illas alterare

rare contingit. Hæ vtique ſunt medicinæ omnes primi ordinis quas attulimus. Poſſunt tamen illarum plures multiplicari modi, ſalua pigmentaliũ rerum in modorum varietate eſſentia. Argenti quippe viui non eſt medicina in hoc ordine primo: cum non ſit medicina ipſum alterans vnica differentiâ, imo in complemento totali omnino. Quidam verò plures inuenerunt medicinas, ſed vnum ex duobus neceſſariò euenire contingit: Quoniam aut ex eiſdem, aut ex eandem naturam habentibus illos medicinam creare neceſſarium eſt. Aut medicinam componunt quę ei, quod non eſt, æquipollet cũ alteratione ſua; & quæ nec mundo confert, nec mundi partibus, donec motor in ſublimi naturæ mobili quieuerit incorruptus.

De medicinis ſecundi ordinis.

CAPVT. XXIII.

Reſtat nos igitur ad ſecundi ordinis medicinas tranſire cum ſermonis ſui exigentię ſufficientia vera &

manifeſtis probationibus cum experientia vera. Cum ſit igitur medicina alia corporum mutandorum; alia verò argẽti viui perfectè coagulabilis. Prius tamen omnium medicinas corporum narremus completè. Dehinc vero ad ipſius eiuſdem argẽti viui medicinam coagulabilis in ſolificum lunificumq́; verum. Eſt igitur ſecundi ordinis medicina, quæ quidem imperfecta ſola perfectionis vnita differẽtia complet. Verùm cum multæ ſint corruptionis cauſæ in vnoquoque imperfectorum corporum, videlicet in Saturno quidẽ ſulphureitas volatiua, & argenti viui fuga; per quæ corruptionem adduci neceſſariò accidit, & illius terreitas. Fiat igitur medicina quæ quidẽ alterũ eorum, aut ex toto tollit, aut palliando decoret, relictis ſolis aliis imperfectionis cauſis. Quia igitur corporũ eſt aliquid impermutabile, quod in corporũ radice innatũ eſt: quod per ſecundi ordinis medicinam tolli nõ poteſt. Ideo omnis illa medicina quæ illud de cõ-
mixto

mixto tollit, non ſecundi ordinis, ſed tertij & maioris ordinis appellatur medicina. Et quia ſuperfluitates fugientiũ inuenimus per calcinationis modum tolli, & per reductionis terreitas non innata, ideo neceſſe fuit medicinã ſecundi ordinis inuenire, quæ quidem innatum palliet, & durum remolliat, & molle induret: In duris ſcilicet & mollibus ſecundùm complementum non ſophiſticum, ſed ſolificum aut lunificũ imperfectorum corporũ perfectè cõſtituat lunificũ verum. Cum pateat igitur in corporibus ſolis quidem mollibus per ingenia huius artificiorum operis non poſſe liquefactionis feſtinãtiam tolli, nec impuritatem in ſui radice principiorum innatã, neceſſariò euenit medicinam perconctari, quæ quidẽ in proiectione illorũ tenuitatẽ inſpiſſet, & inſpiſſando ad ſuæ liquefactionis ignitionis ſufficientiam induret: In duris ſpiſſitudinem attenuet, & attenuando ad fuſionis velocitatem ſufficientẽ cum proprietate ignitionis, addu-

adducat. Et vtriuſque generis corporum fuſcedinem palliando decoret: hic in album, illa vero in citrinum trãſformet perfectiſſimum. Non autem diuerſificatur hęc medicina à tertij ordinis medicina, niſi per minoris præparationis imperfectionem. Et non diuerſificatur à ſe quod in diuerſorum corporum proiectione, & pigmentorũ acceptatione conſtat, ſed in modo præparationis. Similiter & alia eget præparationis induſtria corporũ mollium medicina, tenuitatem inſpiſſans: Alia verò durorum attenuans ſpiſſitudinem, hæc quidem ignis cõſumptiui modo; illa vero humiditatis conſeruationis adminiſtratione eget. Afferamus igitur ſermonem vniuerſalem in medicinis huius ſecundi ordinis cumpletum cum determinatione certa & vera. Et priùs omnes lunationes omnium à perfectione diminutorum corporum cum differentiis pręparationis eorum. Dehinc verò ſolarium cũ propriis ſcilicet differentiis. Probauimus iam

iam ex noſtris ſermonibus, ſulphur cuiuſque generis perfectionis eſſe corruptiuum: Argentum quippe viuum perfectiuum in operibus naturæ completis regiminibus. Igitur & naturam mutantes minimè, ſed imitantes, in quibus nos eſt poſſibile ſequi operibus. Et argentum ſimiliter in huius operis magiſterio viuum aſſumimus in cuiuſque perfectionis medicina ſcilicet & ſolari tam quidem imperfectorum, & quàm ipſius argenti viui coagulabilis. Cum iam ex nouiſſimè dictis ſermonibus duplicem medicinæ differentiam diximus: aliam quidem corporum, aliam quidem argēti viui verè coagulabilis. Corporum quidē priùs: ab inde argenti viui narrationem medicinæ tradamus certam. Eſt igitur per ſe huius medicinæ materia cuiuſque generis vnita, & eſt quod iam ſufficienter notum eſt. Aſſume igitur illud, & ſi vis ad lunarem ſecundum ordinē tibi promiſſum exercitatum te redde, & præparato illud cum modis huius magiſte-

giſterij notis: quorum intentio eſt, vt puram ex illo ſubſtantiam diuidas, & partem quidem figas; partem verò ad cerandum omitte: Et ſic totum magiſterium proſequēdo; donec compleas tentatam illius fuſionem. Quod ſi ſe ſubitò fudit in duris, perfecta eſt, in mollibus verò econtra. Hæc enim medicina ſuper imperfectorum vnumquodque proiecta, in lunare perfectū mutat corpus, ſi quidem peruenient huic medicinę præparationes notæ. Si verò non, diminutū relinquit, ſed perficit in altera perfectionis differentia tantum, quātum ex huius generis medicinæ ordinis adminiſtratione depēdet. Quantum verò ex tertij non perueniente adminiſtratione aliqúa, perficit in proiectione ſola. Solaris vero huius ſecūdi ordinis medicina imperfectorum & cuiuſq; corporum eſt eadem materia, & adminiſtrationis eodē regimine cōmunicans. In hoc tamen differentiam habet, ſcilicet in maiori partium per modos proprios ſubtiliatione

tione egeſtus atque ſulphuris ſubtili præparationis regimine adminiſtrati cõmixtione cum materia modo nota additio. Et eſt regimen, ſcilicet ipſius puriſſimi ſulphuris fixio & ſolutio eius per modum. Cum hoc enim tingitur medicina: & cũ hoc proiecta ſuper vnumquodq; à perfectione diminutorum, complet in complemento ſolari; quantũ ex huius ſecundi ordinis medicinæ præparatione dependet, adminiſtratione perueniente nota & certa, à perfectione diminuti corporis. Et ſuper Lunã quoque proiecta, perficit eã in cõplemẽto ſolari peculioſo multũ.

De medicina coagulante argentũ viuum.

CAPVT. XXIV.

SEcundùm igitur præmiſſorum ordinem reſtat ex operis cõplemẽto, quod ex primis nos determinaturos exhibuimus; in medicinam igitur argentum viuum coagulantis ipſam narrationem trãſire. Dicimus igitur quoniam ex eiuſdem illius elicitur materia: ſcilicet ex noto in capitulis huius

ius operis multiplicibus. Et illud ideò: quoniam cum fugitiuum ſit argentum viuum de facili abſque inflammatione, aliqua medicina eget, quæ ſubitò ante fugam eius, in profundo illi adhæreat, & illi per minima cõiungatur, & illud inſpiſſet, & ſua fixione illud in igne conſeruet; quouſq; adueniat illi maioris ignis tollerantia eius humiditatem conſumentis, & conuertat illud per hoc beneficium in momento in ſolificum & lunificum verum, ſecundùm illud ad quod medicina fuerit præparata. Cum igitur non inuenimus aliquid magis illi conuenire quàm ipſum quod ſuæ naturæ eſt: Ideo per hoc æſtimauimus cum eo medicinã illius complere; & ingeniati ſumus formam medicinæ illi per igenia præſtare. Et eſt ſcilicet vt præparetur cum modis ſuis iam dictis cum diuturnitatis laboris inſtantia: quia omnis illius ſubſtantia & puriſſima, alba quidem in Luna; citrina verò intenſa in Sole perhibeatur perfectè. Et hoc quidem non completur

pletur vt citrinum creet, ſine mixtione rei tingentis illud quæ ſuæ eſt naturæ. Dehinc verò cum hac puriſſima argenti viui ſubſtantia perficiatur cum huius magiſterij operis ingeniis medicina, quæ maximè argento viuo adhæreat, & fundatur facilimè, & illud coagulet. Conuertet enim hoc in ſolificum & lunificum verum, cum præparatione illius præhabita. Sed ex quibus maximè hæc argenti viui ſubſtantia elici poſſit, ſolet quæri. Et nos quidem reſpondentes narramus quod in quibus eſt, ex illis elicitur. Eſt autem tam quidem in corporibus quàm & in ipſo argento viuo ſecundùm naturam cum vnius ſint reperta naturæ. Sed in corporibus difficiliùs, in viuo autem argento perfectiùs. Igitur cuiuſq; generis ſit medicina tam quidem in corporibus quàm in ipſius argẽti viui ſubſtantia lapidis precioſi indagatur medicina. Sed quoniam contingit quandoque medicinam commiſceri, quandoque verò non: ideo modum permi-

ſcendi narrabimus; ſcilicet qualiter vnaquæque res in corpus profundiſſimè ingreſſum acquirat, aut vnaquæq; medicina non intrans. Et eſt modus per diſſolutionem eius quod ingreditur, & per diſſolutionem eius quod non ingreditur, & per commixtionem ambarum ſolutionum. Facit enim ingreſſiuum eſſe omne illud cuiuſuis generis quod illi per minima coniungitur. Hoc autem per ſolutionem completur: Et completur per ſolutionem fuſio in rebus non fuſibilibus. Et ideo magis apta ſunt ingredi & alterare. Et hæc ideo eſt cauſa, quare quaſdam res calcinamus, quæ non ſunt de natura harum, ſcilicet vt meliùs ſoluantur. Et ob hoc ſoluuntur, vt meliùs ab eis corpora impreſſionem ſuſcipiant: & ab eis ſimiliter per hæc præparentur & mundentur. Aut ingreſſum damus his quæ ſua ſpiſſitudine ingredi non permittunt cum multiplici ſublimationis reiteratione ſpirituum non inflammabilium ſuper illa, arſenici videlicet & argen-

argenti viui, nõ fixorum aut cum multiplici reiteratione ſolutionis eius, quæ ingreſſum non habet. Eſt tamen bona cautela ad ingreſſum rebus impermiſcibilibus dãda, vt ſoluatur corpus: de cuius intẽtione ſit per has mutari & alterari, & ſoluãtur res, quarum intentionis ſit ingredi cum alteratione. Non fiat tamen omnium partium ſolutio, ſed quarundam. Dehinc illud & nõ aliud, imbibatur corpus vice poſt vicem. Per hoc enim beneficium in id ſolum ingreſſum habet neceſſariò: nõ autem in quocunque alio corpore neceſſariò hoc contingit. Ex his igitur modorum ingeniis neceſſe eſt rem quamlibet ingreſſum, quo ex illius naturæ pendet beneficio habere, & alterare cum permixtione inuenta. Per hunc igitur ſermonem decem medicinarum completur numerus cum ſuæ traditionis ſufficientia. Reſtat igitur nos ad tertij ordinis medicinam tranſire.

De medicina tertij ordinis.

CAPVT XXV.

EST autem huius ordinis medicin duplex, ſcilicet ſolaris & lunaris Et eſt tamen in eſſentia vna, & agend modus ſimiliter. Et ideo vnica medi cina nuncupatur à noſtris veteribu quorum ſcripta perlegimus. Eſt tame additamentum citrinantis coloris qu à ſulphuris fixi mundiſſima perficitu ſubſtantiâ. Differentia inter hanc & il lam, lunarem ſcilicet & ſolarem: Hæ quidem id in ſe continet, illa verò non Eſt tamen hic ordo tertius maioris o peris ordo appellatus: & illud ideo quoniam maioris ſagacitatis induſtri in illius adminiſtratione & perfectio nis pręparatione, & labore longiori ad veritatis complementum indiget: E ideo non diuerſificatur huius ordini medicina, à ſecundi ordinis in eſſenti vllatenus; niſi per ſubtiliſſimos præpa rationis gradus in creatione illius, & per diuturniorem laboris inſtantiam Et hos gradus omnes narrabimus cum

com

complemento ſermonis. Et præparationis modum completè cum cauſis ſuis & experientiis manifeſtis: & modorum gradus adminiſtrationis plures huius tertij ordinis. Alio etenim gradu eget ſolaris medicina in pigmẽtorum præparatione completa: alia verò lunaris: hęc quidem ſulphuris adminiſtratione tingentis eam, illa verò non. Primum igitur adminiſtrationis modum lunaris medicinæ narremus; Et eſt, vt accipias lapidem illius notũ, & per ſeparationis modum illius puriſſimam partem diuidas, & ſeorſum ponas. Dehinc verò eius quæ puriſſima eſt partis aliquid figas, & aliquid ex illa relinquas. Et cum fixa fuerit ſolue quod ex illa ſolubile fuerit: Quod verò non ſolubile ad calcinationem mittas: & ab hinc ſuper idem ſolutionem reitera, donec iterum, quod ex ea ſolubile eſt ſoluatur omnimodè. Sic igitur ordo iſte ſeruetur, quouſque maior ſoluatur quantitas. Poſthæc verò leuiter aſſando in ignis temperamẽto

conſerua, quouſque illi maior ad illiu
exigentiam ignis miniſtrari poſſit. Poſ
hoc verò primum ſolutionis ordinem
ſerua, quouſque iteratò totum ſolua
tur quod ex eo eſt ſolubile: & iterato
coagula, & iterato in ignis tempera
mento conſerua, quouſque iterato ill
poſſit ignis maior ad eius perfectio-
nem adminiſtrari. Omnes igitur hos
ordines præparationis ſuper illa qua-
ter reitera, & vltimò calcina per mo
dum ſuum: & ſic precioſiſſimam lapi
dis terram ſufficienter adminiſtrando
rexiſti. Deinde verò ſeruatæ partis nō
fixæ, cum hac terræ parte adminiſtratæ
quantitatem per ingeniorum ſubti-
lem coniunge modum per minima. Et
ſic ingenium hoc intentionis leuatio-
nis eius, per modum ſublimationis di-
ctum, quouſq; fixum cum non fixo le-
uetur totaliter. Quod ſi non adueniat:
addatur illi iteratò viciſſim non fixæ
partis quantitas; quouſq; ad eleuatio-
nem illius ſufficiat. Cum igitur eleuata
fuerit, reiteretur illiꝰ ſublimatio quo-
uſque

uſque per hanc adminiſtrationis reite-rationem figatur totum. Cum igitur fi-xum fuerit iterato cum non fixę partis quantitatem poſt quãtitatẽ combibe, per ingenium tibi notum, quouſq; to-tum iteratò leuetur. Igitur iterato figa-tur, quouſque fuſionem præſtet faci-lem cum ignitione ſua. Hæc enim me-dicina eſt, quæ omne à perfectione di-minutum corpus, omneq́; cuiuſq; ar-genti viui generis in lunare perfectiſſi-mum transformat corpus.

De medicina tertij ordinis ſolari.

Capvt. XXVI.

SOlaris igitur huius medicinæ præ-parationi, non adurentis fit addita-mẽtum ſulphuris per modũ figentem & calcinantem cum aſtutiæ induſtriâ adminiſtrati perfectè, atque ſolutionis modũ multiplicem cum reiteratione multa; quouſq; mundum fiat. His qui-dem adminiſtratione perfecta perue-niente; quæ per ſublimationẽ perfici-tur. Et eſt hui⁹ ſcilicet additamẽti mo-dus ꝑ reiterationẽ partis nõ fixi lapidis

ſublimationis cum ingenio coniungendi, quouſque eleuetur cum ea, & iterato cum illa figatur, vt ſtet. Et quantò huius cōplementi exuberātiæ ordo reiteratur pluries: tantò & huius exuberantia medicinæ multiplicatur magis, & illius magis augetur bonitas, & multiplicatur illius augmentum perfectionis maximè. Et nos quidem, ne mordeamur ab impiis, complementū narrauimus totū huius magiſterij, ſub breui ſermone completo & noto. Et eſt illius intentio, vt per ſublimationis modum, mūdetur perfectiſſimè lapis, & illius additamētum: Et ab hinc quidem cum ingeniorum modo volatiuū ex eis figatur; dehinc verò fixum volatile fiat, & iteratò volatile fixum. Et in hoc ordine completur arcanum preciosiſſimum, quod eſt ſuper omne huius mundi ſcientiarum arcanū, & theſaurus incomparabilis: Et tu quidem exerciteris ad illum, cum laboris inſtantia maxima, & cum diuturnitate meditationis immenſę. Cum illa enim inue-

inuenies, & ſine illa non. Et huic quidem medicinę reiteratio bonitatis adminiſtrationis, cum talis cautelæ induſtriâ, poteſt in præparatione lapidis euenire: quouſque argentum viuũ mutet in infinitum ſolificum, & verum lunificũ, & non depẽdet, niſi in multiplicatione illi⁹. Iã igitur laudetur ſublimis naturarũ Deus benedictus & glorioſus, qui nobis omniũ medicinarũ reuelauit ſeriẽ, cum illius experientia: quã illius inſtigationis bonitate, & noſtri laboris inſtantia perquiſiuimus, & oculo vidimus, & manu tetigimus complementum illius noſtro magiſterio indagatũ. Sed etſi quidem hanc palliauimus, nõ miretur doctrinæ filius. Non enim illi palliauimus: ſed malis & improbis eã tali ſermone tradidimus quem latere inſipientem neceſſariò accidit: & eodem ad illius inuentionis perquiſitionem prudentes allici. Filij igitur doctrinæ perquirite & hoc excellentiſſimum Dei donum vobis ſolis ſeruatũ. Filij inſipientes nequitiæ & maleuolæ

prauitatis immenſę, ab hac ſcientia fugite: quoniam vobis eſt inimica & aduerſa, & vos in miſeriam paupertatis conſtituet. Quoniam vobis penitus hoc Dei donum diuina prouidētiâ eſt occultum iudicio, & denegatum omnino. Perquiſitis ergo omnium medicinarum modis, noſtri propoſiti proſequentes initium; ad eas quæ huius magiſterij perfectionem notificant, cum probationum cauſis abhinc tranſeundum eſt.

De experientijs perfectionis operis.

CAPVT. XXVII.

PRætermiſſis igitur manifeſtis experientiis de quibus narrationem nō fecimus, cum omnibus ſint notæ, & certę abſque illius ſagacitatis ingenio, ponderis, & coloris, & extenſionis per malleum, artificiorum experientias tentemus, cum cautela: An ſit huius artis adminiſtrationis proiectio, complementū cum veritate adducens, quę ſunt ſcilicet, cineritium, cementum, ignitio, fuſio, ſuper vapores acutorum expoſi-

expoſitio, adurentis ſulphuris mixtione probatio, extinctio, calcinationis & reductionis reiteratio, & argenti viui facilis aut difficilis ſuſceptio. Primùm igitur ſecundùm ordinem inchoandum: dehinc verò ſecundùm eundem ad alia, ſecundùm promiſſionem perfectè curramus cum cauſis eorum notis.

De Cineritio.

Capvt XXVIII.

Dicimus igitur ſermonem in cineritio cũ ſuis omnibus cauſis maniſeſtiſſimis, & ſuæ fixionis modo. Eſt igitur ſola ſolaris & lunaris ſubſtantia in cineritij perdurans examine. Perquirẽtes igitur horum corporum perfectorũ veras ſubſtantiæ differẽtias, & cauſas ſimiliter cineritij: Quare quædam magis, quędam vero minus in huius magiſterij examine à perfectione diminutorum perdurent, percũctabimur. Eſt tamẽ à nobis ſufficienter narratũ horum duorum ſecretum corporum in ſuæ profundo ſubſtantiæ. Et eſt ſcili-

ſcilicet quoniam illorum prima radix multa fuit argenti viui quantitas & puriſſima illius eſſentia, & ſubtiliſſima prius; poſtea verò inſpiſſata, donec cũ ignitione fuſionem ſuſcipiat. Quęcunque igitur à perfectione diminuta plus terreitatis habent; minùs in hoc perdurant examine: Quæcunq; verò minus, plus. Quoniam hæc quidem magis adhærent, propter eorum partium ſubtilitatem maximè ſe permiſcentem & vnientem. Et quæ ſimiliter maioris tenuitatis ſunt corpora: aut econtra quidem, quæ maioris ſpiſſitudinis corpora quàm quæ in perfectione conſiſtunt, neceſſe eſt de commixto ſeparari omnino. Quoniam non ſunt eiuſdẽ fuſionis, & ideo ſeparãtur. Et quæ quidem minoris ſunt argenti viui quantitate participantia, faciliùs de commixto ſeparantur. Patet igitur quod cũ multæ terreitatis ſit Saturnus, paucæq; argenti viui quantitate, facilisq; tenuitatis liquefactionis, quæ maximè à perfectionis examine cineritij ſunt oppo-

oppoſita. Ideo inter cætera corpora minimè in cineritij artificio in cōmixto perdurat: imo citiſſimè ſeparatur & cedit. Ideoq; cum inter cętera à perfectione diminuta corpora magis cedat. Ideóque per hoc magis proprium eſt huius magiſterij examē. Et illud ideo: quoniam citius cedit, & citius imperfectorum vnumquodq; ſecum de cōmixto trahit. Et propter hoc ſoluatur maior perfecti quantitas ab ignis examinis combuſtione forti: quoniam nō quieſcit ſpacio temporis longo perfectum conſumptioni examinis. Et ideo ex eo per plumbi examen minùs comburitur, & faciliùs depuratur. Quia vero Iouis ſubſtantia pluris argenti viui capax extitit, & minoris terreitatis quantitate, maioriuè puritate illius atque ſubtiliori ſubſtantia participans, ideo magis in commixto ſoluatur quā Saturnus & Venus: quoniam magis commixto in profundo adhæret. Et ideo eſt cauſa hæc; quare multa perfecti deletur quantitas, prius quàm ab illo

illo ſeparetur coniunctus. Venus verò fuſionem cum ignitione præſtat: ſed quia tardior eſt illius quàm perfecti fuſio: ideo ſeparatur de commixto, tardius tamen quàm Saturnus, propter ignitionem ſubſtãtiæ ſuæ fuſibilis. Quia verò minoris eſt argẽti viui quãtitatis quàm Iupiter, & maioris terreitatis & ſubſtantiæ ſpiſſioris: ideo faciliùs quàm Iupiter de commixto tollitur: quoniam in profundo magis Iupiter quàm Venus adhæret. Mars verò fuſionem non habet, & ideo non permiſcetur: quod propter ſuæ humiditatis priuationem contingit. Sed etſi propter ignis vehementiam permiſceri contingat: quia humiditatem non habet, Lunæ aut Solis humiditatem combibendo ei per minima vnitur. Et ideo licet terreitatem multam, & argenti viui paucitatem, & fuſionis carentiam habeat, non ſeparatur ab eis per artificium leue. Per hoc igitur dilatatur induſtria ad cuiuſque corporis rectificationem veram: ſi rectè eius
quod

quod ſcripſimus efficaciam nouerit. Si verò fantaſticè ſuper illud intellectum contraxerit: nihil ex eo veritatis cognoſcet. Sunt autem duo in huius perdurantia examine perfectionis corpora; Sol ſcilicet & Luna propter bonam compoſitionem, quæ per bonam compoſitionem reſultat, & illorum puram ſubſtantiam. Narremus igitur modum illius; vt tollatur cinis cribellatus, aut calx, aut puluis oſſium animalium combuſtorum, aut horum omnium commixtio, aut quorumdam. Dehinc itaque cum aqua madefiat, & ſuper illud prematur manus, & fiat ſtratum firmum & ſolidum: & in medio ſtrati fiat rotunda fouea & ſolida: & ſuper illius fundum ſpargatur vitri triti quantitas aliqua: deinde verò exſiccari permittatur. Et cum ſicca fuerit, ponatur illud de cuius intentione ſit tollerare huius examen in foueam dictam: & ſuper illam carbones ignis fortis ſuccendantur. Et ſuper faciem examinabilis

ſuffle-

ſuffletur corporis donec fundatur. Quo fuſo Saturni partem poſt partem proijciamus in illud, & ſuper illud ſuffletur cum flamma fortis ignitionis. Et dum videris illud agitatum, & moueri motu concuſſionis forti, non eſt purũ. Expecta igitur donec totum euaneſcat plumbum: quod ſi euanuerit, & non ceſſet illius motus, nõ eſt depuratum. Iterato igitur ſuper illud plumbũ proijce: & ſuper illius faciem iterato ſuffla, donec plumbum ſeparetur. Quod ſi non quieuerit, iterato plumbi proiectionem & ſufflationem in illius faciem proijce; quouſque quieſcat, & videas illud mũdum & clarum in ſuperficie ſua. Poſt hoc verò carbones aperi, & ignem diſſipa; & in faciem eius aquã perfunde. Hoc enim perfectè examinatum inuenies. Et ſi quandoque in ſufflatione huius examinis vitrũ proieceris meliùs & perfectiùs depurabitur: quoniam ſordes tollit, & illas inuiſcat. Poteſt tamen loco vitri ſal proijci, aut borax, aut alumen aliquod. Similiter

ter & confici poteſt huius examen cinericij in crucibulo terreo, & in circuitu illius ſufflari: & ſuper faciem eius ſimiliter, vt circiter conſletur examinandum. His igitur ſufficienter narratis, ad cementi examen tranſeamus, cum cauſis ſuis & ſuis experientiis manifeſtis & notis.

De Cemento.

Capvt XXIX.

Diximus igitur quoniam corpora quædam magis, quædã verò minùs per ignis comburuntur calcinationis modum: Vt quæ pluris ſunt ſulphuris quantitatem combuſtibilis cõtinentia; quæ verò minus, minùs. Quia Sol igitur inter cætera corpora minoris eſt ſulphuris, quantitatis: ideo inter cætera omnium mineralium corporũ, minimè per ignis inflãmationem cõburitur. Luna verò poſt Solem inter omnia corpora reliqua, minùs eſt ſulphuris quantitatis participans: pluris autem quàm Sol. Igitur minùs poteſt, ſecũdùm hoc inflammationis ignitio-

nem temporis ſpacio longo tollerare quàm Sol, & res per conſimilem comburentes naturam. Minus Venus: quia Sole & Luna pluris eſt ſulphuris, & terreitatis maioris: Ideo minus inflamationem illis tollerat. Iupiter verò minus Venere; plus verò Sole & Luna ſulphureitatis & terreitatis participat: Et ideo minus per inflammationem Venere comburitur; plus vero Sole & Luna. Saturnus verò plus terreitatis & ſulphureitatis per naturam in commixtione ſeruauit, quàm nunc dicta corpora: Et ideo citiùs & facilius omnibus dictis inflammatur corporibus; & per inflammationem comburitur velocius: propter hoc quod ſulphureitatẽ maximè habet coniunctã, & Ioue magis fixam. Mars verò non per ſe, ſed per accidens non comburitur. Cum enim cũ multæ humiditatis commiſcetur corporibus, combibit illam propter ſuæ humiditatis carentiam. Et ideo coniunctus nõ inflammatur, nec cõburitur, ſi non inflamabilia nec incom-

cõbuſtibilia ſint corpora ſibi vnita. Si verò combuſtibilia ſint illi commixta corpora, ſecundùm naturam ſuæ combuſtionis; neceſſariò euenit Martem comburi & inflammari. Cum igitur ex rebus conſtituatur inflamabilibus cementum; patet cauſa illius inuentionis neceſſaria; & fuit, vt omnia cõbuſtibilia adurerẽtur. Cũ igitur vnum ſolũ ſit corpus incõbuſtibile, ſolũ igitur illud, aut ad illius naturã præparatum in cemento ſaluatur. Durant tamen quædã magis: quædam verò in cemento minus. Quæ verò magis, & quæ minus; nota ſunt cum cauſis dictis. Durat igitur plus Luna, minus verò Mars: adhuc verò & minus Iupiter: minus verò & adhuc Venus: minimè autem Saturnus. Narremus igitur cementi modum: Cumque in cognitione nobis ſit maximè neceſſarium in perfectionis examine, dicimus; quoniam illius eſt compoſitio cum inflammabilibus rebus. Et ſunt huius generis res omnes denigrantes, & fugientes, & pene-

trantes, & comburentes: Sicut eſt vitriolum, Salar: & ęris flos, & lapis figuli antiqui contriti, & ſulphuris vna quãtitas, aut nihil & virilis vrina, & ſimilibus acutis & penetrantibus. Incementantur igitur hæc omnia cum vrina virili; & ſuper illius tabulas tenues, de cuius ſit intentione probationis huius examen iudicio perconctari. Dehinc verò in fictili concluſo vaſe ſuper cratem ferream extendantur tabulæ: Ita tamen quod vna ex eis alteram non tãgat; vt liberè ignis virtus ad illas percurrat æqualiter: Et ſic triduo in igne forti conſeruetur in fictili. Cautela tamen adhibeatur, vt ignientur tabellæ, ſed nõ fundantur. Poſt tertiam autem diem, tabellas omni impuritate mundas inuenies; ſi in perfectione illarum extiterit corpus: Si verò non, corruptas omnino, & calcinatione combuſtas. Quidam tamen ponunt ad inflãmationem tabellas abſque compoſitionum cemento; & depurantur ſimiliter, ſi perfectionis ſint corpora: Si verò

verò non, comburuntur omnino, longiori tamen cõbuſtionis ſpacio in hoc vltimo egent examine, quod ſola ignis inflammatione perficitur quàm quæ cementi examinatur iudicio. Sed cum Luna quidem Solis naturæ non multa diſtet differentiâ, pauco adminiſtrationis modo in iudicio quieſcit: Et neque ſeparatio corporum fit ab inuicẽ in his duobus examinis generibus; niſi propter diuerſitatem compoſitionis ſubſtantiarum eorum. Quoniam ex eo reſultat fuſionis diuerſitas & ſpiſſitudo & raritas: quæ quidem ſeparationis ſunt cauſæ: quoniam propter fortem illorum compoſitionem, nõ corrumpitur illorum ſubſtantia à ſubſtantia corporis extranei; cum non fiat illorum per minima mixtio. Et ideo neceſſe eſt illam de commixto ad ſe inuicem ſeparari ſine corruptione totali illorum eſſentiæ. Quamobrem igitur adminiſtratio corporum imperfectorum completa, dignoſcitur cum eiuſdem fuſionis & ignitionis, & ſolidita-

tis adminiſtratione reperta ſunt inge-
nio.

De ignitione.

CAPVT. XXX.

REſtat igitur vt capitulum de igni-
tione tradamus. Dicimus igitu
quoniã corpora maximæ perfectioni
cũ ignitione determinata reperta ſun
ignẽ ſuſcipere ante fuſionẽ illorum. E
ideo dicimus, ſi alterationem illorum
completam adinuenire conamur, ne-
ceſſe eſt ad fuſionem illorum corpor
adminiſtrata redigere. Et eſt ſcilicet, v
prius quàm fundantur perfectioni
corpora, ignitionem ſuſcipiant cum
inflammatione, & cœleſtini coloris
amœnitate : priuſquam perueniat il-
lorum ignitio ad albedinem ignis quã
oculus non poſſit conſpicere quic-
quam. Patet igitur ignitionem illarum
perfectam compleri, ante fuſionem
cum rubore intenſo, & non cum albe-
dine, quam non poſſit conſpicere ocu
lus. Si enim priuſquam igniantur ad-
miniſtrata fundantur corpora in com
plemen

plemento non ſunt: Si verò & ignian-
tur cũ labore, & ignis expreſſione for-
ti, non eſt illorũ adminiſtratio vera. Et
hoc quidem in mollibus: idem verò in
ſolo Marte contingit colligi. Nõ enim
non ignibilia de facili ignitionem prę-
parationis modo ſuſcipiunt: neq; non
fuſibilia fuſionem rectam, quã in per-
fectis ſecundùm naturam inuenimus.
Et ſi cum ignitione flammam ameni-
tate cœleſtini non protendant colo-
ris, adminiſtrata non eſt illorum com-
pleta adminiſtratio: Et ſi minuitur ali-
quid, id eſt, ponderis coloris, pulchri-
tudinis ignitionis, & ſimiliũ ex præpa-
ramẽti differẽtiarũ bonitatis inuentũ
aſtutiâ; non fuit ſufficiẽs artificis inda-
gatio. Reiterato igitur inquirat, donec
inueniat cũ bonis diuina bonitate col-
latis.

De fuſione.

CAPVT. XXXI.

IN fuſionis igitur narratione ſufficiẽ-
tiam tradamus ſecũdùm quod exa-
mẽ eſt corporũ omniũ ad ignitionem
illorum certam. Dicimus igitur: Quo-

niam vnica eſt perfectionis fuſio cum ignitione, ſed non cum cuiuſque ignitionis genere : ſed cum ignitione in qua non albeſcit omninò corpus: & cum ignitione in qua non ſit fuſcedo igni adueniens: & in qua non ſubitò poſt ignitionem, fundatur & liqueſcat corpus vt fluat. Igitur cum ſe fuderit corpus ex minima ignis preſſione debile, aut ſine ignitione, aut cum ignitione fuſca; huius præparationis neceſſe eſt corpus imperfectionis eſſe vnumquodque imperfectorum corporum in artificio diminuto. Et ſi poſt fuſionem infrigidari omittatur : & omnino ſubitò in nigredinem illius vertatur ignitio : Et ob hoc quidem, priùs quàm dureſcat, ignitionem perdat; nõ eſt in complemento corpus, cuiuſcunque generis illud extiterit. Sed iudicari quidẽ expedit molliciei hoc corpus exiſtere ex imperfectionis corporum generibus. Et ſi quidẽ cum ignis laborioſa expreſſione fortis ac violẽti fiat illius ante fuſionem ignitio, & radio

dio fulgoris ineſtimabilis albeſcentis omnino; iam non perfectionis, ſed duritiei alteratum eſt corpus. Et ab hoc quidem, ſi poſt illius fuſionem ab igne tollatur, & ſubitò induretur, vt nō fluat manente illius ignitione, fulgida, iam nō lunaris aut ſolaris perfectionis corpus exiſtit, cuiuſcunq; generis & præparationis corpus fuerit adminiſtratum. Sed ſub Martis differentiarum natura ponatur. Patet igitur ex iam dictis triplicem in fuſibilibus ignitionē: aut liquefactionem ſubſtantiarum illorum experimento recolligi. Vnam ſcilicet fuſcam: alteram verò rubeam & claram: albiſſimam verò tertiam radio fulgentem. Prima quidem eſt mollium: Secūda verò perfectorum. Tertia durorum corporum rationis experimento probatur. Sed & qui harum omnium ignitionum deſiderat gradū perquirere; omnia fuſibilia cōflet corpora, & ignis conſideret ſufficientiam ad fuſionis perfectionem completā: & conſiderando recolligat omnium

ſignorum fuſionis gradus differẽtiam. Et ſic quidem inueniet: aliter verò nõ. Et hoc quidem tibi adducatur exemplar in omnibus à nobis determinatis atque determinandis examinationis materiebus. Hæc itaque de fuſione dicta ſufficiant.

Quarta pars de examinatione perfectionis corporum: nempe, de expoſitione ſuper vapores acutorum.

CAPVT XXXII.

PRoſequẽtes igitur ſermonis complementum, de corporum expoſitione ſuper acutorum vapores narremus. Dicimus igitur quoniam perfectionis videmus corpora ſuper acutorum vaporem expoſita, acrium videlicet ponticorum & acetoſorum ſimiliter omnino, aut nihil florere, aut amenißimum cœleſtinum florem emittere. Sed Solem purißimum non florere: Lunam verò aut Solem non purum ſuper acutorum vapores expoſita, florere comperimus, & cœleſtinum amenißimum; ameniùs Solem quàm Lunam.

nam. Et ob hoc igitur naturam imitantes & nos ſimiliter in præparatis colorem cœleſtinum creemus corporibus, qui per argenti viui bonitatem perficitur, vt ſufficienter à nobis narratum eſt, in præcedentibus noſtri ſermonis. Quæcunque igitur præparata corpora ſuper vapores acutorum extiterint, & cœleſtinum non creauerint amenitatis colorem, non ſunt in præparationis complemento totali. Itaq; & eſt ex corporibus quoddam, quod rubeum fuſcum, aut citrinum fuſcum viriditati admixtũ colorẽ in examine ponticorum, floret in ſuperficie ſua; vt huius generis eſt Mars. Quoddã verò viride fuſcũ in ſuperficie floret cœleſtino admixtũ turbido; & huius eſt Venus. Quoddã verò albũ fuſcũ; Et huius generis Saturnus cõperitur. Quoddã verò albũ clarum; & huius eſt Iupiter. Quia igitur maximè perfectum corpus minimè floret aut nihil, ſi quid tardiſſimo temporis floret ſpacio: Et Iupiter quidem & minimè & tardiſ-

ſimè

ſimè inter diminuta à perfectionis cō-plemento corpora gummoſitatem illius floret. Ideo per hoc conſideramus huius examen magiſterij Iouem maximè perfectioni approximare in opere maioris ordinis. Per hoc igitur examē perquiri poterit in quo pertractatum temperamento genere conſiſtat corpus, ſi rectè horum conſideraueris ordinem, quæ narrauimus in hoc capitulo: Sin autem, tuæ imputa temeritatis inſipientiæ.

De extinctione.

CAPVT XXXIII.

IN extinctionis igitur examine narrationem adducamus totalem. Eſt tamen multiplex illius experientia, in qua cognoſcitur vtrum in perfectione magiſterium conſiſtat. Primum igitur ſi ignitum corpus in liquore extinguatur, & lunare quidem album non fiat, & ſolare citrinū fulgidum: ſed in alienum mutetur colorem, non eſt in cō-plemēto alteratio magiſterij, vt ſi quidem in reiteratione ſuæ ignitionis & extin-

extinctionis in aquis ſalium aut aluminum cuiuſcumque generis adminiſtratione creatis ſcorium nigredini affine in ſui ſuperficiè protenditur, aut extinctione illius in ſulphuribus,&abſtinctione ignitionis reiteratione multa euanuerit: aut nigredine fœda ſe infecerit, aut omnino per mallei compulſionem ſe confregerit; fallax eſt operis artificium. Aut ſi ex ſalis ammoniaci, & viridis æris, & puerilis vrinæ mixtionis cementatione,aut in natura conſimilium & ad ignitionem poſitũ, & poſt ignitionem extinctionem ſulphuris,ad extenſionem ſimiliter & lunare quidem vel ſolare ex toto colorem amiſerit proprium; aut ſcorium creauerit, in corruptione conſtat corpus adhuc permanere ſophiſtica. Vnã tamen generaliter tibi tradimus regulam certam: quoniam tam quidem in dictis, quàm a nobis dicendis examinibus,ſi quid ex perfectionis differentiis alteratum commutauerit corpus, ponderis videlicet aut coloris,non re-

ctè,

ctè, ſed fantaſticè indagauit artifex opus: quod non peculioſum, ſed perditionis eſt potius.

De adurentis ſulphuris mixtione.

CAPVT XXXIV.

EX ſulphuris igitur mixtione vtrum in perfectione conſiſtat magiſteriũ approbatur ſimiliter. Quoniam experientiâ noſtra inuenimus ſulphur corporibus commixtũ: Quædam magis, quædam verò minus comburere; & quędam à combuſtione redire, quædã vero non, noſtro reperimus artificio. Et ex hoc itaq; differẽtia notari poteſt inter ipſa à perfectione diminuta corpora præparata in cõplemento ſophiſtico. Igitur cum inter cætera corpora cuiuſq; inuenimus generis Solem minimè per ſulphur comburi. Ab hinc verò & poſtea Iupiter: deinde verò Luna, poſt hoc Saturnus: & faciliùs quidẽ his omnibus Venus: facilimè Mars per ſulphuris oleaginem cõburitur. Ideo per hoc notatur quod magis, quod minus naturæ perfecti approximat. Et ex di-

ex diuerſitate colorũ poſt corporum combuſtionem perquiri poteſt, in quo alteratum genere ex ſuę naturæ radice corpus conſiſtat. Quoniam Sol quidẽ citrinum intenſum, aut rubeum clarũ: Luna verò nigrum cœleſtino admixtum: Iupiter verò nigrum modica rubedinis tinctura admixtum: Saturnus verò nigrum fuſcum multo rubori & liuiditati admixtum: Venus verò nigrum liuiditati admixtum multa præexiſtente combuſtione nitidiſſimè, & amœnum violaceum protendit ex ſulphuris commixtione colorem. Mars verò in omni combuſtionis genere nigerrimum fuſcum creat colorem. Ex reductione autem à ſulphuris combuſtione notatur & ſimiliter diuerſitas in corporibus. Quædam enim redeunt: quædã verò ignis expreſſione à reductione cum ſulphure recedunt; aut totaliter, aut eorũ quantitas maior. Quędam vero in ſuæ naturæ corpora, quædã verò in aliud quàm ſuæ naturæ redeunt à cõbuſtione ad corpus. Redeũt

ad

ad proprij naturam corporis, à ſulphuris combuſtione corpora Sol & Luna: Recedunt autem Iupiter & Saturnus. Iupiter autem aut totaliter, aut ſecundùm ſui maiorem partẽ. Saturnus verò non ex toto recedit: ſed quandoque maior, quandoque verò minor illius deletur pars. Horum autem contingit diuerſitatem exiſtere propter naturã & corporum adminiſtrationis eorum in opere præparationis differentiam. Quoniam ſcilicet ex ſubita ignis expreſſione de reductione Iouem deleri contingit. Ex ſucceſſiua verò & paulatiua & Saturnum & Iouem ſaluari. Eorum tamen reductio in alieni corporis potius quàm proprij naturam vergit. In clarum quidem videlicet antimonium Iouis: in fuſcũ verò Saturni conuerti reductionem repertum experiẽtiâ noſtra extitit. Venerem verò minui in ignis reductionis impreſſione: Martem verò magis contingit. Sed Veneris quidem eſt reductio ponderoſa & citrina fuſca, & mollis nigredinẽ participans

ticipans cum ſui augmento ponderis corporis. Ex his igitur perquiri poterit omnium alteratorum natura corporũ.

De calcinatione & reductione.

Capvt XXXV.

De Calcinationis igitur & reductionis reiterationis examine dehinc perquirendum. Innuimus igitur quoniã perfectionis reperta ſunt corpora in calcinationis & reductionis reiteratione, ex bonitatis differentiis nihil perdere coloris, ponderis, aut quantitatis; de qua curandum ſit nimium: aut fulgoris perdere quantumcunque reiteretur ad illa operationis illarũ multiplicitas. Et ideo ſi per reiterationem modorum calcinationis & reductionis à calce, ex omni metallorum alteratorum genere bonitatis differentiis perdant aliquid æſtimãdum, putãtes ſophiſticè perquiſitionem artificem indagaſſe. Quamobrem igitur ad illas exerciteris, vt eas cognoſcas.

T

De facili ſuſceptione Argenti viui.

CAPVT XXXVI.

IAm igitur vobis patuit veridicè maximè argenti viui quantitatem continẽtiæ perfectionis exiſtere corpora: Et ideo maximè argentum viuum amicari magis. Quamobrem autumandũ, corpora magis perfectioni approximare, quæ magis amicabiliter argentum viuum combibunt. Et huius eſt ſignum argenti viui facilis ſuſceptio à ſolari aut lunari perfectionis corpore. Ob huius igitur rationis cauſam, alteratum ſi quidem corpus de facili in ſui ſubſtantiam argentum viuum non ſuſcipiat; à perfectionis maximè complemento diſtare neceſſe eſt.

De complemento totius operis.

CAPVT XXXVII.

QVia pertractauimus igitur huius magiſterij cauſarum ſufficientiæ experientias notas, ſecundum noſtri ꝓpoſitiſermonis exigentiã; Reſtat nos ad complementũ totius operis diuini peruenire in capitulo vno: & in ſummam

mam contrahere ſermonis abbreuiatī in capitulis diſperſum magiſterium. Dicimus igitur: quoniam totius operis intentionis ſumma non eſt, niſi vt ſumatur lapis, in capitulis notus. Deinde verò cū operis inſtantia aſſiduetur ſuper illud opus ſublimationis primī gradus. Et per hoc mundatur à corrūpente impuritate: & eſt ſcilicet ſublimationis perfectio, vt cum ea ſubtilietur lapis, donec in vltimam ſubtilitatis puritatem deueniat, & vltimò volatilis fiat. Ab hinc verò cum fixionis modis figatur; donec in ignis aſperitate quieſcat. Et hic ſecundus præparationis gradus meta aſſiſtit. Sed & tertio ſimiliter lapis adminiſtratur gradu; qui in vltimo conſtat præparationis complemento; ſcilicet, vt iam fixum lapidem cum modis ſublimationis volatilem facias, & volatilem fixum, & fixum ſolutum; & ſolutum iterato volatile, & iterato volatile fixum; quouſq; fluat & alteret in complemento ſolifico & lunifico certo;

Ex reiteratione igitur præparationis huius gradus tertij in medicina, reſultat multiplicationis, bonitatis, alterationis diuerſitas: vt ex medicinis quædam ſui ſeptuplum: quædam verò decuplum: quædã verò centuplum, quædam verò milleſimum, & quædam in infinitum ſolificũ & verum perfectionis lunificum tranſmutet corpus. Ab hinc igitur & vltimò tentetur, vtrum in perfectione conſiſtat magiſterium.

CAPVT. XXXVIII.

SEd ne nos quidem mordeamur ab inuidis, dicimus: quoniam non tradidimus ſcientiam noſtram ſermonis continuatione, ſed eam ſparſimus in diuerſis capitulis. Et hoc ideo; quoniã tam probus quàm improbus ſi continuè fuiſſet tradita, vſurpaſſet eã indifferenter. Et eam ſimiliter occultauimus, vbi magis apertè locuti fuimus: non tamẽ ſub ænigmate, ſed ſub plana ſermonis ſerie artificem alloquentes. Et ſermonis modo eã ſcripſimus, quẽadmodum ex ſolius Dei altiſſimi & benedi-

nedicti, ſublimis & glorioſi conceſſione, noſtræ qui illam ſcripſimus menti recolligi accidit, qui cui vult largitur & ſubtrahit. Non deſperet igitur doctrinæ filius: quoniam ſi illam quæret, eam inueniet non doctrinæ, ſed proprij motus indagatione naturæ. Quoniam qui ſuæ induſtriæ bonitatẽ quæret ſcientiam, inueniet: Qui verò per librorũ inſpectionem quæſiuerit, tardiſſimè ad hanc perueniet artem præcioſiſſimam. Nã nobis ſolis artem per nos ſolos inueſtigatam edidimus, & non aliis: veriſſimam tamen & omnino certam. Prudentibus autem etiam artem hãc, & per ingenia à nobis tradita, viam inueſtigationis eiuſdem expoſuimus, Per ea igitur quæ tradidimus, exerceat ſe bonæ mentis artifex: & Dei donum altiſſimi ſe inueniſſe lætabitur. Ad cuius perquiſitionẽ hæc dicta ſufficiant.

Finis.

GEBRI ARABIS PHILOSOPHI ET ALCHImiſtæ acutiſsimi liber inueſtigationis Magiſterij.

INueſtigationem huius nobilis ſcientiæ ex continua & frequenti operis ſedulitate: & hinc operis ſtudio nimio; nec non cogitationibus profundiſſimis, & variis annexis emiſſam vobis tradidimus, vt meliùs & aptiùs à vobis intelligantur, & vt intellecta & certa, & cætera & circa eadem ingeniata & perſcrutata faciliùs & promptiùs ad effectum exercitando perducantur. Et quid aliud eſt artis perfectionem inueſtigare quàm inueſtigare per rationem, attentare, & probare ſubtilitates & ingenia horũ, donec operando & perſcrutando & experiendo ad intentum peruenerint complementum? In hoc enim libro noſtro, quæcunque prænarrata inueſtigauimus, ſecundùm noſtræ mentis rationem ſcripſimus, ad artẽ dico pertinen-

tinentia. Non putet tamen quis, quod hanc poſuimus inueſtigationem ante librum noſtrũ; qui ſumma perfectionis magiſterij eſt intitulatus. In quo verò quæ vidimus & tetigimus, complete ſecundum ſcientiæ noſtræ ordinem terminauimus: ſcilicet per experientiam & cognitionem certam; quam perſcrutatione noſtra de naturalium & mineralium effectibus & tranſmutationibus diuerſis in opere apparentibus notauimus & ingeniati ſumus. Summam noſtram prius compoſitam cum hac inueſtigatione commentum quaſi ſuper ipſam declarandam propoſuimus. Ergo de iure hæc illum pręcedit: cum per hunc librum inueſtigationum eſt ſcientia, quærens de cognitione rei perficientis. Cum igitur hæc ſciẽtia de imperfectis corporibus tractet mineralium, in quantum ea perficere donet. In primo ergo circa hæc duo conſideramus, imperfectionẽ ſcilicet & perfectionem. Circa hæc duo noſtram fundamus intentionẽ. De re-

bus autem perficientibus & corrumpentibus, ſecundùm quod per noſtrã experientiam inueſtigauimus, hunc librum compoſuimus. Quia oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcunt. Res autem quæ perficit in mineralibus eſt ſubſtantia argẽti viui & ſulphuris, proportionaliter permixta, & per longam & temperatam decoctionem in viſceribus terræ mundæ inſpiſſata, & fixa: cum conſeruatione ſuæ humiditatis radicalis non corrumpentis, & ad ſubſtantiam ſolidam cum ignitione debita fuſibilem, & ſub malleo extendibilem producta. Per diffinitionem verò huiuſmodi rei perficiuntur naturæ huius perficientis, leuiùs peruenire poſſumus ad cognitionem rei corrumpẽtis. Et eſt illa quæ à contrario ſenſu habet intelligi: videlicet ſubſtantia impura argenti viui & ſulphuris ſine proportione debita commixta, vel minùs vel nimis decocta in viſceribus terræ, fortè immũdæ; nec rectè inſpiſſata nec fixa: humiditates habens combuſtibiles

les & corrumpentes & raræ ſubſtantię & poroſæ. Vel habens fuſionem ſinę ignitione debita vel nulla, nec patiens malleum ſimiliter. Primam autem diffinitionẽ inuenies in his duobus corporibus: Videlicet in Sole & Luna, ſecundum cuiuslibet perfectionem, Secundam verò in his quatuor: ſcilicet in Stanno, Plumbo, Ferro & Cupro, ſecundùm cuiuslibet imperfectionem. Et quia hæc corpora imperfecta ad ſanitatem & perfectionem non ſunt reducibilia, niſi contrarium in eis operetur: id eſt, quod manifeſtum occultetur, & occultum manifeſtetur. Quæ operatio, & contrariatio per præparationem completur. Ergo præparatio rei eſt adhibenda. Eſt ergo præparare, ſuperflua demere, & abſentia ſupplere, & ſic veram in eis immittere perfectionem. Hac autem præparatione nõ indigent corpora perfecta. Sed indigent præparatione tali, quod eorum partes magis ſubtilientur, & à corporalitate ſua ad ſpiritualitatem reducã-

tur fixam. Cuius intentio eſt ex eis facere corpus ſpirituale fixum. Hoc eſt multò magis attenuare, & ſubtiliare quàm erant priùs. De horum omnium præparationibus ſecundùm noſtram inueſtigationem in loco ſuo tractabimus ſufficienter in hoc libro. Quæ poſtquam præparata fuerint ſufficienter, erunt apta vt inde elixir album vel rubeum fiat magiſterium. Inuenimus enim modernos nobis vnicũ tantum aſcribere lapidẽ ad album & rubeum completũ; quod concedimus verum eſſe. Nam ex quacunque re elixir conficiatur album vel rubeũ, nihil tamen ibi eſt quàm argentum viuum & ſulphur: quorum vnum ſine altero nihil agit, nec eſſe poteſt. Et ideò vnus lapis à philoſophis nuncupatur: quamuis à multis extrahatur corporibus ſiue rebus. Extrahere enim ipſum à re in qua non eſt, hoc ſtultũ eſſet cogitare & vanum, vt quidam fatui faciunt: Quod nunquam erat intentio philoſophorum; quamuis multa dicant & hoc per

per ſimilitudinem. Et quia omnia corpora metallica ex argento viuo & ſulphure compoſita ſunt, puris vel impuris per accidens, non in primo eis innatum. Ergo etiam per præparationem conuenientem tolli eſt poſſibile. Nam expoliatio accidentium non eſt impoſſibilis. Eſt ergo præparatio, ſuperflua demere & defectum ſupplere in corporibus imperfectis; quæ fieri non poteſt ſine adiuuamine perfectionis vel operationis, & rerum purificantium. Diuerſificatur enim præparatio ſecundùm diuerſitatem rerum indigentium. Experientia enim hos dedit nobis agendi modos; ſcilicet calcinationem, ſublimationem, deſcẽſionem, ſolutionem, diſtillationem, coagulationem, fixationem & cerationem. De quibus ſingulis narrationẽ fecimus in ſumma perfectionis magiſterij ſufficienter. Iſta enim ſunt opera ad pręparationem iuuantia. Res autem præparationes iuuantes ſunt omnia genera ſaliũ, aluminum,

num, atramentorum, & etiam vitrum, borax, & quę huius naturæ ſunt, & acetum acerrimum, & ignis. Et quia cum iſtis nos proponimus corpora imperfecta præparare, id eſt, mundare, ſi tūc aliqua immundicia in his extiterit ſecundùm noſtram experientiam, in qua certi fuimus, prædicta primò debent mundari.

Mundatio ſalis communis.

Mundatur enim ſal commune per hunc modum. Primò comburatur, cōbuſtum in aqua communi calida ſoluatur: diſſolutum per filtrum diſtilletur, & diſtillatum per lentum ignem in parapſide vitreata congeletur: congelatum calcinetur per diem & noctem in igne mediocri; & ſerua, ſic ſufficienter mundum.

Mundatio ſalis Alkali.

Sal Alkali ſic mundatur vt de ſale communi dictum, Eſt ſanguinis vitri. Primò teratur; iterum tritum diſſoluatur in aqua communi calida; poſtea diſtilletur per filtrum; coaguletur & calcine-

cinetur in igne lento.

Mundatio ſalis Gemmæ.

Vt mundetur, fiat de illo per omnia vt de ſale communi.

Mundatio ſalis Armoniaci.

Primò teratur cum proportione æquali ſalis communis mundati: Poſtea ſublimetur in alto aludel; donec fuerit extractum purum totaliter. Poſtea ſoluatur ſuper porritem ſub diuo, ſi de eo vis aquã facere, vel ſeruetur ipſum ſublimatum & purum.

Mundatio aliorum ſalium.

Diuerſa enim adhuc inueniuntur ſalium genera; quæ præparantur per modum iam dictum, & mundantur.

Mundatio aluminis Glaciei.

Multa poſſunt de ipſo præparari ſine ipſius mundatione. Aliqui tamen in hunc modum mundant: Ponatur in alembico & extrahatur inde tota humiditas, quæ multum in arte iſta valet. Feces in fundo vaſis remanentes, vel diſſoluãtur ſupra lapidem, vel in aqua inde extracta, vel reſeruentur.

Mun-

Mundatio aluminis Iameni.

Alumen Iameni quemadmodum glaciale præparatur: excepto quod in hac arte maioris eſt virtutis.

Mundatio aliorum aluminum.

Plura adhuc inueniuntur alumina, quæ vt iam dicta, præparantur & mundantur.

Mundatio atramentorum & primò de nigro.

Atramentum nigrum ſic mundatur. Primò ſoluatur cũ aceto mundato: Poſtea diſtilletur per filtrũ, & coaguletur: Et iterum ſoluatur cum eodem quod ab eo diſtillatum eſt: Et tũc per alembicum diſtillentur feces de hac diſtillatione: Calcinentur & poſtea terantur, & iterum in ſua aqua diſſoluantur & coagulentur. Vel ipſa aqua ad velle artificis reſeruetur.

Mundatio Cuperoſæ.

Cuperoſa ſiue vitriolum mundatur vt atramentum nigrum. Habet tamen atramentum nigrum maiorem atramento viridi terreſtreitatem.

Mun-

Mundatio aliorum atramentorum.

Diuerſa adhuc inueniuntur atramẽta; quæ vt prædicta mundantur.

De Vitro & Boracibus.

Vitrum & Boracia, ſi debito modo fuerint tractata, non indigent præparatione.

Mundatio aceti acerrimi.

Aceta autem cuiuſcunque generis ſint ſeu acerba ſubtiliantur, & depurantur: & illorum virtus, ſiue effectus per diſtillationem melioratur. De horum mundatione & depuratione ſufficiẽter tractauimus: cũ quibus corpora impfecta præparari poſſunt, & meliorari, & ſubtiliari, igne ſemper debito mediante. Præparantur autem corpora imperfecta, & depurãtur per iſtorum adiutoriũ & ignis, per hũc modũ. Habent enim hæc corpora imperfecta humiditates ſuperfluas, & ſulphureitatem aduſtibilem, nigredinem in ipſis generantem ipſa corrumpentẽ. Et habent terreſtreitatem immundam fetulẽtam & cõbuſtibilẽ, & nimis groſſam, ingreſ-

ingreſſionem impedientem & fuſionem. Iſta & talia ſunt ſuperflua in corporibus iſtis prædictis; quæ in ipſis noſtra experientiâ & inueſtigatione certa & ingenioſa ſunt inuenta. Et quia hæc ſuperflua accidentaliter his ſuperueniunt, & non radicaliter: & expoliatio accidentalium poſſibilis eſt. Et oportet cum igne artificiali & his prædictis mundatis ſuperflua demere, & accidētalia remouere, relicta ſubſtantia argēti viui & ſulphuris radicalis permanente. Et hæc eſt integra præparatio imperfectorum & depuratio perfecta, Melioratio, depuratio, & ſublimatio, & ſubtiliatio horum vel huius ſubſtantiæ remanentis. Et hæc ſit multis modis, ſecūdum quod indiget elixir præparatione. Ergo & depurationis in generali modus hic eſt. Primò delenda eſt cum igne proportionali tota humiditas ſuperflua & corrumpens ſubſtātialia: etiamque ſuperfluitas ſubtilis & comburens: & hoc calcinando. Deinde totalis ſubſtantia remanens corporum

rum in illorum calce ſcilicet ſuperflua humiditas ſulphuris comburentis & nigredinis corrodenda eſt & delenda, cum his, mundatis prędictis corroſiuis acutis vel acerbis; donec totaliter fuerint alba ſiue rubea, ſecundùm corporis materiam colorata, munda, pura, ab omni ſuperfluitate ſeu corruptione prænarrata: Et hæc cum his corroſiuis mundatis temptando, terendo, & imbibendo, & lauando. Poſtea verò delenda ſeu deponenda eſt totaliter terreſtreitas immunda, fœtulens, combuſtibilis & groſſa; cum rebus prædictis mundatis vel puris fuſionem metallicam non habentibus cum calce, prædicto modo depurato: commixtis & benè tritis ſine fuſione ſeu calcis reductione, retinebunt ſecum terreſtreitatem groſſam & immundam prædictã, remanente corpore puro ex omni ſuperfluitate corrumpente mundato: Et hoc per botum barbatum deſcendendo. Meliorationis vel ſubtiliationis horum ſubſtãtiæ purę in generali, mo-

dus hic eſt. Primò hæc corpora purgata, & vt dictum eſt reducta, tunc iterum calcinantur cum igne & cum adiutoriis mundatiuis prædictis. Deinde cum his quæ ſunt ſolutiua ſoluantur. Hæc enim aqua lapis noſter eſt, & argentum viuum de argento viuo, & ſulphur de ſulphure, & corpus ſpirituale factum & ſubtiliatum, ſiue attenuatum: quæ meliorari poteſt confortando ipſas virtutes elementares cum aliis præparatis, quæ ſunt ex progenie ſui generis. Et augmentando colorem, fixionem, pondus, puritatem, fuſionem & alia omnia quæ pertinent ad elixir perfectum. Et iſte eſt modus per nos ſolos inueſtigatus, præparationis, depurationis, ſubtiliationis, & meliorationis corporum mineralium in generali. Nunc tranſeamus ad ſpecialem ſeu particularem cuiuſlibet corporis imperfecti præparationem, cum omnibus ſuis cauſis: etiamq; perfecti corporis mineralis, & primò de Ioue.

Præ-

Præparatio Iouis in ſpeciali.

PRæparatur Iupiter multipliciter, meliùs tamen per hunc modum. Ponatur in furno calcinationis in vaſe ad hoc apto, & fiat ignis ſubtus vſque ad ipſius corporis fuſionem. Mouendo tunc ipſum corpus liquefactũ ſpatula ferrea perforata & ſcoriam quam ſuper ipſum cauſauerit extrahendo, & mouendo in ignis calore æquè perdurante, donec in ſuperficie bona quantitas ipſius pulueris congregata. Deponatur tunc illa, & iterum moueatur, quouſque alternata vice per frequentem illius motionem, ſeu ſcoriæ abſtractionem bonam quantitatem congregauerit vt prius; quod iterum inde deponatur: Et ſic vice poſt vicẽ, donec totum corpus in puluerẽ ſubtiliſſimũ reducatur. Cribretur ergo puluis ille, & reponatur ad furnum, reddẽdo ſibi ignem bonum; fuſionem tamen nõ ſuperantem, & multotiens mouendo. Stet ergo in igne ſuæ calcinationis ſic per diem naturalẽ, vel donec circiter

tota humiditas accidentalis & ſuper-
fluitas fuerit deleta, cum ſulphure cō-
buſtibili corrumpente. Nam ignis om-
nem fugitiuam ſubſtantiam & inflam-
mabilem eleuat & conſumit. Poſte
extrahatur calx alba mundata de præ-
dictis; ſcilicet cum ſale communi mū-
dato & alumine, & cū aceto purificato
& acerbo multùm: Et ponatur ad ſo-
lem vel ad aërem: & iterum teratur &
lauetur, & deſiccetur: & hoc alterna-
tim vice per vices iteretur, donec per
acuitatem ſalium, aluminum, atq; ace-
ti, tota eius humiditas atque nigredo
& immundicia fuerint conſumpta &
corroſa. Tunc apponatur de vitro tri
to cum his prædictis. Cumque totum
impaſtatum fuerit, deſcendat per bo-
tum barbatum cum igne ſufficienti
Deſcendet enim corpus purū & mun-
dum, remanente cum vitro & ſalibus
& aluminibus tota ſubſtantia terre
fœtulenta. In illo enim corpore mūdo
deſcenſo & reducto, eſt æqualis & per
fecta proportio argenti viui mundi &
ſul

ſulphuris albi non vrentis. Nam ignis & corroſiua diuidunt totam humiditatem,& ſubſtãtiam fugitiuam inflammabilem & corrumpentem,atque nigredinem. Per deſcenſionem ſiue per paſtillum ſalium & aluminum, & vitrũ diuiſa eſt tota ſubſtantia terrea fœtulenta cum ſua proportione; ſubſtantia pura & temperata remanente. Poſtea verò calcinetur iterum,hoc corpus reductum ſublimato purum cum ſolo ſale armoniaco & mundato. Cum autem benè & minutiſſimè fuerit calcinatum cum ſale armoniaco, ſubtiliatũ & mundatum; donec fuerit in põdere æquali, vel circiter : tunc illud totum peroptimè, & benè diu teratur ſuper porfidum, & ponatur ſub diuo in loco frigido & humido, vel in veſicis vitreis in furno ſolutionis; vel in ventre equino; donec totum fuerit diſſolutum, augendo ſalem, ſi neceſſe fuerit. Iſtam aquam reſerua cum omni diligentia. Et quidem hanc aquam honorare debemus : ipſa enim eſt quam quærimus ad

album. Et hæc de præparatione Iouis dicta nunc ſufficiant.

De præparatione Saturni.

PRæparatio Saturni ſic eſt: Ponatur ſimiliter in furno calcinationis, mouendo vt Iouē; donec conuertatur in puluerem tenuiſſimū: cribretur, & ponatur ad furnum. Stet ibi in igne ſuæ calcinationis per modum prædictum, donec tota fugitiua ſubſtantia & inflāmabilis fuerit deleta. Poſtea extrahatur calx rubea & munda: quæ imbibatur & teratur frequentiſſimè & minutiſſimè cum ſale cōmuni mundato, & atramento, & cum aceto purificato & multùm acerbo. Iſta verò ad rubeum vtaris, ſicut ad album feciſti cum ſale communi & alumine Iameni: & cum aceto multotiēs imbibendo vt de Ioue factum eſt. Deſiccetur & imbibatur, & teratur, donec per beneficium dictorum omnis dicta immūditia fuerit deleta. Tunc apponatur de vitro cum his prædictis: & deſcēdat per botum barbatum corpus purum deſcēdendo reductum.

ductum. Iterum calcinetur cum ſale armoniaco puro, vt de Ioue factum eſt. Teratur ſæpiſſime, & diſſoluatur per modum prædictum. Ipſa enim eſt aqua de argento viuo & ſulphure proportionabiliter facta: qua vtimur in rubei elixir compoſitione. Et hæc de Saturni præparatione dicta ſufficiant.

De præparatione Veneris.

PRæparatur Venus optimè per hũc modum. Ponatur Veneris ſtratum ſuper ſtratum de ſale cõmuni optimè mũdato in crucibulo, & deſuper ipſius laminam, & deſuper ſalis ſtratum, & deſuper lamina: & ſic viciſſim, donec vas fuerit completum: & cooperiatur & lutetur, & colloceturin furno calcinationis per diem naturalem. Tunc deponatur & abradatur quod calcinatum fuerit: & reponantur laminæ cum ſale nouo: & ſic alternata vice calcinentur, donec omnes laminę fuerint cõſumptæ ſeu corroſæ per beneficium ſalis & ignis: quia ſal cor-

rodit ſuperfluam humiditatem & ſulphureitatem combuſtibilem: & quia ignis eleuat ſubſtantiam fugitiuam & inflammabilem cum proportione debita. Teratur tunc puluis iſte minutiſſimè, & lauetur cum aceto, donec nigredine careat. Aquam exinde emanantem tunc altera vice de ſale nouo mundato; & aceto imbibatur & teratur. Iterato & mundato, & poſt contritionem ad furnũ calcinationis in vaſe apto imponatur, ſtetq́; ibi per duos dies naturales. Deinde extrahatur & teratur, & paſtetur benè & ſubtiliter: & abluatur benè cum aqua tam diu; donec ab omni im̃undicia fuerit mundatum & purgatum: Tunc deſiccetur ad ſolem benè: & tunc apponatur medietas eius de ſale armoniaco & optimè terantur, donec puluis ſubſtantia impalpabilis fuerit. Tunc ſuper ignem ſublimando & ſublimationes reiterãdo, donec ſal armoniacum cum calce remaneat in fundo cucurbitæ: Et poſt deponatur ſub diuo, aut in furnum ſolutio-

lutionis, vel in reſolutionis fimo; donec quidquid eſt ſolubile fuerit ſolutum, renouãdo ſal armoniacum ſi fuerit neceſſe, donec aqua totũ fiet. Hanc aquam honora, quam aquam ſulphuris fixi nominamus: cum qua tingitur elixir vſque in infinitum. Et hæc ſufficiant de Veneris præparatione.

De præparatione Martis.

Mars etiam per hunc modum meliùs præparatur. Calcinetur, quemadmodum Venus cum ſale cõmuni mũdato: Calcinatus cum aceto puro lauetur: Lotus ad ſolẽ deſiccetur: & deſiccatus iterum cum nouo ſale & aceto teratur & imbibatur, & ad eundem furnum reponatur per duos dies, vt de Venere factum eſt. Solutum honora, quia eſt aqua ſulphuris fixi mirabiliter colorem elixir augmentando. Et hæc de imperfectorum corporum præpatione dicta ſufficiant.

De perfectorum corporum ſubtiliatione, & primò de Sole in ſpeciali modo.

Perfecta verò corpora non indigent

præparatione quantum ad perfectionem, cum perfecta ſint: Sed vt magis ſubtilientur & attenuentur. Ideo talis eis præparatio eſt adhibenda. Accipiatur Sol in laminas tenues productus, & ponatur cum ſale com̃uni optimè præparato ac mundato ſolerter in vaſe calcinationis: & collocetur in furno calcinando benè per tres dies, vel donec totum fuerit ſubtiliter calcinatum. Deinde extrahatur, & multùm benè teratur, & cum aceto lauetur, & deſiccetur ad ſolem. Poſtea teratur benè cum medietate ſui ſalis armoniaci mundati, & ponatur ad ſoluendum; donec totum fuerit per beneficium ſalis communis & armoniaci in aquam caram diſſolutum. Hoc eſt fermentum elixirij precioſum rubei, & corpus ſpirituale.

De ſubtiliatione Lunæ in ſpeciali modo.

Subtiliatur autem argentum & tenuatur & in corpus ſpirituale reducitur per modum iam dictum. Ergo per omnia & ſingula fac in ipſius ſubtilia-

tione

tione,ſicut de Sole feciſti.Et aqua Lunæ diſſolutæ eſt fermentum ad elixir album ſpirituale factum.

Iam imperfectorum corporum præparationem & perfectorũ ſublimationem ſufficienter determinauimus; vt ex his quilibet diſcretus ſuum poſſit adimplere intentum. Attendat ergo vnuſquiſque proprietates & modos actionis ſeu compoſitionis elixir maioris. Nos enim quærimus ſubſtantiam vnã facere: tamen ex pluribus aggregatam, addunatam & fixam, quam ſuper ignem poſitam ignis nõ exprimat: & liquatis permiſceatur, & liquefiat cum ipſis, cum eo quod eſt in ea de ſubſtantia ingreſſibili: Et permiſceatur cum eo quod eſt in ea de ſubſtãtia permiſcibili: Et conſolidetur cum eo quod eſt in ea de ſubſtantia conſolidatiua. Et figatur cum eo quod eſt in ea de ſubſtantia fixatiua: & non comburatur ab his quæ nõ adurunt aurum & argentum; & afferat cõſolidationes & põdus cũ ignitione debita & perfecta.

Non

Non tamen eatenus breue tempus intelligas; vt paucis diebus vel horis poſſit prima vice conſtrui. Sed quia reſpectu aliorum veridicorum modernorũ, reſpectu etiam naturæ operationis veritas hoc modo citiùs terminatur. Vnde dicunt philoſophi : Medicina eſt, cuius longum tempus ſpacium anticipauit. Quare vobis dico quod ſuſtineatis patienter, ne fortè moram abbreuietis; quia feſtinantia quædam ex parte diaboli eſt. Ergo qui patientiam non habet, ab opere manum ſuſpendat: quia impediet eum feſtinantiæ credulitas. Omnis actio naturalis ſuũ habet motum & tempus determinatum, in quo maiori vel minori ſpacio terminatur. Ad hæc tria neceſſaria ſunt, patientia, mora, inſtrumentorum aptatio: De quibus & de quorũ agendi modo ſufficiẽter in ſumma noſtri magiſterij perfecti artificem allocuti ſumus in capitulis diuerſis: in quibus experiri poteſt, ſi in noſtris dictis fuerit ſufficiẽter inueſtigatus; in quibus manifeſta

nifeſta probatione & aperta concludimus: Lapidem noſtrum nihil aliud eſſe quàm ſpiritum fœtentem & aquã viuam, quam & ſiccam aquam nominauimus: & per naturalem decoctionem, & per veram proportionem mũdantis & vnientis vnione tali; quod ſibi nihil abeſſe nec adeſſe poteſt: Quibus addi debet tertium ad opus abbreuiãdum, hoc eſt corpus perfectum attenuatum. Ex pręmiſſis igitur patent res, in quibus veritas eſt propinqua, & perficiens ipſum corpus. Inueſtigatione verò noſtra, quà certi ſumus, & per experientiam certam manifeſtè cõſideramus omnia vera quę iam per nos vobis ſolis ſcripta ſunt: ſecundùm quod vidimus per mentis noſtræ rationem in voluminibus iſtis. Ea verò quæ per experientiam digitis extraximus, & vidimus oculis, & manibus tetigimus, ſcripſimus in ſumma noſtra perfectionis magiſterij. Sapiens ergo artifex in noſtris ſtudeat voluminibus, colligendo noſtram veram diſperſam intentionem;

nem; quam in diuerſis locis propoſuimus ne malignis ſeu ignaris publicetur: Et collectam probet donec ad cognitionẽ ſtudendo & experiendo cum laboris ingenioſi inſtantia peruenerit totalem. Exerceat ergo ſe artifex & inueniet eam. Cuius iam modum inueſtigationis com̃otis amore viſceribus ex quo & nos per noſtram conſiderationem veritatis cognitionem, extraximus certã. Conſideramus enim hãc ſcientiam de corporibus perfectis & imperfectis tractare. Cognitionem etiam plenariam dat perficiendi, & corruptionis materiæ & formæ. Conſideramus inueſtigationem noſtram, materiam perfectorum cum forma & radice ſuę commixtionis, vſque ad complementum, purã eſſe ſine corruptione ſuperueniente aliqua. Conſiderauimus etiam à contrario ſenſu imperfectorum ſubſtantiam & perfectorum, vnã eſſe vbiq; ; ſcilicet argentũ viuum & ſulphur: quæ ante commixtionẽ inuenimus corruptionẽ imperfectorũ, acci-

accidentaliter ſuperueniſſe: quæ materiei nouã & corruptam tradidit formam. Nã cum corpora imperfecta per noſtram experientiam, & per ingeniũ noſtrum vidimus præparata & mundata ab omni ſuperflua corruptione ſeu immundicia fugitiua ſeu terreſtri deliberata: Inuenimus ipſa maioris claritatis & fulgoris ſeu puritatis quã ipſa corpora naturaliter perfecta. Per qualem conſiderationem peruenimus ad finem huius ſcientiæ perfectum & cõpletum; quam perfectè & plenariè ſcripſimus in voluminibus noſtris. Studeas ergo in illis, & inuenies totam noſtram ſcientiam, quàm ex libris antiquorum abbreuiauimus.

FINIS.